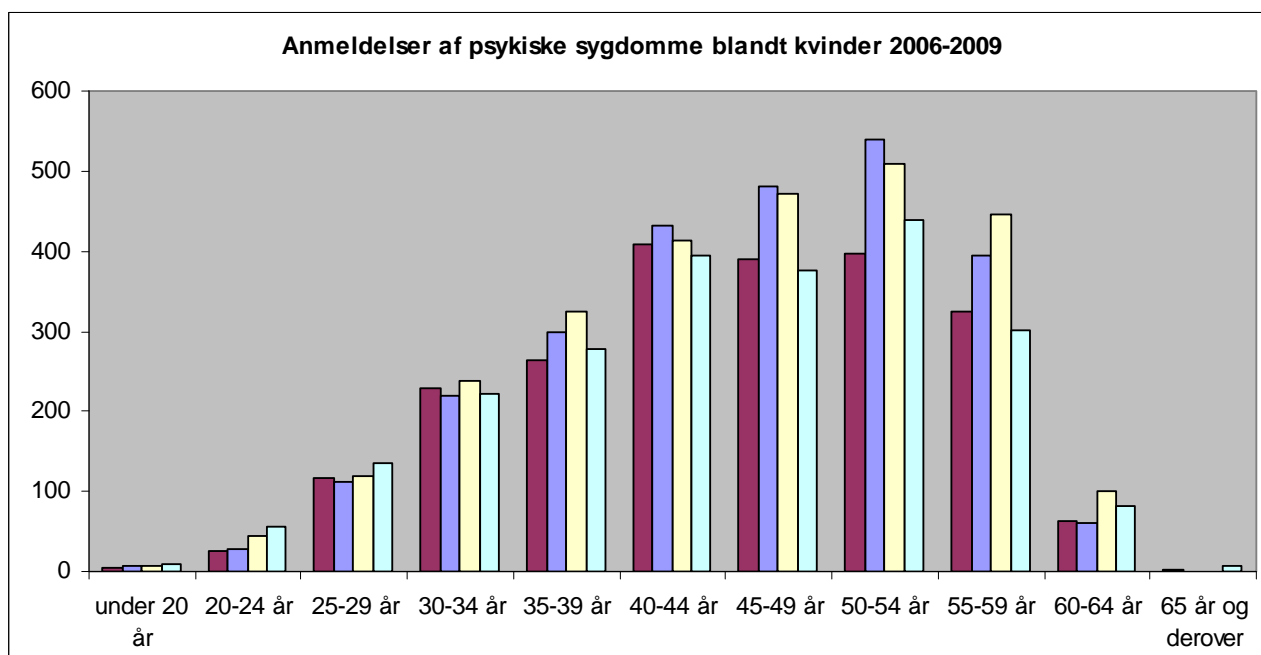

ARBEJDSKADESTATISTIK 2009

ÅRETS TEMA: Psyriske sygdomme

FORORD

I de seneste to år er der hvert år udbetalt godt 3 milliarder kroner i erstatning til mennesker, som er kommet til skade på deres arbejde. Godt 2,3 milliarder kroner bliver udbetalt i forbindelse med arbejdsulykker, mens 0,8 milliarder er erstatning i forbindelse med erhvervssygdomme.

Det viser nye tal i Arbejdsskadestyrelsens årsstatistik for sagsbehandlingen i 2009.

For ulykkernes vedkommende skyldes 1/3 af erstatningsudgifterne rygskaderne, mens halvdelen af erstatningen for erhvervssygdomme skyldes rygsygdomme og andre sygdomme i bevægeapparatet. De højeste erstatninger blandt ulykkerne findes i brancherne Transportvirksomhed mv. samt Bygge og anlægsvirksomhed. De højeste erstatninger blandt erhvervssygdomssager findes i brancherne Offentlig administration, forsvar og socialsikring samt landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri.

Siden 2002 har Arbejdsskadestyrelsen hvert år suppleret sin årsstatistik med et tema om et særligt emne. I år handler temaet om de psykiske erhvervssygdomme.

Antallet af anmeldte psykiske sygdomme steg hvert år fra 2003 til 2008, men faldt i 2009, hvor der blev anmeldt godt 3.000 sager om psykisk sygdom. Antallet af anmeldte psykiske sygdomme i 2009 ligger dermed på niveau med 2006.

Erstatningsudgiften pr. anerkendt sag er meget høj. Selv om de psykiske sygdomme kun udgør 5 procent af de anerkendte sager om erhvervssygdom, så går ca. 15 procent af erstatningsudgifterne til netop de sager.

I alt har Arbejdsskadestyrelsen i 2009 henholdsvis afsluttet og oprettet godt 60.000 sager. Der blev anmeldt knap 20.000 ulykker i 2009 – et fald på 1.700 sager i forhold til 2008. Antallet af anmeldte erhvervssygdomme faldt for 2. år i træk, så der i 2009 blev anmeldt 18.000 sager – et fald på 1.000 sager i forhold til 2008.

Antallet af revisioner er steget med knap 2.000 sager i forhold til 2008 og antallet af genoptagelser er steget med knap 12.000 sager. Årsagen til den store stigning i genoptagelser skyldes en Højesteretsdom fra april 2009, som medførte, at cirka 8.500 sager er blevet genoptaget.

København, 17. maj 2010

Anne Lind Madsen
direktør

Indholdsfortegnelse

FORORD	1
Indholdsfortegnelse	3
1. Udviklingen i hovedtræk 2003-2009	4
2. TEMA - PSYKISKE SYGDOMME	15
2.1 Indledning	15
2.2 Konklusion	15
2.3 Anmeldelser	17
2.4 De færdige sager	35
3. STATISTIK OM ARBEJDSKADER 2003-2009	40
Læsevejledning	40
Hvilke sager er omfattet af statistikken?	40
Centrale begreber	40
Hvor kan jeg læse mere?	42
Hvordan læses tabellerne?	42
Generelle forbehold	43
I. Generelt om arbejdsskadesager	45
I.1 Anmeldelser	45
I.2 Afsluttede sager	46
I.3 Afgørelser	47
I.4 Erstatninger	52
II Ulykker	53
II.1 Arbejdsulykke opgjort efter skadeart.....	54
II.2 Arbejdsulykker opgjort efter skadens placering på legemet.....	56
II.3 Arbejdsulykker opgjort efter årsag	57
II.4 Arbejdsulykker i forskellige brancher	59
II.5 Arbejdsulykker opgjort efter køn.....	63
II.6 Arbejdsulykker opgjort efter alder.....	64
II.7 Arbejdsulykker opgjort efter regioner	67
III Erhvervssygdomme	69
III.1 Erhvervssygdomme opgjort efter diagnoser.....	70
III.2 Erhvervssygdomme i forskellige brancher	73
III.3 Erhvervssygdomme opgjort efter køn	77
III.4 Erhvervssygdomme opgjort efter alder	78
III.5 Erhvervssygdomme opgjort efter regioner	81
IV Erstatningsudgifter	83
IV.1 De samlede erstatningsudgifter	83
IV.2 Erstatningsudgifter for ulykker	84
IV.3 Erstatningsudgifter for erhvervssygdomme	89

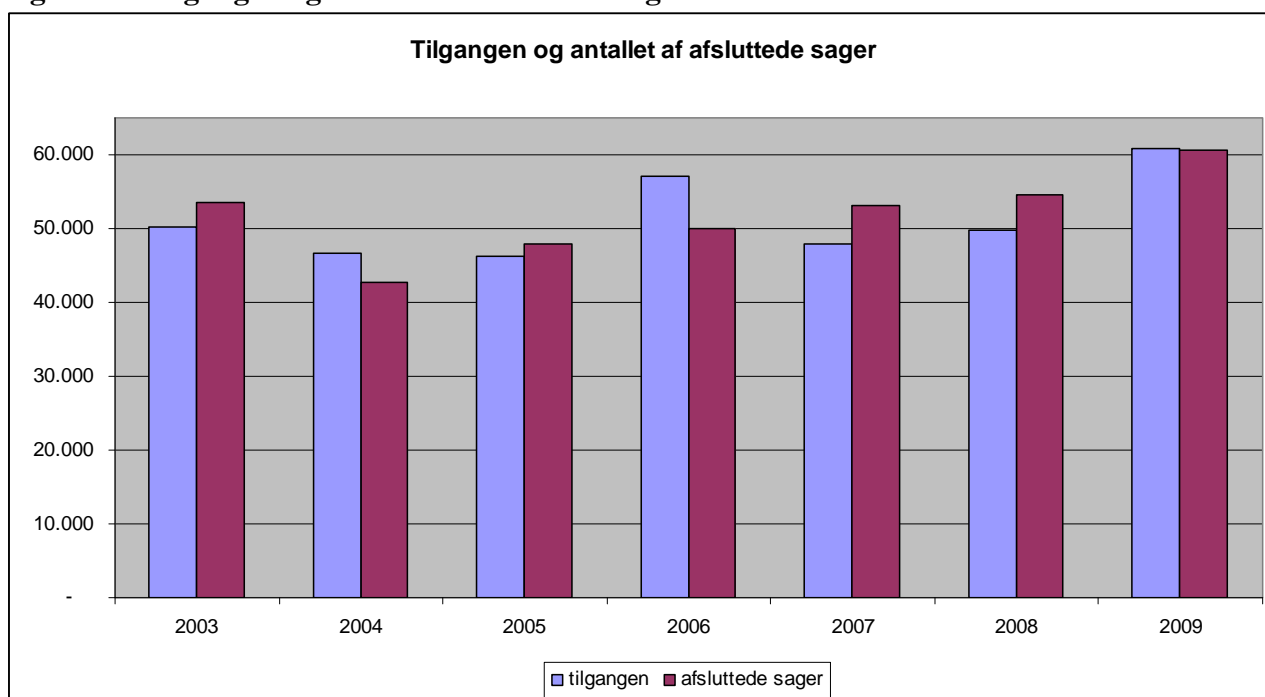
1. Udviklingen i hovedtræk 2003-2009

Arbejdsskadestyrelsen generelt

Tilgangen af sager består af nye anmeldelser, revisioner og genoptagelser. Tilgangen af sager til Arbejdsskadestyrelsen har været svingende over perioden. En del af svingningerne skyldes højesteretsdomme¹, som har medført, at flere sager skulle genoptages. Det har været højesteretsdomme i 2003, 2006 og senest i 2009. Højesteretsdommen fra 2003 medførte, at der blev afgjort 1.500-1.800 sager ekstra. Højesteretsdommen fra 2006 medførte, at der blev genoptaget cirka 7.500 sager, og højesteretsdommen fra 2009 medførte, at cirka 8.500 sager blev genoptaget.

Antallet af afsluttede sager består ligeledes af nye sager, revisioner og genoptagelser. Antallet af afsluttede sager har været stigende fra 2004 og frem. I 2009 blev der afsluttet knap 61.000 sager. I perioden 2007 og 2008 er der afsluttet flere sager, end der er kommet ind, hvilket har medført, at Arbejdsskadestyrelsen har reduceret bunken af verserende sager. Arbejdsskadestyrelsen har afsluttet næsten lige så mange sager i 2009, som der kom ind, og dette på trods af, at der i 2009 blev genoptaget 8.500 sager som følge af en højesteretsdom.

Figur 1.1: Tilgangen og antallet af afsluttede sager

I tabel 1.1 ses antallet af oprettede sager i figur 1.1 fordelt på sagsklasser. Tilgangen af arbejdsskadesager er som nævnt påvirket af højesteretsdomme. Tilgangen ligger normalt mellem 46.000 og 48.000 med en stigende tendens. Pludselige løfteskader er med arbejdsskadereformen² i 2004 ved at forsvinde som sagsklasse.

Antallet af anmeldte brilleskader og pludselige løfteskader udgør en meget beskeden del af de anmeldte arbejdsskader i de seneste år.

¹ For en oversigt over Højesteretsdommene se læsevejledningen.

² De Pludselige løfteskader overgik til ulykkesbegrebet med arbejdsskadereformen i 2004

Tabel 1.1 Tilgang af arbejdsskadesager, 2003-2009

Sagsklasse/År for oprettelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Ulykker	31.249	29.058	26.499	33.734	25.838	27.898	36.753
Erhvervssygdomme	16.764	16.628	19.319	23.077	21.812	21.764	23.852
Brilleskader	103	93	91	90	81	82	91
Pludselige løfteskader	2.089	827	231	171	105	68	141
I alt	50.205	46.606	46.140	57.072	47.836	49.812	60.837
Indeks	100	93	92	114	95	99	121

I tabel 1.2 ses antallet af afsluttede arbejdsskadesager fra figur 1.1 fordelt på sagsklasser. Antallet af afsluttede sager afspejler, at der er afsluttet flere sager med baggrund i højesteretsdomme, men også, at Arbejdsskadestyrelsen har haft fokus på at få reduceret bunken af verserende sager.

Tabel 1.2. Afsluttede arbejdsskadesager, 2003-2009

Sagsklasse/År for af slutning	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Ulykker	33.295	25.764	29.496	29.755	29.846	31.164	35.117
Erhvervssygdomme	17.844	15.819	18.001	19.862	23.107	23.420	25.470
Brilleskader	108	76	105	73	95	69	107
Pludselige løfteskader	2.424	1.218	492	259	173	132	136
I alt	53.671	42.877	48.094	49.949	53.221	54.785	60.830
Indeks	100	80	90	93	99	102	113

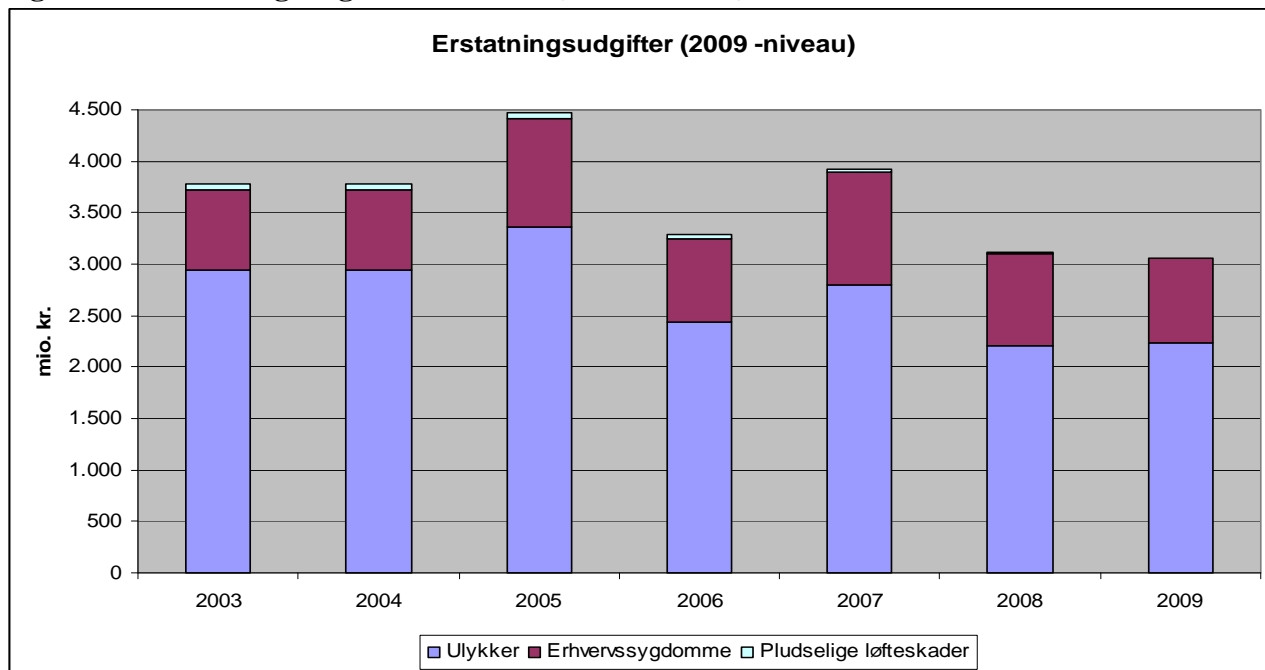
De samlede erstatningsudgifter har været svingende i perioden. I de år, Arbejdsskadestyrelsen har haft fokus på at få afviklet de ældste sager (2005 og 2007), har erstatningsudgifterne været høje. I 2008 og 2009 ligger erstatningsudgifterne på godt 3 mia. kr. Selvom antallet af afsluttede sager har været stigende i perioden 2007 til 2009, er erstatningsudgifterne faldet. Dette kan hænge sammen med, at andelen af afvisninger blandt de afsluttede førstegangsafgørelser har været stigende (jf. tabel 1.3 og tabel 1.6). I 2005 og 2007 var der fokus på at få afviklet de ældste sager, og derfor var andelen med erstatning høj (jf. tabel 1.3 og tabel 1.6).

Der har i perioden været flere højesteretsdomme, som kan have betydning for erstatningsniveauet. For eksempel højesteretsdommen om erstatningens størrelse til personer under revalidering (UfR 2002.730H fra 10. januar 2002) og højesteretsdommen vedrørende erhvervsevnetabets størrelse for personer i fleksjob (UfR 2004.867H).

Derudover har der været flere lovændringer, som ligeledes har indflydelse på erstatningerne. For eksempel arbejdsskadereformen, som trådte i kraft fra 1. januar 2004 for ulykker og 1. januar 2005 for erhvervssygdomme (lov nr. 422 af 10. juni 2003). Lovændringen betød, at flere sager kunne anerkendes, men samtidig blev afløsningsbeløbet afskaffet, så erstatningen til den enkelte blev mindre. For skader sket efter den 1. januar 2006 ændrede man reglerne for erstatning til tilskadekomne i fleksjob (lov nr. 1388 af 21. december 2005). For skader sket den 1. juli 2007 eller senere ændrede man på kapitaliseringsfaktorerne (lov nr. 522 af 6. juni 2007).

Med virkning fra 1. juli 2009 blev folkepensionsalderen hævet fra 65 år til 67 år. Det har medført, at tilskadekomne, som har modtaget kapitalerstatning beregnet til 65 år, og som nu har en højere folkepensionsalder, skulle have deres erstatning omberegnet. Det drejede sig om cirka 1.300 personer, som får en højere erstatning. Erstatningerne blev omberegnet i 2. halvår 2009.

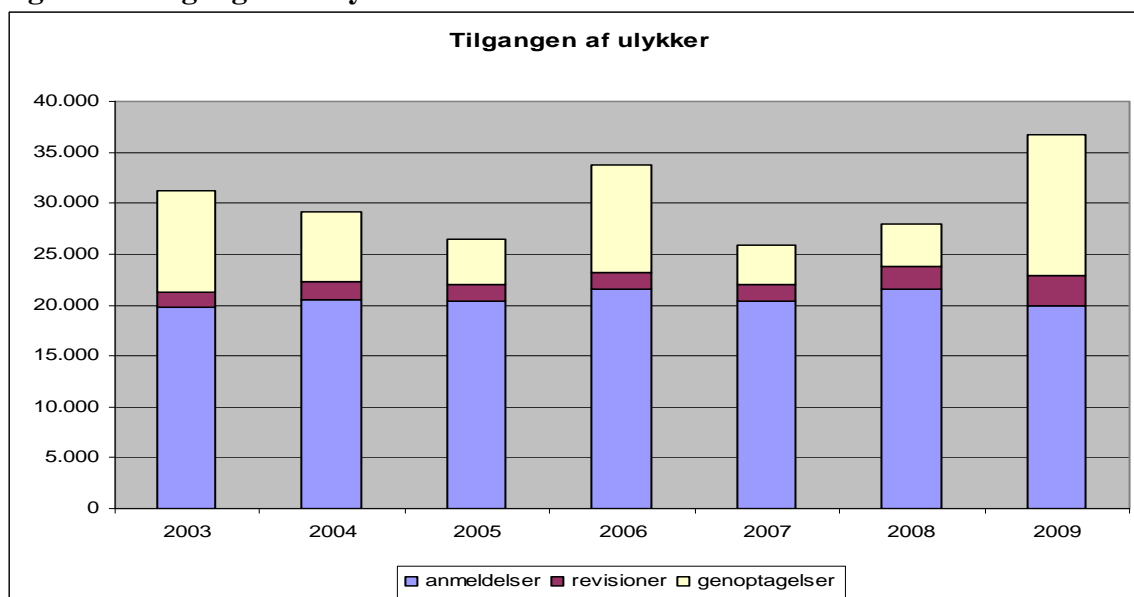
Figur 1.2: Erstatningsudgifter i mio. kr. (2009- niveau)

Ulykker

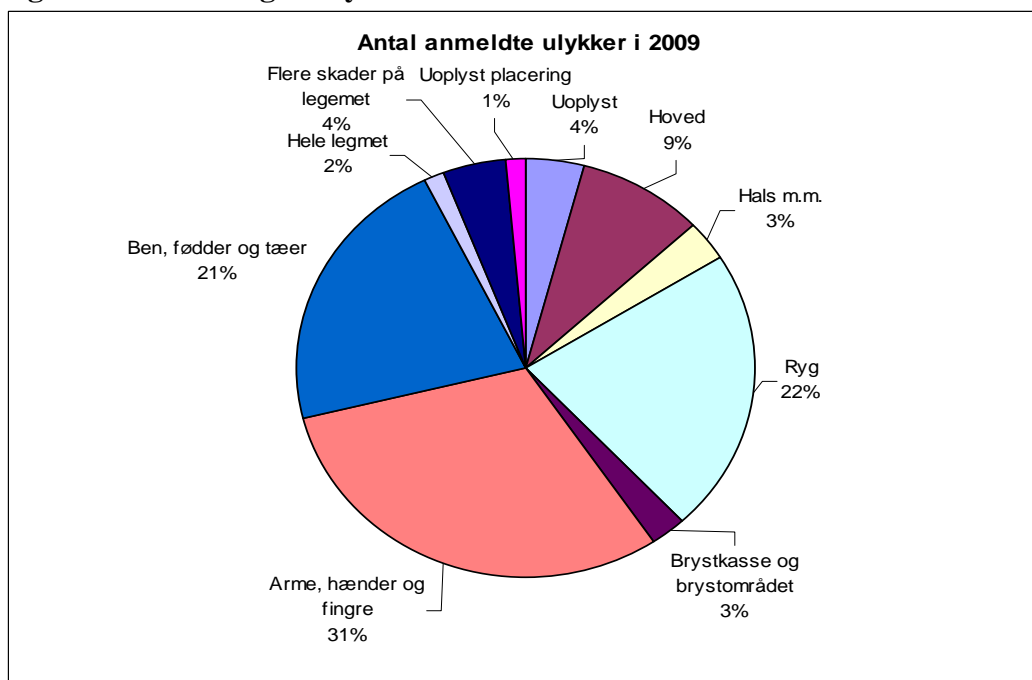
Tilgangen af ulykkessager har været svingende i perioden, hvilket hovedsageligt skyldes de 3 højesteretsdomme fra 2003, 2006 og 2009, som påvirker antallet af genoptagelser. Antallet af nye anmeldelser svinger omkring 20.000 om året, bortset fra 2006 og 2008, hvor der var en stigning på cirka 1.500 anmeldelser. Antallet af revisioner er stigende fra 2007 og frem.

Figur 1.3: Tilgangen af ulykker

De følgende figurer og tabeller omhandler nye sager. Figur 1.4 viser fordelingen af nyanmeldte ulykker i 2009 på skadens placering på legemet.

Figur 1.4: Fordeling af ulykker anmeldt i 2009

Cirka 1/3 af ulykkerne vedrører arme, hænder og fingre. 22 procent er rygskader, og 21 procent er skader på ben, fødder og tæer. Fordelingen har ikke ændret sig væsentligt over årene.

Tabel 1.3 giver en oversigt over afsluttede førstegangsafgørelser. Antallet af førstegangsafgørelser har været stigende i perioden 2006-2008. Antallet falder igen fra 2008 til 2009. I 2009 blev der truffet knap 22.000 førstegangsafgørelser, mens der blev anmeldt knap 20.000 ulykker.

Andelen af sager med erstatning var meget høj i 2007. Det gælder både for gruppen med erhvervs-
evnetab og gruppen, hvor der alene blev truffet afgørelser om positivt varigt mén. Dette kan skyl-
des, at styrelsen i 2005 og 2007 har haft særlig fokus på afslutning af de ældste sager, hvilket har
medført en stigning i afsluttede sager i disse år og en nedbringelse af den verserende sagsportefølje.
Blandt de ældste sager er andelen af sager med erstatning højere end blandt de yngre sager. I 2009
udgør afgørelser om positivt erhvervs-
evnetab cirka 4 procent af de samlede afgørelser i ulykkessa-
ger, og sager, hvor der alene træffes afgørelse om positivt varigt mén, udgør 25 procent af afslut-
ningerne.

I både 2008 og 2009 udgjorde antallet af afvisninger cirka 25 procent af de afsluttede sager, og an-
tallet af sager, der er anerkendt uden erstatning, udgjorde cirka 44 procent. Dette er en stigning i
forhold til 2007, hvor andelen af afviste sager udgjorde cirka 21 procent og andelen af sager anerk-
endt uden erstatning udgjorde cirka 43 procent. Som tidligere nævnt hænger dette sammen med, at
der i 2005 og 2007 var fokus på at få afsluttet de ældste sager, medens der i 2008 og 2009 var fokus
på at få visiteret sager, så de sager, der kan afsluttes, bliver afsluttet og der bliver indhentet yderli-
gere oplysninger i de andre sager. Fokus på visitation betyder, at man en overgang vil se en større
andel af de ”hurtige” sager, for eksempel sager til afvisning og sager til anerkendelse uden erstat-
ning.

Tabel 1.3 Afsluttede ulykkessager opgjort efter afgørelse*, 2003-2009

Afgørelse/År for afgørelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager						
Erhvervs- evnetab og evt. mén	478	661	1.234	1.087	1.413	1.052	891
Mén	4.857	2.961	4.535	4.131	6.046	5.692	5.433
Anerkendt uden erstatning	9.438	7.021	10.285	9.397	9.483	10.329	9.595
Afvist	6.275	5.318	4.624	4.564	4.665	6.003	5.310
Anden afgørelse	786	858	817	912	689	663	522
I alt	21.834	16.819	21.495	20.091	22.296	23.739	21.751
Indeks	100	77	98	92	102	109	100

*Tabellen omfatter kun førstegangsafgørelser

Som det fremgår af tabel 1.4, er anerkendelsesprocenten for ulykker i 2009 76,7. Anerkendelses-
procenten varierer lidt fra år til år, afhængigt af, hvilke sager Arbejdsskadestyrelsen har fokus på.
Hvis der er fokus på at få afviklet de ældste sager – som i 2007 – vil anerkendelsesprocenten være
lidt højere, mens anerkendelsesprocenten vil være lidt lavere de år, hvor der er fokus på at få visite-
ret de nye sager³.

Tabel 1.4 Anerkendelsesprocenter⁴ og antal anerkendte nye ulykkessager, 2003-2009

Sagsklasse/år for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Anerkendelsesprocent	69,6	65,0	75,0	77,2	79,6	75,7	76,7
Antal anerkendte	13.422	9.135	13.019	14.325	16.658	17.161	16.742
Indeks for anerkendte sager	100	68	97	107	124	128	125

³ På Arbejdsskadestyrelsens hjemmeside under temaet finder man status på arbejdsskadereformen. Her fremgår det, at anerkendelsesprocenten for ulykker efter arbejdsskadereformen ligger mellem 78 -80 procent opgjort på skadeår.

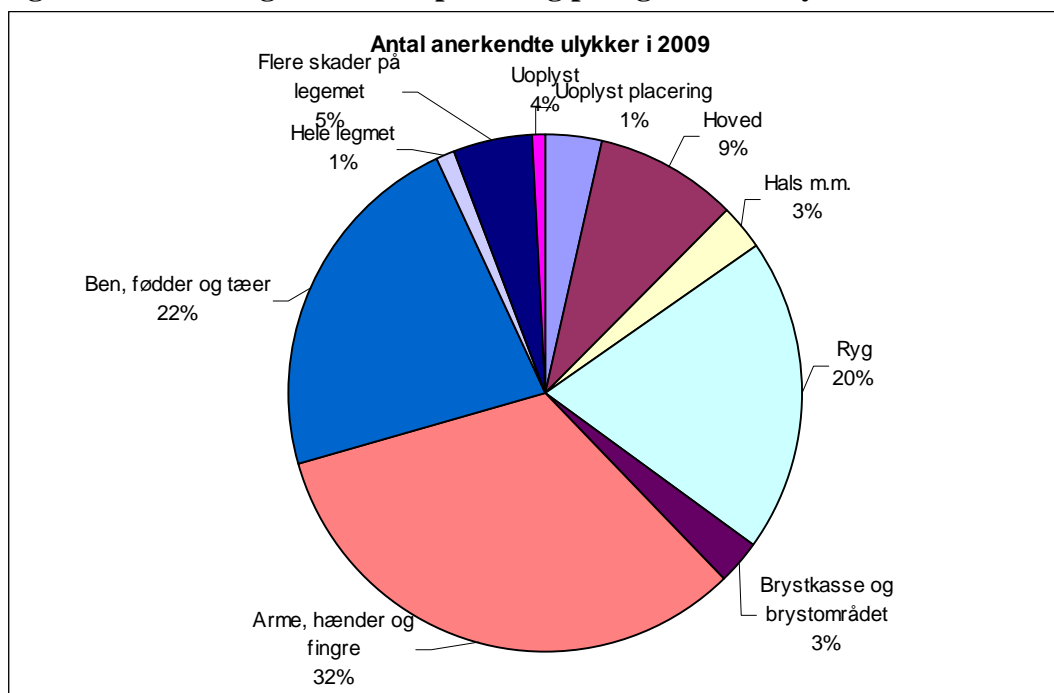
⁴ Anerkendelsesprocenten er baseret på alle sager anerkendt det pågældende år

Endvidere skal man være opmærksom på, at anerkendelsesprocenten og antallet af anerkendelser i de første år efter arbejdsskadereformens ikrafttræden var lav på grund af indførelse af den samlede afgørelse, hvor afgørelsen om anerkendelse først kommer samtidig med afgørelsen om erstatning.

Anerkendelsesprocenten for skadens placering på legemet er lidt forskellig (jf. tabel II.8). Den er størst for personer med flere skader (84,8 procent), efterfulgt af skader på arme, hænder og fingre (83 procent), brystkasse (81,2 procent) og ben, fødder og tæer (80,8 procent). Anerkendelsesprocenten er lavest for rygskeer (66,5 procent).

Forskellene i anerkendelsesprocenten betyder, at de anerkendte ulykker fordeler sig lidt anderledes end de anmeldte, når vi opgør procenten på skadens placering på legemet. Er andelen større for de anerkendte end for de anmeldte, er det et tegn på, at anerkendelsesprocenten ligger over gennemsnittet. For eksempel udgør ulykker vedrørende arme, hænder og fingre 32 procent af de anerkendte, men 31 procent af de anmeldte. Anerkendelsesprocenten ligger på 83 procent, og den gennemsnitlige anerkendelsesprocent for ulykker er 76,7. Anderledes er det for rygulykkerne. De udgør 22 procent af de anmeldte, men kun 20 procent af de anerkendte. Anerkendelsesprocenten for rygulykker er på 66,5.

Figur 1.5: Fordeling af skadens placering på legemet for ulykker anerkendt i 2009

Tabel 1.5 viser udbetalingerne af erstatninger i forbindelse med ulykker.

Udgifterne er størst i 2005 og 2007, hvilket hænger sammen med, at der i disse år var fokus på at få afviklet de ældste sager. I 2008 og 2009 ligger udgifterne omkring 2,2 mia. kr. årligt.

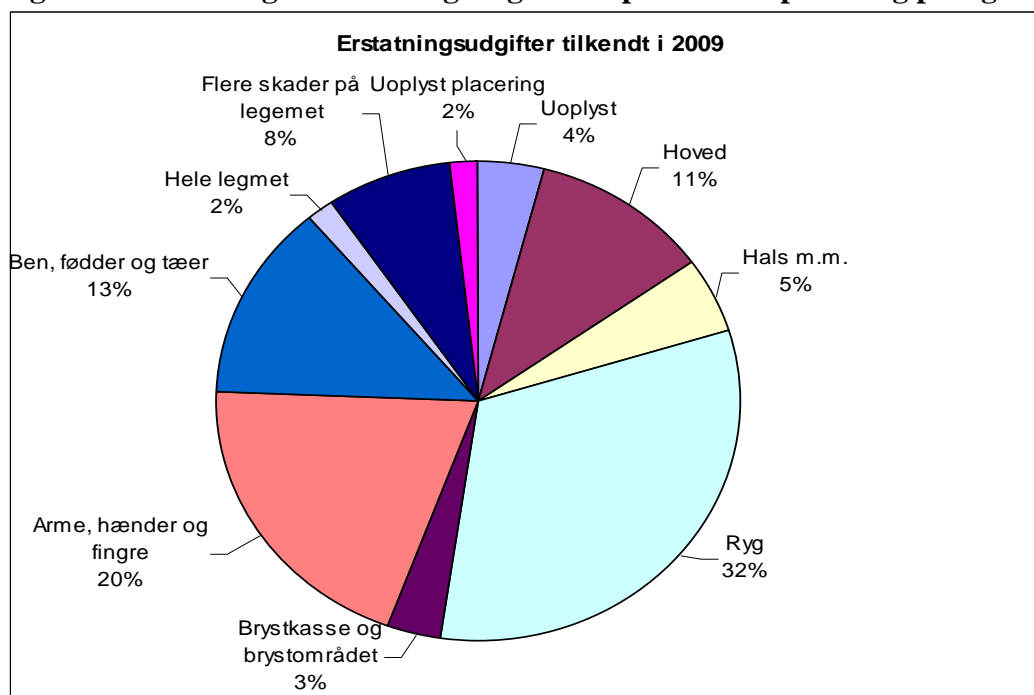
Tabel 1.5 Erstatningsudgifter til alle ulykker i mio. kr. (2009-niveau)

Sagsklasse/År for tilkendelse af erstatning	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Mio. kroner						
Ulykker	2.947	2.938	3.360	2.431	2.800	2.206	2.239

Det er ikke alle anerkendte ulykker, som ender med erstatning. Cirka 60 procent af de anerkendte sager anerkendes uden erstatning. Der er cirka 2.000 personer, som kommer så alvorligt til skade, at de tilkendes en erstatning for tab af erhvervsevne. Figur 1.6 viser, hvordan udgifterne til erstatninger fordeler sig på skadens placering på legemet.

Rygulykkerne udgør 32 procent af erstatningsudgifterne, men kun 20 procent af de anerkendte. Skader på arme, hænder og fingre udgør 20 procent af erstatningsudgifterne mod 32 procent af de anerkendte.

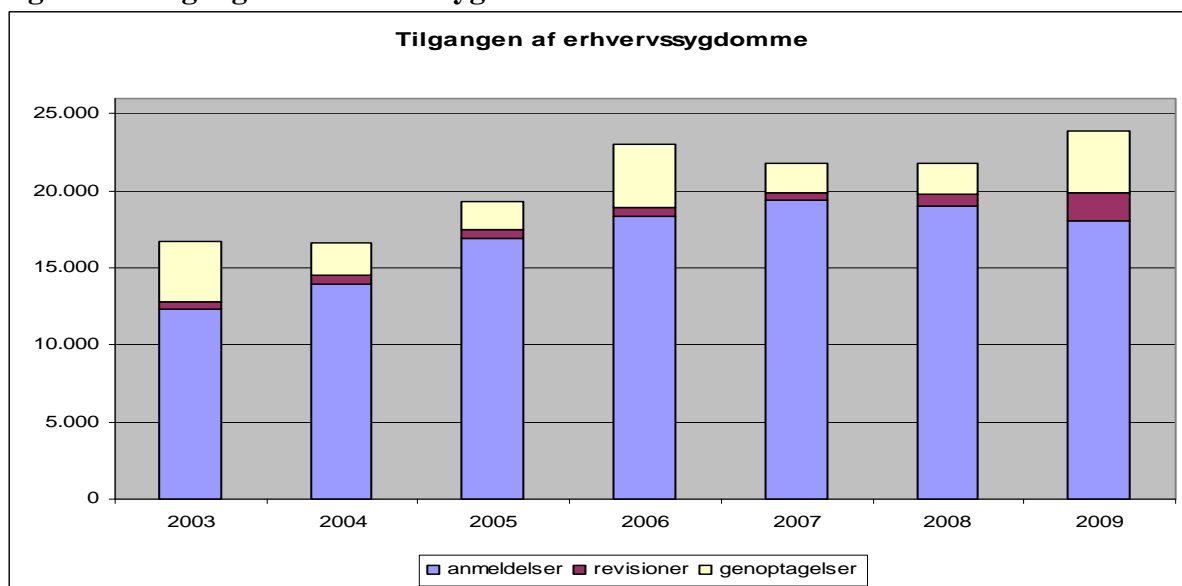
Figur 1.6: Fordeling af erstatningsudgifterne på skadens placering på legemet i 2009

Erhvervssygdomme

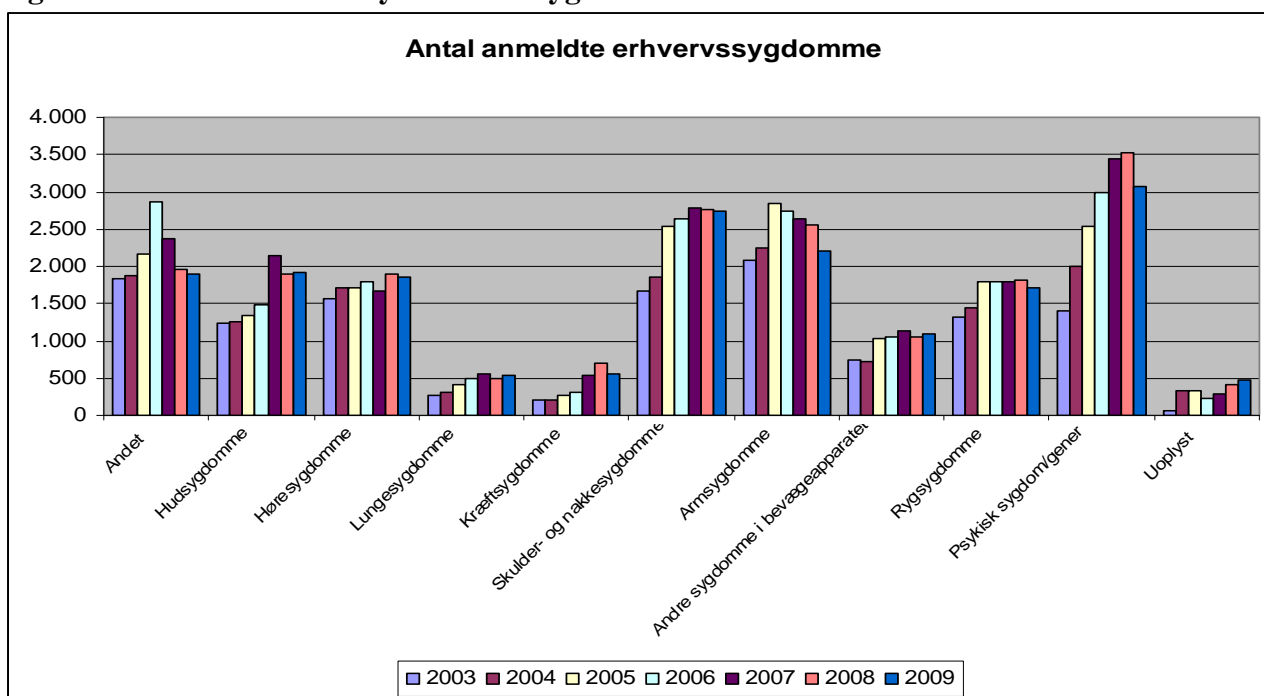
Tilgangen af erhvervssygdomme har været stigende i perioden frem til 2007, herefter falder den lidt igen. Antallet af genoptagelser er højt i årene 2003, 2006 og 2009 som følge af højesteretsdomme. Antallet af revisioner er steget i slutningen af perioden.

Figur 1.7: Tilgangen af erhvervssygdomme

De følgende figurer og tabeller viser udviklingen i nye erhvervssygdomme. Figur 1.8 viser antallet af anmeldte nye erhvervssygdomme fordelt på anmeldediagnosen. Antallet af anmeldelser steg med 57 procent i perioden 2003 til 2007.

Figur 1.8: Antal anmeldte nye erhvervssygdomme

Stigningen er forskellig for de enkelte diagnoser. Antallet af anmeldte psykiske sygdomme er steget med 120 procent i perioden. Antallet af anmeldte kræftsygdomme er også steget væsentligt i perioden, hvilket hænger sammen med, at der er indført en automatisk anmeldeordning for visse kræftsygdomme, der ofte er arbejdsbetingede. For hudsygdommene var der en stor stigning i antallet af

anmeldelser i 2007. Antallet af skulder- og nakkesygdomme er steget med 60 procent i perioden 2003-2009.

I tabel 1.6 vises afsluttede førstegangsafgørelser i erhvervssygdomssager. Som ved ulykkerne er der afsluttet flere sager, end der er anmeldt, i perioden 2007-2009. Det medførte en nedbringelse af den verserende sagsportefølje. Andelen af sager, der afvises, har været faldende i perioden. I 2003 blev der afvist 77 procent af sagerne, og i 2007 og 2008 blev der afvist cirka 73 procent af sagerne, hvilket er den laveste afvisningsprocent i hele perioden. I 2009 blev der afvist cirka 74 procent af sagerne. Godt 7 procent anerkendes uden erstatning. I cirka 12 procent af sagerne træffes der afgørelse om positivt varigt mén uden erhvervsevnetab, mens der i godt 2 procent af sagerne træffes afgørelse om positivt erhvervsevnetab og eventuelt positivt varigt mén.

Tabel 1.6 Afsluttede erhvervssygdomssager opgjort efter afgørelse*, 2003-2009

Afgørelse/År for afgørelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager						
Erhvervsevnetab og evt. men	169	258	488	425	679	544	457
Men	1.603	1.189	1.314	1.376	2.370	2.323	2.442
Anerkendt uden erstatning	700	431	702	862	1.526	1.637	1.491
Afvist	10.477	9.810	11.857	12.597	14.918	14.828	14.934
Anden afgørelse	632	1.045	832	948	953	962	780
I alt	13.581	12.733	15.193	16.208	20.446	20.294	20.104
Indeks	100	94	112	119	151	149	148

*Tabellen omfatter kun førstegangsafgørelser

Antallet af anerkendelser er også steget i perioden, dels på grund af stigningen i anmeldelserne, men også som følge af arbejdsskadereformen. Antallet af anerkendelser⁵ stiger fra cirka 2.300 i 2004 til 4.810 i 2009. Stigningen i antallet af anerkendelse kan ligeledes skyldes, at Arbejdsskadestyrelsen har haft fokus på at få afviklet de ældste sager, og at der er relativt flere anerkendelser blandt de ældste sager.

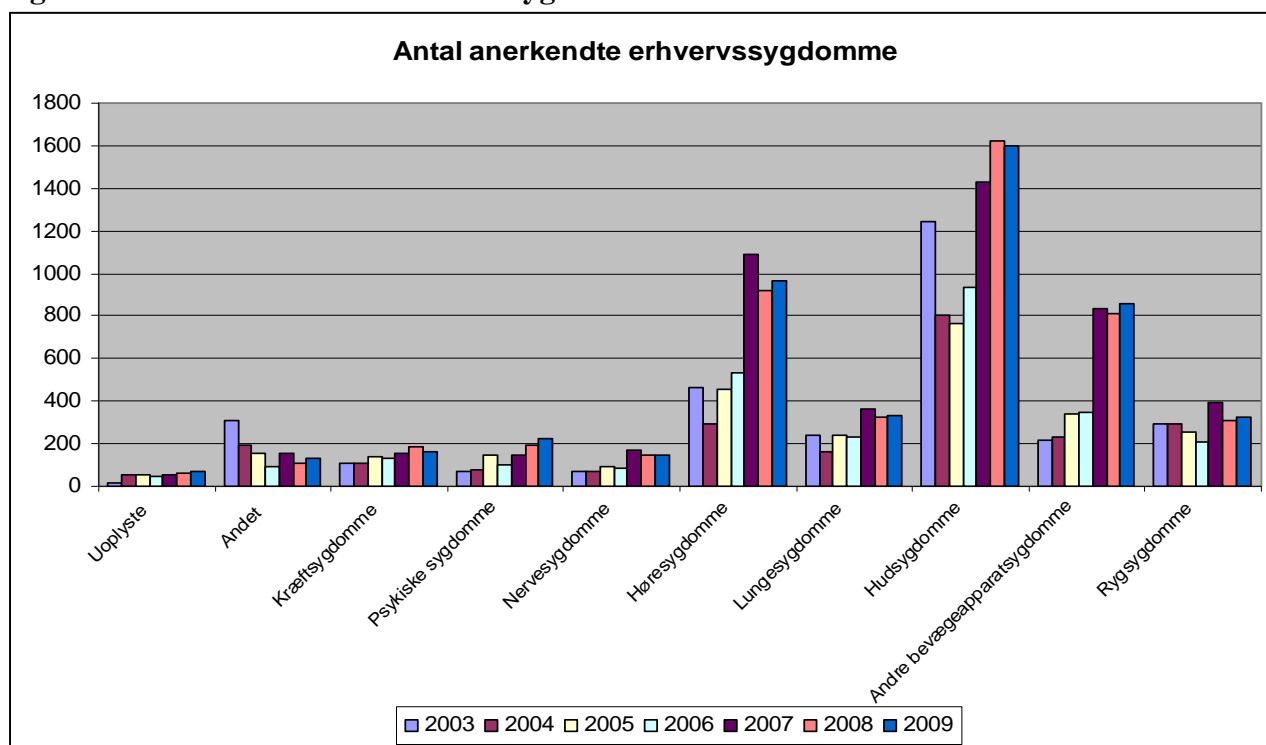
Figur 1.9 viser antallet af anerkendte erhvervssygdomme fordelt på de forskellige slutdiagnoser. Antalsmæssigt finder vi de største stigninger på hudsygdommene, høresygdommene og andre sygdomme i bevægeapparatet. Stigningen i hudsygdommene skyldes stigningen i antallet af anmeldelser. Reformen har ikke medført ændringer på erhvervssygdomsfortegnelsen for hudsygdommene. Stigningen i antallet af anerkendte høresygdomme skyldes for størstedelen en ændring på fortegnelsen, men der er ligeledes sket en lille stigning i antallet af anmeldelser.

Stigningen i antallet af andre bevægeapparatssygdomme skyldes dels en stigning i antallet af anmeldelser, dels ændringer på erhvervssygdomsfortegnelsen⁶. Posttraumatisk belastningsreaktion blev optaget på fortegnelsen i 2005, hvilket har medført en stigning i antallet af anerkendte psykiske sygdomme.

⁵ Antallet af anerkendelser findes som summen af rækkerne: Erhvervsevnetab og evt. men, men og anerkendt uden erstatning.

⁶ Ændringer på erhvervssygdomsfortegnelsen fremgår af Arbejdsskadestyrelsens og Erhvervssygdomsudvalgets årsrdegørelse til Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg, se Arbejdsskadestyrelsens hjemmeside (www.ask.dk)

Figur 1.9: Antal anerkendte erhvervssygdomme

Det fremgår af tabel 1.7, at anerkendelsesprocenten for erhvervssygdomme svinger i hele perioden. Det har været omkring 24 procent de sidste 3 år. En af årsagerne til udsvingene er det stigende antal anmeldelser af erhvervssygdomme fra 2005. Desuden er den selvstændige anerkendelsesafgørelse bortfaldet med arbejdsskadereformen. Når man sammenligner anerkendelsesprocenten og antallet af anerkendelser, skal man være opmærksom på, at anerkendelsesprocenten og antallet var lave i de første år efter arbejdsskadereformens ikrafttræden på grund af indførelse af den samlede afgørelse, hvor afgørelsen om anerkendelse først kommer samtidig med afgørelsen om erstatning.

Tabel 1.7 Anerkendelsesprocenter og antal anerkendte erhvervssygdomme, 2003-2009

Sagsklasse/år for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Anerkendelsesprocent	23,5	19,3	18,5	18,0	24,6	24,2	24,4
Antal anerkendte	3.045	2.301	2.648	2.722	4.787	4.686	4.810
Indeks for anerkendte	100	76	87	89	157	154	158

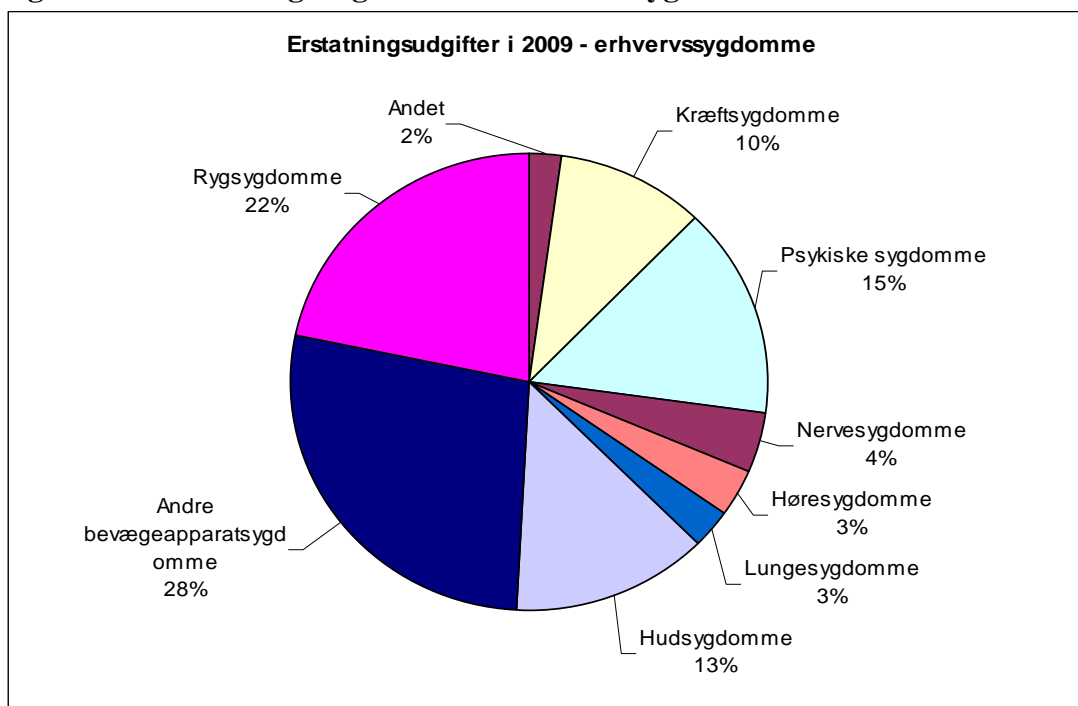
Tabel 1.8 viser de samlede udgifter til erstatninger til alle erhvervssygdomme. De samlede udgifter er størst i 2005 og 2007, hvilket hænger sammen med, at der i disse år var fokus på at få afviklet de ældste sager. I 2006, 2008 og 2009 ligger de samlede udgifter mellem 0,8 og 0,9 mia. kr.

De omtalte ændringer efter højesteretsdomme og lovændringer, som er omtalt tidligere, har også betydning for erstatningsudgifterne for erhvervssygdomme.

Tabel 1.8 Erstatningsudgifter til alle erhvervssygdomme i mio. kr. (2009-niveau)

Sagsklasse/År for tilkendelse af erstatning	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Mio. kroner						
Erhvervssygdomme	769	781	1.057	811	1.092	895	817

Figur 1.10 viser fordelingen af udgiften til erhvervssygdomme i 2009 på diagnose. Udgiften til ryg-sygdomme og andre sygdomme i bevægeapparatet udgør halvdelen af erstatningsudgifterne. 15 procent af erstatningsudgifterne tilkendes tilskadekomne med en psykisk sygdom. Det er en stor andel i forhold til, at de psykiske sygdomme kun udgjorde 5 procent af de anerkendte sager i 2009. For høresygdommene er det lige modsat. De tilskadekomne udgør i 2009 20 procent af de anerkendte, men modtager kun 3 procent af erstatningsudgifterne. Det hænger sammen med, at kun meget få tilskadekomne med høresygdomme får tilkendt erstatning for erhvervsevnetab. Tilskadekomne med hudsygdomme udgør cirka 1/3 af anerkendelserne og modtager 13 procent af erstatningsudgifterne.

Figur 1.10: Erstatningsudgifterne for erhvervssygdomme tilkendt i 2009

2. TEMA - PSYKISKE SYGDOMME

2.1 Indledning

I temaet for Arbejdsskadestatistik 2009 har Arbejdsskadestyrelsen valgt at analysere de anmeldelser af psykiske sygdomme, som vi har modtaget i perioden 2003-2009. Siden 2004 har Arbejdsskadestyrelsen modtaget et stigende antal anmeldelser af psykiske sygdomme. I temaet undersøger vi, hvad der karakteriserer udviklingen i anmeldelser af psykiske sygdomme fra 2003 til 2009.

Vi belyser også, hvad der er sket med sagerne, når de er færdigbehandlet i Arbejdsskadestyrelsen. Hvilke slutdiagnoser har de, hvor mange sager anerkendes og medfører godtgørelse for mén og erstatning for tab af erhvervsevne, og hvor store er udgifterne i sagerne.

Temaet fokuserer kun på erhvervssygdomme. Arbejdsskadestyrelsen modtager også anmeldelser af arbejdsulykker, der skyldes psykisk chok. Disse behandles kort i tabel II.10-II.12 i afsnittet Ulykker.

2.2 Konklusion

Anmeldelser

I perioden 2003 til 2008 steg antallet af anmeldte *Psykiske sygdomme* voldsomt. I de 5 år steg antallet af anmeldelser med 152 procentpoint.⁷ Inden for *Andre sygdomme* var stigningen på 57 procentpoint.

Fra 2008 til 2009 faldt antallet af anmeldte *Psykiske sygdomme*. Indeks for de *Psykiske sygdomme* faldt med 32 procentpoint, mens indeks for antallet af anmeldte erhvervssygdomme faldt med 6 procentpoint.

Cirka $\frac{3}{4}$ af anmeldelserne vedrører *kvinder*. Denne andel er stabil i hele perioden.

Fra 2003-2008 modtog Arbejdsskadestyrelsen et stigende antal anmeldelser vedrørende *45-59-årige kvinder*, mens man fra 2008 til 2009 modtog et faldende antal anmeldelser vedrørende de samme aldersgrupper. Blandt *mændene* var der en stigning for de *40-59-årige* fra 2003-2007 og et fald for de samme aldersgrupper i 2008 og 2009. Stigningen og faldet sker altså i de samme aldersgrupper.

Blandt *kvinder* tegner de følgende 5 brancher sig for det største antal anmeldelser i perioden 2003-2009:

- *Fremstillingsvirksomhed*
- *Fast ejendom, udlejning og forretningservice mv.*
- *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring*
- *Undervisning*
- *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger*

Antallet af anmeldelser per 1.000 beskæftigede *kvinder* er især højt i:

- *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring*
- *Undervisning*

⁷ 2003 er valgt som basisår for indeks.

- *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger*

Blandt *mænd* er der flest anmeldelser inden for de følgende 5 brancher:

- *Fremstillingsvirksomhed*
- *Transport og godshåndtering – information og kommunikation*
- *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring*
- *Undervisning*
- *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger*

Som blandt *kvinderne* er antallet af anmeldelser per 1.000 beskæftigede *mænd* især højt i:

- *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring*
- *Undervisning*
- *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger*

Mange af de tilskadekomne med en psykisk sygdom er altså beskæftiget i det offentlige.

Incidensen for *mænd* er langt lavere end for *kvinder*. Totalt er der i 2008 anmeldt 3,6 gange flere psykiske sygdomme blandt 1.000 beskæftigede *kvinder* sammenlignet med 1.000 beskæftigede mænd. Både for *mænd* og *kvinder* er incidensen i branchen *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring* faldende, mens den stiger i de øvrige brancher.

Når vi ser på anmeldelser fordelt efter arbejdsfunktion, viser det sig, at *mænd* og *kvinder* beskæftiget i de samme brancher ikke altid har forskellige arbejdsfunktioner. Både blandt *kvinder* og *mænd* er der relativt mange anmeldelser omkring personer med arbejdsfunktionerne *Undervisning af børn og unge* og *Plejarbejde på institutioner*. Inden for branchen *Undervisning* og *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger* har *mænd* og *kvinder* altså delvist de samme arbejdsfunktioner.

Inden for sundhedsvæsenet er mange *kvinder* dog også beskæftiget som blandt andet pædagoger og sygeplejersker, hvilket ikke fylder meget hos *mændene*. Forskellen på *mænd* og *kvinders* jobfunktioner er størst i branchen *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring*. *Kvinderne* er primært socialrådgivere, sekretærer og social- og sundhedsassistenter, og disse arbejdsfunktioner fylder ikke meget hos *mændene*. Hos *mændene* er det arbejdsfunktioner i militæret, politiet eller fængsler, der tegner sig for flest anmeldelser.

Af *kvindernes* anmeldelser ses det, at det er for de samme jobfunktioner hvor anmeldelserne først stiger meget og derefter falder. Blandt *mænd* ses, at der modtages et stigende antal anmeldelser fra personer med arbejdsfunktioner i militæret.

Hvis man ser på regioner, er der hverken blandt *mænd* eller *kvinder* tale om, at der er en særligt stor og klar stigning i hele perioden 2003-2007/2008 eller et særligt stort fald af anmeldelserne fra 2007/2008. De fleste regioner følger altså mønstret for henholdsvis *mænd* og *kvinder*, hvor der er en stigning frem mod henholdsvis 2007 og 2008 og derefter et fald. Antalsmæssigt er der en stor stigning i anmeldelser fra *kvinder* bosat i *Region Midtjylland* i 2008 og et endnu større fald i 2009.

Når man ser på antallet af anmeldelser per 1.000 beskæftigede *kvinder* i de enkelte regioner, så sker der en stigning i alle regioner fra 2006 til 2007. Fra 2007 til 2008 er der fortsat en stigning i *Region Midtjylland* og *Region Nordjylland*, mens der sker et fald i de øvrige regioner. *Region Hovedstaden* ligger godt under landsgennemsnittet for kvinder i 2008, mens *Region Midtjylland* og *Region Sjælland* ligger længst over.

Incidensen for *mænd* steg på landsplan fra 2006 til 2007, og det samme gjaldt i regionerne *Syddanmark*, *Midtjylland* og *Nordjylland*. På landsplan faldt incidensen fra 2007 til 2008, og det samme gælder i regionerne *Hovedstaden*, *Syddanmark* og *Midtjylland*. Som hos *kvinderne* er incidensen for *Region Hovedstaden* i 2008 under landsgennemsnittet, mens *Region Nordjylland* er på niveau med landsgennemsnittet.

De færdige sager

Posttraumatisk belastningssymptom er den eneste psykiske sygdom, som kan anerkendes efter erhvervssygdomsfortegnelsen. Sammenlignet med alle andre psykiske sygdomme er anerkendelsesprocenten i disse sager også langt højere. I sager afgjort i 2009 er anerkendelsesprocenten på 53,7, mens den i de andre sager om psykisk sygdom ligger på 3 procent. Anerkendelsesprocenten i sager om erhvervssygdomme er på 24,2 procent i gennemsnit, så sager om *Posttraumatisk belastningsreaktion* ligger altså også langt over det samlede gennemsnit.

Den gennemsnitlige méngrad i sager om psykiske sygdomme ligger omtrent et par procentpoint over den gennemsnitlige méngrad i erhvervssygdomssager. Det gennemsnitlige erhvervsevnetab i sagerne om psykiske sygdomme er langt højere end i sager om erhvervssygdomme generelt. De fleste år er forskellen imellem 13 og 18 procentpoint.

15 procent af alle udgifter i 2009 kommer fra sager om psykiske sygdomme, mens denne gruppe sager kun udgør 5 procent af de anerkendte sager. De psykiske sygdomme er de erhvervssygdomme, som i gennemsnit har den højeste erstatning pr. anerkendt sag. I 2005 kostede en anerkendt sag om psykisk sygdom i gennemsnit 4 gange så meget som en anerkendt erhvervssygdomssag i gennemsnit.

2.3 Anmeldelser

Udviklingen i anmeldelser

Antallet af anmeldte erhvervssygdomme steg fra 2003 til 2007 og faldt i 2008 og 2009. Antallet af *Psykiske sygdomme* steg med 2.124 sager fra 2003 til 2008. Antallet af *Andre sygdomme* steg med 4.979 sager fra 2003 til 2007. Det efterfølgende fald i *Psykiske sygdomme* fra 2008 til 2009 er på 441 sager, mens det for de *Andre sygdomme* fra 2007 til 2009 er på 996 sager.

Indekset i tabel 2.1 viser, at stigningen i antallet af anmeldelser af *Psykiske sygdomme* er langt større end inden for de *Andre sygdomme*. Antallet af *Psykiske sygdomme* steg med 152 procentpoint fra 2003 til 2008. Inden for *Andre sygdomme* var stigningen på 29 procentpoint fra 2003 til 2007. Indekset for de *Andre sygdomme* falder med 4 procentpoint fra 2008 til 2009, mens det for de *Psykiske sygdomme* falder med 32 procentpoint. Indeks både for *Psykiske sygdomme* og *Andre sygdomme* ligger i 2009 cirka på 2006 niveau.

I 2008 var 18 procent af de anmeldte erhvervssygdomme *Psykiske sygdomme* (se tabel 2.1). I 2003 var det kun 11 procent. *Psykiske sygdomme* udgjorde altså en stigende andel af de anmeldte erhvervssygdomme fra 2003 til 2008. Denne udvikling vises grafisk i figur 2.1.

Fra 2008 til 2009 faldt andelen af *Psykiske sygdomme* med et enkelt procentpoint. I 2008 udgjorde de 18 procent af alle anmeldte erhvervssygdomme. I 2009 er det 17 procent.

Der er også sket også en stigning i, hvor mange *Psykiske sygdomme* der anmeldes for hver 1.000 beskæftigede. I 2008 blev der anmeldt 1,23 *Psykiske sygdomme* for hver 1.000 beskæftigede (jævnfør tabel 2.1). I 2003 var det kun 0,51.⁸

Tabel 2.1 Anmeldelser af erhvervssygdomme opgjort på anmeldediagnose og år for anmeldelse, antal, procent, per 1.000 beskæftigede og indeks

Startdiagnose/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Psykiske sygdomme	1.398	2.009	2.534	2.990	3.446	3.522	3.081
Andre sygdomme	10.977	11.981	14.405	15.377	15.956	15.529	14.960
I alt	12.375	13.990	16.939	18.367	19.402	19.051	18.041
Indeks psykiske sygdomme	100	144	181	214	246	252	220
Indeks andre sygdomme	100	97	116	124	129	125	121
Indeks i alt	100	113	137	148	157	154	146
Andel psykiske sygdomme	11	14	15	16	18	18	17
Anmeldelser af psykiske sygdomme per 1.000 beskæftigede	0,51	0,74	0,93	1,09	1,22	1,23	*

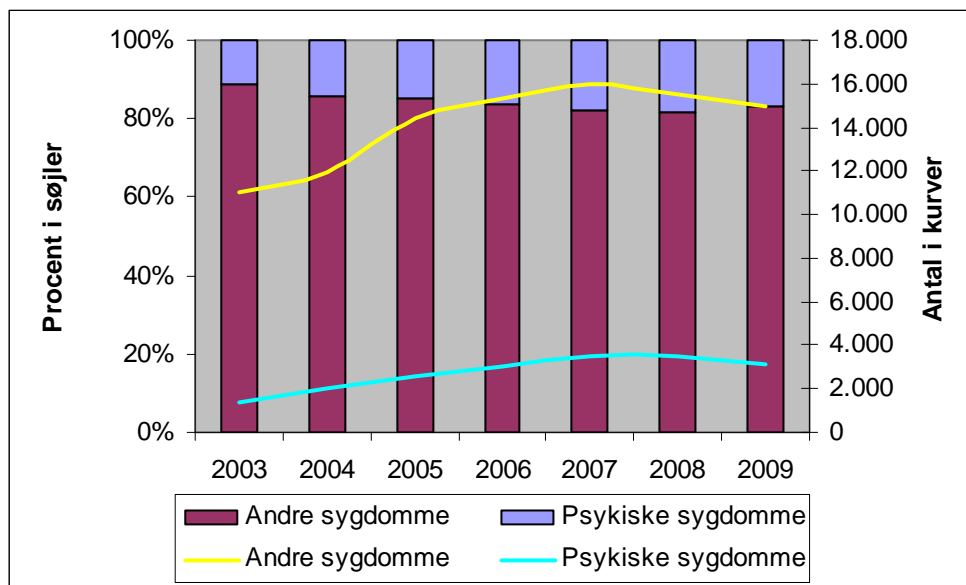
* Antallet af beskæftigede for 2009 foreligger ikke endnu. Danmarks Statistik forventer, at de udkommer ultimo maj.

Antallet af *Psykiske sygdomme* anmeldt i 2009 ligger cirka på niveau med 2006 (se eventuelt kurven for *Psykiske sygdomme* i figur 2.1). Vores baggrundsanalyser viser, at antallet af anmeldelser af *Psykiske sygdomme* allerede faldt i andet halvår 2008. I andet halvår 2008, første halvår 2009 og andet halvår 2009 er antallet af anmeldelser på samme niveau, omkring 1.500. Spørgsmålet er, om antallet af anmeldelser af *Psykiske sygdomme* har fundet et stabilt niveau med cirka 1.500 hvert halve år. Så ligger vi altså på et niveau med cirka 3.000 anmeldelser om året ligesom i 2006.

Kurverne i figur 2.1 viser, at stigningen for de *Psykiske sygdomme* er lidt forskudt i forhold til de *Andre erhvervssygdomme*. Antallet af *Psykiske sygdomme* steg indtil 2008 og faldt i 2009. Kurven for de *Andre erhvervssygdomme* steg derimod indtil 2007 og faldt i 2008.

⁸ Er man interesseret i, hvor mange sygdomme der i alt anmeldes per 1.000 beskæftigede, kan man konsultere tabel III.1 i afsnittet Erhvervssygdomme.

Figur 2.1: Anmeldelser af erhvervssygdomme opgjort på anmeldediagnoser og år for anmeldelse, antal og procent

Cirka 75 procent af sagerne anmeldt i 2009 er færdige, mens cirka 96 procent af sagerne anmeldt i 2008 er færdige (se tabel 2.2). I afsnittet De færdige sager kan man blandt andet læse mere om de færdige sager, blandt andet anerkendelsesprocenter.

Tabel 2.2 Anmeldelser af psykiske sygdomme opgjort på afgørelse og år for anmeldelse

Afgørelse/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Anerkendt	95	115	138	148	158	117	20
Afvist	1.163	1.601	2.182	2.558	3.025	2.939	2.058
Henlagt uden anerkendelse	140	292	214	283	230	311	223
Andre (herunder sager under behandling)	0	1	0	1	33	155	780
Færdige sager i alt	1.398	2.008	2.534	2.989	3.413	3.367	2.301
I alt	1.398	2.009	2.534	2.990	3.446	3.522	3.081

Fordeling på køn og alder

Der anmeldes langt flere psykiske sygdomme vedrørende *kvinder* end *mænd*. Tabel 2.3 viser, at 73-77 procent af anmeldelserne vedrører *kvinder*.

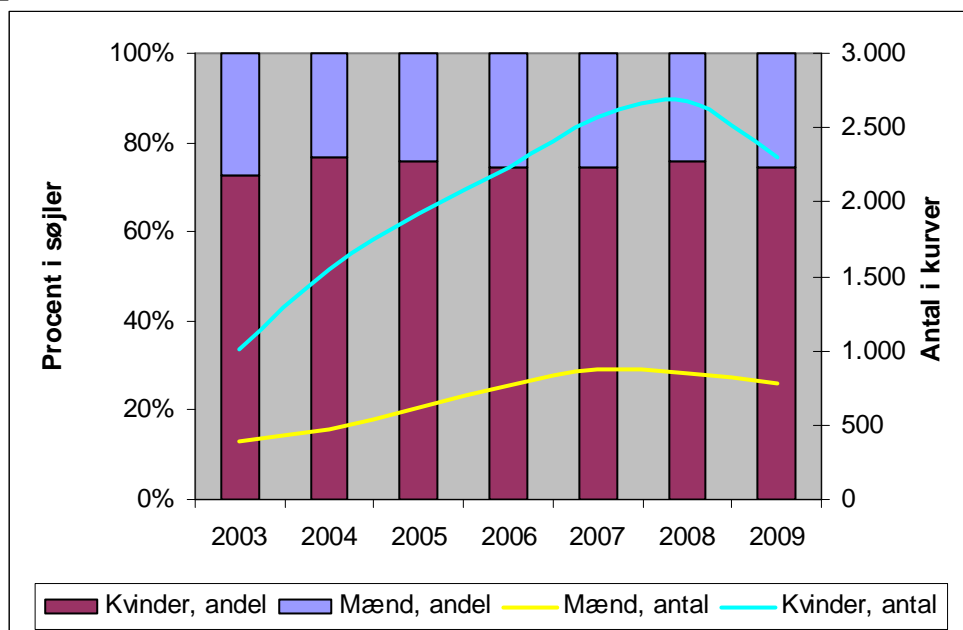
Indekstillene viser, at der sker en større stigning i antallet af anmeldte psykiske sygdomme for *kvinder* end for *mænd*. Fra 2003 til 2008 steg antallet af anmeldte psykiske sygdomme vedrørende *kvinder* med 164 procentpoint. Antallet af anmeldelser vedrørende *mænd* steg med 128 procentpoint fra 2003 til 2007.

Tabel 2.3 Anmeldelser af psykiske sygdomme opgjort på køn og år for anmeldelse, antal, andel og indeks

Køn/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvinder, antal	1.014	1.543	1.920	2.227	2.571	2.673	2.297
Kvinder, andel	73	77	76	74	75	76	75
Kvinder indeks	100	152	189	220	254	264	227
Mænd, antal	384	466	614	763	875	849	784
Mænd, andel	27	23	24	26	25	24	25
Mænd indeks	100	121	160	199	228	221	204
I alt	1.398	2.009	2.534	2.990	3.446	3.522	3.081
Indeks i alt	100	144	181	214	246	252	220

Søjlerne i figur 2.2 viser, at *kvindernes* andel af de psykiske sygdomme kun varierer lidt i perioden fra 2003 til 2009. Både under stigningen i antallet af anmeldelser og under faldet vedrører $\frac{3}{4}$ af anmeldelserne *kvinder*.

Kurven i figur 2.2 viser, at faldet i antallet af anmeldelser sker tidligere for *mændene* end for *kvindene*. *Mændenes* kurve var højest i 2007, mens *kvindernes* kurve var højest i 2008. For begge køn gælder, at antallet af anmeldelser i 2009 nogenlunde er på niveau med 2006.

Figur 2.2 Anmeldelser af psykiske sygdomme opgjort på køn og år for anmeldelse, antal og procent

Figur 2.3 og 2.4 viser, hvordan anmeldelserne fra 2006 til 2009 fordeler sig på aldersgrupper for henholdsvis *kvinder* og *mænd*.

Generelt viser søjlerne i figur 2.3, at antallet af anmeldelser af psykiske sygdomme blandt *kvinder* stiger aldersgruppe for aldersgruppe. I 2007, 2008 og 2009 er søjlen højest for de 50-54-årige. I 2006 var det de 40-44-årige, hvor der var flest anmeldelser.

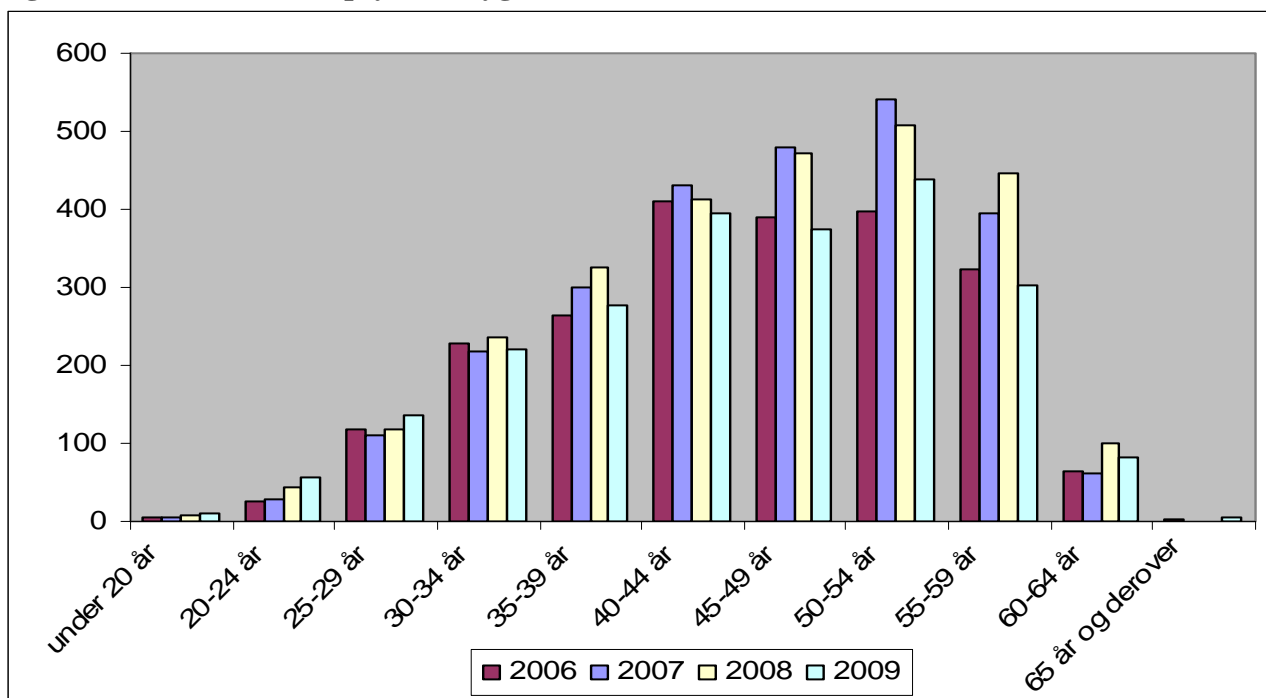
I 2007 kom der især flere anmeldelser vedrørende *kvinder* i aldersgrupperne 45-49 år, 50-54 år og 55-59 år end i 2006. Det ses af afstanden imellem søjlen for 2007 og 2006. Disse 3 aldersgrupper tegner sig altså for en god del af stigningen fra 2006 til 2007.

I 2007 og 2008 modtog Arbejdsskadestyrelsen stort set det samme antal anmeldelser fra de enkelte aldersgrupper blandt *kvinder*. Søjlen for anmeldelser i 2008 ligner således meget søjlen for anmeldelser fra 2007. Der var ikke nogen nævneværdig udvikling fra 2007 til 2008.

Det var især *kvinder* i aldersgrupperne 45-49 år, 50-54 år og 55-59 år, der tegnede sig for faldet i anmeldelser fra 2008 til 2009. Søjlen for 2009 ligger nemlig væsentligt under søjlen for 2008 for disse 3 aldersgrupper.

Vi kan konkludere, at de aldersgrupper, som tegner sig for stigningen i anmeldelser for *kvinder*, altså også tegner sig for faldet. Søjlerne for 2009 og 2006 ligner hinanden meget.

Figur 2.3 Anmeldelser af psykiske sygdomme, 2006-2009, kvinder

I 2006 og 2007 steg antallet af anmeldelser vedrørende *mænd* indtil aldersgruppen 50-54 år. I 2008 og 2009 ligger aldersgruppen 55-59 år højest (se figur 2.4).

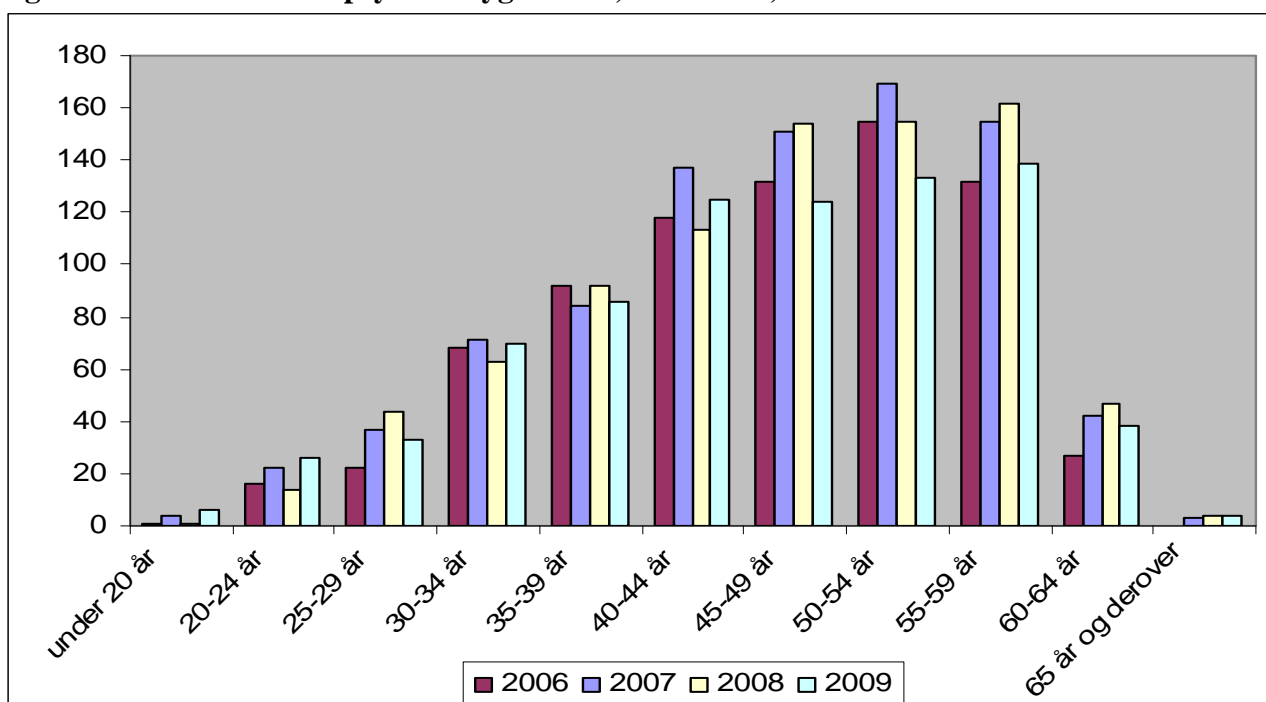
Arbejdsskadestyrelsen modtog flere anmeldelser angående *mænd* i aldersgrupperne 40-44 år, 45-49 år, 50-54 år og 55-59 år i 2007 end i 2006. For disse 4 grupper er søjlen for 2007 højere end søjlen for 2006. *Mænd* i de 4 aldersgrupper tegner sig altså for den primære del af stigningen i anmeldelser fra 2006 til 2007.

Det er især for *mænd* i aldersgrupperne 40-44 år og 50-54 år, at der blev anmeldt færre sager i 2008 end i 2007. Søjlen for 2008 er nemlig lavere end søjlen for 2007 ved de to aldersgrupper.

Der kommer færre anmeldelser vedrørende *mænd* i aldersgrupperne 45-49 år, 50-54 år og 55-59 år i 2009 end i 2008. Søjlen for 2009 befinder sig under søjlen for 2008 ved disse 3 aldersgrupper. Det yderligere fald i antallet af anmeldelser fra 2008-2009 sker altså for *mænd* i disse 3 aldersgrupper.

Ligesom vi så hos *kvinderne*, er det de samme aldersgrupper blandt *mænd*, der tegner sig både for stigningen og faldet i antallet af anmeldelser. Hos *kvinderne* er der de 3 aldersgrupper imellem 45-59. Hos *mændene* er det de 3 samme aldersgrupper samt aldersgruppen fra 40-44 år. Både for kvinder og mænd ligner billedet i 2009 meget billedet i 2006.

Figur 2.4 Anmeldelser af psykiske sygdomme, 2006-2009, mænd

Brancher

Tabel 2.4 til 2.7 viser de 5 brancher, der giver anledning til flest anmeldelser af psykiske sygdomme for henholdsvis *kvinder* og *mænd*.

Blandt *kvinder* er der tale om de følgende 5 brancher:

- *Transport og godshåndtering - information & kommunikation*
- *Fast ejendom, udlejning og forretningsservice m.v.*
- *Offentlig forvaltning, forsvar og socialsikring*
- *Undervisning*
- *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger*

Brancherne *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger* og *Offentlig forvaltning og forsvar og socialsikring* indeholder begge flere anmeldelser end kategorien *Andre*, der grupperer en række brancher. Mange af anmeldelserne vedrører altså *kvinder*, der er ansat af offentlige arbejdsgivere.

I alle brancher i tabel 2.4 sker der en stigning i antallet af anmeldelser og dernæst et fald.

Tabel 2.4 Anmeldelser af psykiske sygdomme, opgjort på branchegrupper og år for anmeldelse, kvinder, antal

Branche*/År for anmeldelse, kvinder, antal	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Transport og godshåndtering - information & kommunikation	46	59	99	114	103	120	71
Fast ejendom, udlejning og forretningsservice m.v.	34	45	80	82	113	131	123
Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring	532	704	561	662	723	629	510
Undervisning	55	120	202	256	319	382	319
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	205	389	685	752	880	978	870
Andre	133	204	276	332	380	401	373
Uoplyst	9	22	17	29	53	32	31
I alt	1.014	1.543	1.920	2.227	2.571	2.673	2.297

*Se afsnit II.4 Arbejdsulykker i forskellige brancher for flere oplysninger om brancheopdelingen.

Afsnittene om brancher vil udelukkende beskæftige sig med oplysninger på det detaljeringsniveau, som er i tabel 2.4. I afsnittet Arbejdsfunktion belyses det, hvilke arbejdsfunktioner de ansatte inden for de enkelte brancher varetager.

Af tabel 2.5 fremgår, at andelen af anmeldelser vedrørende *kvinder* beskæftiget i branchen *Offentlig forvaltning, forsvar og socialsikring* fra 2003 -2009 faldt med 30 procent. I 2003 var det lidt over halvdelen af alle anmeldelser for *kvinder*, der vedrørte personer beskæftigede i branchen *Offentlig forvaltning, forsvar og socialsikring*. Andelen af anmeldelser fra denne branche faldt imidlertid allerede i 2004, og i 2009 er det kun lidt over en femtedel af alle anmeldelser, der drejer sig om *kvinder* beskæftiget i denne branche.

Inden for branchen *Undervisning* skete der en stigning i andelen af anmeldelser af psykiske sygdomme fra 2003 til 2009 på 9 procentpoint. I 5 procent af alle anmeldelser vedrørende *kvinder* i 2003 var den tilskadekomne ansat i branchen *Undervisning*. Andelen stiger jævnt over årene og ligger på 14 procent i 2009. I denne branche kan man altså kun se en stigning.

Branchen *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger* indeholder også en stigende andel af *kvindernes* anmeldelser af psykiske sygdomme fra 2003 til 2009. I 2003 kom en femtedel af *kvindernes* anmeldelser fra personer ansat i denne branche. Andelen stiger jævnt frem til 2009, hvor den ligger på 38 procent, altså cirka to femtedele. Inden for denne branche kan man altså også kun se en stigning.

Andelene i brancherne *Transport og godshåndtering - information & kommunikation* og *Fast ejendom, udlejning og forretningsservice mv.* er små og ligger ret stabilt.

Det er altså især branchen *Offentlig forvaltning, forsvar og socialsikring*, som tegner sig for færre og færre af *kvindernes* anmeldelser. De to andre brancher, som tegnede sig for en stor andel af anmeldelserne, udgør derimod en stigende andel af det samlede antal anmeldte psykiske sygdomme for *kvinder*.

Tabel 2.5 Anmeldelser af psykiske sygdomme, opgjort på branchegrupper og år for anmeldelse, kvinder, procent

Branche/År for anmeldelse, kvinder, procent	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Transport og godshåndtering - information & kommunikation	5	4	5	5	4	4	3
Fast ejendom, udlejning og forretningsservice mv.	3	3	4	4	4	5	5
Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring	52	46	29	30	28	24	22
Undervisning	5	8	11	11	12	14	14
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	20	25	36	34	34	37	38
Andre	13	13	14	15	15	15	16
Uoplyst	1	1	1	1	2	1	1
I alt	100	100	100	100	100	100	100

I 2009 tegner de følgende 5 brancher sig for flest anmeldelser blandt mænd:

- *Fremstillingsvirksomhed*
- *Transport og godshåndtering - information og kommunikation*
- *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring*
- *Undervisning*
- *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger*

Brancherne *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring* og *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger* medfører det største antal anmeldelser. Som hos kvinderne er mange af mændene ansat af offentlige arbejdsgivere. Inden for alle brancher sker der først en stigning i antallet af anmeldelser og dernæst et fald.

Tabel 2.6 Anmeldelser af psykiske sygdomme, opgjort på branchegrupper og år for anmeldelse, mænd, antal

Branche/År for anmeldelse, mænd, antal	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Fremstillingsvirksomhed	41	42	64	76	98	78	79
Transport og godshåndtering - information & kommunikation	39	52	65	99	108	99	84
Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring	168	195	163	192	254	235	194
Undervisning	21	28	86	83	86	91	80
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	37	47	94	104	99	127	106
Andre	74	94	137	202	222	210	218
Uoplyst	4	8	5	7	8	9	23
I alt	384	466	614	763	875	849	784

Af tabel 2.7 fremgår, at andelen af anmeldelser fra branchen *Fremstillingsvirksomhed* ligger stabilt på 9-11 procent i hele perioden fra 2003-2009.

Andelen af anmeldelser fra branchen *Transport og godshåndtering – information og kommunikation* er også forholdsvis stabil. Den ligger imellem 10 og 13 procent.

Branchen *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring* udgør en væsentligt mindre andel af de psykiske sygdomme i 2009 sammenlignet med 2003. I 2003 stod branchen *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring* for 44 procent af anmeldelser. I årene 2005-2009 veksler andelen imellem 25 og 29 procent, og i 2009 ligger den på 25 procent. Andelen falder altså med 19 procentpoint fra 2003 til 2009.

Sammenligner man andelen af anmeldelser for *mænd* ansat i branchen *Undervisning* i 2003 med 2009, er den steget med 5 procentpoint. I 2003 tegnede branchen sig for 5 procent af *mændenes* anmeldelser. I 2005 var andelen oppe på 14 procent, mens den ligger på 10 eller 11 procent fra 2006 til 2009. I denne branche ser man altså hverken et fald i andelen i 2007 eller en stigning i 2008.

Der er ikke nogen klar udvikling i branchen *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltningers* andel af *mændenes* anmeldelser. I 2003 kom 10 procent af *mændenes* anmeldelser fra denne branche. I 2009 ligger andelen på 14 procent. I de mellemliggende år vekslede andelen imellem 10 og 15 procent.

For *mænd* som for *kvinder* kommer en væsentligt mindre del af anmeldelserne af psykiske sygdomme fra branchen *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring* i 2009 end i 2003. Anmeldelser fra de øvrige brancher udgør hverken en klart stigende eller faldende andel.

Tabel 2.7 Anmeldelser af psykiske sygdomme, opgjort på branchegrupper og år for anmeldelse, mænd, procent

Branche/År for anmeldelse, mænd, procent	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Fremstillingsvirksomhed	11	9	10	10	11	9	10
Transport og godshåndtering - information & kommunikation	10	11	11	13	12	12	11
Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring	44	42	27	25	29	28	25
Undervisning	5	6	14	11	10	11	10
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	10	10	15	14	11	15	14
Andre	19	20	22	26	25	25	28
Uoplyst	1	2	1	1	1	1	3
I alt	100	100	100	100	100	100	100

Incidens i brancher

I tabel 2.8 og 2.9 er antallet af anmeldelser for henholdsvis *kvinder* og *mænd* inden for de 5 brancher, hvor der er flest anmeldelser af psykiske sygdomme blandt de respektive køn, opgjort i forhold til antallet af beskæftigede henholdsvis *kvinder* og *mænd* i branchen.

Af tabel 2.8 fremgår, at antallet af anmeldelser af psykiske sygdomme per 1.000 beskæftigede *kvinder* i 2008 var langt det højeste og meget højt i branchen *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring*. I 2008, hvor antallet af anmeldelser vedrørende *kvinder* var på sit højeste, blev der anmeldt 8,84 psykiske sygdomme for hver 1.000 *kvinder*, der var ansat i branchen. Tallet steg fra 2006 til 2007, men faldt fra 2007 til 2008.

Næstefter kom branchen *Undervisning* med 3,04 anmeldelser per 1.000 beskæftigede *kvinder*. Tallet steg både fra 2006 til 2007 og fra 2007 til 2008.

Branchen *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger* tegnede sig for 2,36 anmeldte psykiske sygdomme per 1.000 beskæftigede *kvinder* i 2008. Antallet af anmeldelser per 1.000 beskæftigede steg fra 2006 til 2008.

Inden for de overvejende offentlige brancher faldt antallet af anmeldelser vedrørende *kvinder* altså for beskæftigede i *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring* fra 2007 til 2008. I de to andre brancher steg det.

Antallet af anmeldelser per 1.000 beskæftigede *kvinder* inden for *Fremstillingsvirksomhed* og *Fast ejendom, udlejning og forretningsservice* m.v. ligger under en.

Tabel 2.8 Anmeldelser af psykiske sygdomme opgjort per 1.000 beskæftigede på branche og år for anmeldelse, kvinder

Branche/År for anmeldelse, kvinder, per 1.000 beskæftigede*	2006	2007	2008	2009
Fremstillingsvirksomhed	0,82	0,81	0,67	**
Fast ejendom, udlejning og forretningsservice m.v.	0,60	0,77	0,83	
Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring	9,10	9,63	8,84	
Undervisning	2,05	2,51	3,04	
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	1,83	2,13	2,36	
Andre (inkl. uoplyst)	0,82	0,88	0,98	
I alt	1,72	1,94	1,99	

*Vi har ikke beskæftigelsestal opgjort på køn og branche for perioden før 2006.

**Antallet af beskæftigede for 2009 foreligger ikke endnu. Danmarks Statistik forventer, at de udkommer ultimo maj.

Af tabel 2.9 fremgår, at brancherne *Fremstillingsvirksomhed* og *Transport og godshåndtering - information og kommunikation* tegnede sig for en stor andel af anmeldelserne vedrørende *mænd*, men antallet af anmeldelser per 1.000 beskæftigede *mænd* er ikke lige så betydeligt. De 3 øvrige brancher tegnede sig både for en stor andel af anmeldelserne og for mange anmeldelser per 1.000 beskæftigede. I forhold til antallet af beskæftigede er det altså også de offentlige arbejdsgivere, som tegner sig for mange af anmeldelserne.

Antallet af anmeldelser per 1.000 beskæftigede var størst i branchen *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring*. I 2007 modtog Arbejdsskadestyrelsen 3,5 anmeldelser for hver 1.000 beskæftigede *mænd* i branchen. Stigningen i forhold til 2006 er markant med 0,87. Fra 2007 til 2008 faldt antallet igen fra 3,5 til 3,34. Til sammenligning var *kvinderne* oppe på 8,84 anmeldelser per 1.000 beskæftigede i branchen i 2008, så der er 2,6 gange færre anmeldelser fra *mænd* end fra *kvinder* beskæftiget i den samme branche.

I branchen *Undervisning* blev der anmeldt 1,02 psykiske sygdomme for hver 1.000 *mænd* ansat i 2006. Der var en meget begrænset stigning i 2007 og igen en stigning i 2008. I 2008 var der anmeldt 1,12 psykiske sygdomme for hver 1.000 beskæftigede. I forhold til *kvinderne* anmeldtes der cirka 2,7 gange færre psykiske sygdomme per 1.000 *mænd* beskæftiget inden for *Undervisning*.

I branchen *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger* er der anmeldt færre psykiske sygdomme per 1.000 beskæftigede i 2007 end i 2006. Fra 2007 til 2008 steg antallet af anmeldelser per 1.000 beskæftigede derimod fra 1,19 til 1,54. For *kvinder* anmeldtes der 2,36 psykiske sygdomme beskæftiget inden for *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger* i 2008. Der er altså anmeldt 1,5 gange flere psykiske sygdomme for hver 1.000 *kvinder* end for hver 1.000 *mænd*, der er beskæftigede i branchen.

Tabel 2.9 Anmeldelser af psykiske sygdomme per 1.000 beskæftigede opgjort på branche og år for anmeldelse, mænd

Branche/År for anmeldelse, mænd, per 1.000 beskæftigede*	2006	2007	2008	2009
Fremstillingsvirksomhed	0,28	0,36	0,29	**
Transport og godshåndtering - information & kommunikation	0,78	0,84	0,78	
Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring	2,63	3,50	3,34	
Undervisning	1,02	1,05	1,12	
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	1,25	1,19	1,54	
Andre	0,24	0,26	0,24	
I alt (inkl. uoplyst)	0,52	0,58	0,56	

*Vi har ikke beskæftigelsestal opgjort på køn for perioden før 2006.

** Antallet af beskæftigede for 2009 foreligger ikke endnu. Danmarks Statistik forventer, at de udkommer ultimo maj.

Branchen *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring* er den eneste, hvor der blev anmeldt færre sager per 1.000 beskæftigede *mænd* i 2008 end i 2007. I brancherne *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger* og *Undervisning* steg antallet fra 2007 til 2008.

Hvis man sammenligner *kvinders* og *mænds* samlede incidens i 2008, så er *kvindernes* 3,6 gange højere end *mændenes*. Beskrevet på en anden måde var der i 2008 anmeldt næsten 2 psykiske sygdomme, hver gang man havde 1.000 beskæftigede *kvinder*. For *mændenes* vedkommende var det først, når man havde 3.600 beskæftigede, at man ville støde på næsten 2 anmeldelser af en psykisk sygdom.

Arbejdsfunktion

Siden 2005 har Arbejdsskadestyrelsen modtaget oplysninger om de tilskadekomnes arbejdsfunktion. Det er altså muligt at undersøge, hvilke arbejdsfunktioner der giver anledning til mange anmeldelser af psykiske sygdomme.

I tabel 2.10 er vist de 5 arbejdsfunktioner, hvor der er flest anmeldelser vedrørende *kvinder* i perioden 2005-2009. Det drejer sig om:

- *Undervisning af børn og unge. Undervisning i folkeskole o.l.*
- *Socialrådgivningsarbejde*
- *Undervisning og omsorg for børn under skolepligtig alder*
- *Sekretærarbejde og alment kontorarbejde*
- *Plejarbejde på institutioner*

Tabel 2.10 De 5 arbejdsfunktioner, der anmelder flest psykiske sygdomme 2005-2009, opgjort på år for anmeldelse, kvinder

Discokode/År for anmeldelse, kvinder	2005	2006	2007	2008	2009
Undervisning af børn og unge. Undervisning i folkeskole o.l.	97	144	149	187	148
Socialrådgivningsarbejde	102	128	138	130	77
Undervisning og omsorg for børn under skolepligtig alder	129	163	134	149	153
Sekretærarbejde og alment kon- torarbejde	153	139	209	175	156
Plejarbejde på institutioner	284	289	385	376	348
I alt	765	863	1.015	1.017	882
Kvinder i alt	1.920	2.227	2.571	2.673	2.297

*Arbejdsfunktionen er klassificeret efter DISCO 88 nomenklaturen.

** Arbejdsskadestyrelsen har først pålidelige oplysninger om jobfunktion fra 2005.

I de 5 arbejdsfunktioner finder vi cirka 40 procent af *kvindernes* anmeldelser. Totalen af anmeldelser i de 5 arbejdsfunktioner følger da også det generelle billede, idet man først ser en stigning indtil 2008 og derefter et fald.

I forhold til tabellerne opgjort på brancher ser vi et stort overlap med arbejdsfunktion. Der er således repræsenteret mange arbejdsfunktioner, som hører hjemme i brancherne *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring, Undervisning og Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger*. For kvindernes vedkommende er det eksempelvis folkeskolelærere og socialrådgivere. Kategorien *Undervisning og omsorg for børn under skolepligtig alder* indeholder blandt andet pædagoger, mens kategorien *Plejarbejde på institutioner* indeholder eksempelvis social- og sundhedsassistenter og pædagogmedhjælpere; igen personer, som typisk er ansat i det offentlige.

Godt halvdelen af de beskæftigede i jobfunktionen *Sekretærarbejde og alment kontorarbejde* er ansat i de 3 mest anmeldende brancher, altså af offentlige arbejdsgivere. De øvrige beskæftigede i denne arbejdsfunktion fordeler sig på mange forskellige brancher.

For arbejdsfunktionerne *Undervisning af børn og unge, Socialrådgivningsarbejde, Sekretærarbejde og alment kontorarbejde* og *Plejearbejde på institutioner* er der først en stigning i anmeldelser, og enten fra 2007 til 2008 eller fra 2008 til 2009 sker der et fald. Igen er det altså de samme grupper, der først bevirker stigningen og siden faldet. Kun inden for *Undervisning* er der en fortsat en lille stigning, men antallet af anmeldelser i 2009 ligger under antallet af anmeldelser i 2006.

De 5 mest anmeldende arbejdsfunktioner blandt *mænd* er:

- *Militært arbejde*
- *Undervisning af børn og unge. Undervisning i folkeskole o.l.*
- *Plejearbejde på institutioner*
- *Politiarbejde*
- *Overvågningsarbejde i fængsler*

Tabel 2.11 Arbejdsfunktioner med over 100 anmeldelser af psykiske sygdomme i perioden 2005-2009 opgjort på år for anmeldelse, mænd

Discokode/År for anmeldelse, mænd	2005	2006	2007	2008	2009
Militært arbejde	14	23	50	52	58
Undervisning af børn og unge					
Undervisning i folkeskole o.l.	39	41	38	47	36
Plejearbejde på institutioner	33	44	36	51	40
Politiarbejde	23	22	25	42	27
Overvågningsarbejde i fængsler	21	24	22	14	21
I alt	130	154	171	206	182
Mænd i alt	614	763	875	849	784

*Arbejdsfunktionen er klassificeret efter DISCO 88 nomenklaturen.

** Arbejdsskadestyrelsen har først pålidelige oplysninger om jobfunktion fra 2005.

Vi finder kun 20 procent af alle anmeldelser vedrørende *mænd* i de 5 jobfunktioner, hvor der er flest anmeldelser. I forhold til *kvinderne* er andelen halvt så stor. Blandt *mænd* er der altså større variation i, hvilke arbejdsfunktioner der medfører mange anmeldelser af psykiske sygdomme. Totalen for anmeldelser i de 5 arbejdsfunktioner adskiller sig da også lidt for det generelle billede, der ellers gælder for anmeldelser vedrørende mænd. I tabel 2.11 er der nemlig en stigning indtil 2008 og ikke indtil 2007, hvilket ellers er tilfældet.

Ligesom blandt *kvinder* er der overlap imellem arbejdsfunktioner og brancher for *mændene*. En del af anmeldelserne fra *Offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring*, viser sig at komme fra *mænd* med arbejdsfunktionerne *Militært arbejde, Politiarbejde* og *Overvågningsarbejde i fængsler*. I denne branche kommer *mænds* og *kvinders* anmeldelser altså fra personer med vidt forskellige arbejdsfunktioner. Blandt *kvinder* er der tale om eksempelvis socialrådgivere og social- og sundhedsassistenter, mens det blandt *mændene* er for eksempel militært ansatte, politibetjente og fængselsbetjente. Antallet af anmeldelser fra *mænd* beskæftiget med *Militært arbejde* steg i hele perioden 2005-

2009. I de øvrige arbejdsfunktioner er der så få anmeldelser de enkelte år, at det er svært at identificere tydelige tendenser.

Fra *mændene* kommer der dog også anmeldelser fra personer med arbejdsfunktionen *Plejearbejde på institutioner*, som i høj grad er ansat i sundhedsvæsenet, og folkeskolelærere fra branchen *Undervisning*. I disse 2 brancher er der mindre forskel på, hvilke arbejdsfunktioner de tilskadekomne *mænd* og *kvinder* bestrider.

Bopæl

I tabel 2.12 og 2.13 vises, hvor de tilskadekomne *kvinder* og *mænd* er bosat.

I perioden 2003-2009 er der kun en lille variation i, hvor stor en andel af anmeldelserne der vedrører *kvinder* bosat i *regionerne Hovedstaden, Sjælland, Syddanmark og Nordjylland*. De 4 regioners andel varierer med 3-4 procentpoint i løbet af perioden. Variationen i løbet af perioden er heller ikke systematisk, idet de enkelte regioners andel hverken viste en klart faldende eller en stigende tendens fra 2003 til 2009. Disse regioner står altså ikke for en forholdsvis stor eller lille del af hverken stigningen eller faldet i antallet af anmeldelser.

Der er større variation i, hvor stor en andel af *kvinderne* der er bosat i *Region Midtjylland*. Andelen varierede fra 21 procent i 2003 til 27 procent i 2008. I de mellemliggende år både steg og faldt andelen, så man kan heller ikke tale om nogen klar tendens i udviklingen i antallet af anmeldelser fra tilskadekomne *kvinder* bosat i *Region Midtjylland* i denne periode.

I 2008 kom den største andel af anmeldelserne fra *Region Midtjylland*, 27 procent, mens *Region Syddanmark* og *Hovedstaden* lå på anden- og tredjepladsen med 23 og 22 procent. *Region Sjælland* tegnede sig for 17 procent af anmeldelserne og *Region Nordjylland* for 11 procent. I 2009 er andelen af anmeldelser i *Region Syddanmark* 1 procentpoint højere end i *Region Midtjylland*, men ellers er billedet det samme som i 2008. Skal man tale om en udvikling i antallet af anmeldelser fra 2008 til 2009, kan man altså konstatere et forholdsvis stort fald i den andel, som kommer fra *Region Midtjylland*. I og med at andelen i de øvrige regioner er mere stabil, må de siges at følge det generelle billede, hvor antallet af anmeldelser først stiger og dernæst falder.

Tabel 2.12 Anmeldelser af psykiske sygdomme opgjort på region og år for anmeldelse, kvinder, antal og procent

Anmeldelser/Region*, opgjort på år for anmeldelse, kvinder		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Region Hovedstaden	Antal	232	374	473	534	638	577	506
	Procent	23	24	25	24	25	22	22
Region Sjælland	Antal	202	295	355	363	468	464	409
	Procent	20	19	19	17	18	17	18
Region Syddanmark	Antal	242	365	407	517	613	608	571
	Procent	24	24	21	24	24	23	25
Region Midtjylland	Antal	206	322	465	589	607	727	549
	Procent	21	21	25	27	24	27	24
Region Nordjylland	Antal	121	172	197	193	225	284	253
	Procent	12	11	10	9	9	11	11
I alt		100	100	100	100	100	100	100
Hele landet**		1.003	1.528	1.897	2.196	2.551	2.660	2.288

*I sager anmeldt før strukturreformen i 2007 er den tilskadekomnes bopælsregion dannet ud fra oplysninger om hjemkommune.

**Sager med uoplyst bopæl er udeladt af tabellen.

Tabel 2.13 viser, hvordan anmeldelserne fra de tilskadekomne *mænd* fordeler sig i forhold til deres bopæl. De enkelte regioners andel varierer betydeligt mere, end vi så hos *kvinderne*. For *Region Hovedstaden* ligger udsvinget på 8 procentpoint (fra 29 til 21 procent), og for *Region Midtjylland* er det på 9 procentpoint. Som vi så i forbindelse med *kvinderne*, er det heller ikke her tilfældet, at udsvingene beskriver en klar positiv eller negativ udvikling i antallet af anmeldelser fra 2003 til 2009. Der er altså ikke enkelte regioner, som bevirker en forholdsvis stor del af hverken stigningen eller faldet.

I 2007 modtog Arbejdsskadestyrelsen som nævnt det største antal anmeldelser af psykiske sygdomme for *mænd*. *Region Midtjylland*, *Region Syddanmark* og *Region Hovedstaden* tegnede sig for de største andele af anmeldelserne, mens *Region Nordjylland* tegnede sig for klart den laveste andel af anmeldelserne. I 2008 kom der en lige stor andel anmeldelser fra *Region Syddanmark* og *Region Midtjylland*, men ellers var rækkefølgen den samme som i 2007. I 2009 falder andelen af anmeldelser fra *Region Midtjylland* yderligere, og andelen fra både *Region Syddanmark* og *Hovedstaden* er højere. Som hos *kvinderne* sker en forholdsvis stor del af faldet i anmeldelser altså i *Region Midtjylland*.

Tabel 2.13 Anmeldelser af psykiske sygdomme opgjort på region og år for anmeldelse, mænd, antal og procent

Anmeldelser/Region*, opgjort på år for anmeldelse, mænd		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Region Hovedstaden	Antal	110	98	160	194	193	178	188
	Procent	29	22	27	26	22	21	24
Region Sjælland	Antal	69	92	118	133	147	148	123
	Procent	18	20	20	18	17	18	16
Region Syddanmark	Antal	89	107	118	163	216	213	205
	Procent	24	24	20	22	25	25	26
Region Midtjylland	Antal	69	111	138	188	233	209	180
	Procent	18	25	23	25	27	25	23
Region Nordjylland	Antal	37	44	69	68	79	89	81
	Procent	10	10	11	9	9	11	10
I alt		100	100	100	100	100	100	100
Hele landet**		374	452	603	746	868	837	777

*I sager anmeldt før strukturreformen i 2007 er den tilskadekomnes bopælsregion dannet ud fra oplysninger om hjemkommune.

**Sager med uoplyst bopæl er udeladt af tabellen.

I tabel 2.14 vises, hvor mange anmeldelser af psykiske sygdomme der er per 1.000 beskæftigede *mænd* og *kvinder* i de enkelte regioner. For *kvindernes* vedkommende er det interessant, at inciden- sen på landsplan faktisk steg en anelse fra 2007 til 2008. Stigningen var dog ikke nær så stor som stigningen fra 2006 til 2007. Når man ser på de enkelte regioner, er billedet varieret. Mens inciden- sen steg i *Region Midtjylland* og *Region Nordjylland* fra 2007-2008, faldt den i de 3 andre regioner. Stigningen i *Region Nordjylland* og *Region Midtjylland* var også relativt høj. Udviklingen i antallet af anmeldelser vedrørende kvinder er altså ikke den samme i hele landet.

Sammenligner man incidensen for *kvinder* i de enkelte regioner i 2008 med landsgennemsnittet for *kvinder*, lå *Region Hovedstaden* godt under gennemsnittet, mens alle de øvrige regioner lå højere. Højest lå *Region Midtjylland* og *Region Sjælland* med henholdsvis 2,37 og 2,36 anmeldelser per 1.000 beskæftigede *kvinder*. Gennemsnittet for hele landet steg en anelse fra 2008 til 2009.

I 2007 var der på landsplan anmeldt 0,58 psykiske sygdomme for hver 1.000 beskæftigede *mænd*. Som vi så det hos *kvinderne*, lå *Region Hovedstaden* og *Region Nordjylland* under landsgennemsnittet, mens de 3 øvrige regioner lå over. Deres incidens var i øvrigt på enten 0,66 eller 0,67. Som hos *kvinderne* kan man undre sig over, hvad disse regionale forskelle skyldes.

På landsplan faldt antallet af anmeldelser af psykiske sygdomme for *mænd* per 1.000 beskæftigede en anelse fra 2007 til 2008, fra 0,58 til 0,55. I *Region Nordjylland* steg incidensen en anelse, mens den faldt eller var stabil i de øvrige regioner.

Tabel 2.14 Anmeldelser af psykiske sygdomme per 1.000 beskæftigede

Anmeldelser/Køn, region opgjort på år for anmeldelse, per 1.000 beskæftigede**		2006	2007	2008	2009
Kvinder	Region Hovedstaden	1,30	1,53	1,36	***
	Region Sjælland	1,91	2,40	2,36	
	Region Syddanmark	1,90	2,19	2,14	
	Region Midtjylland	2,02	2,02	2,37	
	Region Nordjylland	1,50	1,70	2,10	
	Hele landet*	1,70	1,93	1,98	
	Mænd	Region Hovedstaden	0,45	0,44	0,40
Region Sjælland		0,62	0,67	0,67	
Region Syddanmark		0,51	0,66	0,65	
Region Midtjylland		0,55	0,67	0,59	
Region Nordjylland		0,44	0,50	0,55	
Hele landet*		0,51	0,58	0,55	
I alt		1,07	1,21	1,22	

* Forskellen i forhold til tabellerne 2.5 og 2.6 skyldes, at sager med uoplyst bopæl ikke er medtaget i totalen i tabel 2.14. De uoplyste sager er medtaget i tabel 2.5 og 2.6.

***Vi har ikke beskæftigelsestal opgjort på køn og region for perioden før 2006.

*** Antallet af beskæftigede for 2009 foreligger ikke endnu. Danmarks Statistik forventer, at de udkommer ultimo maj.

2.4 De færdige sager

Erhvervssygdomsfortegnelsen er en liste over erhvervssygdomme og de arbejdsmæssige påvirkninger, der kan give en bestemt sygdom. Arbejdsskadestyrelsen kan anerkende en sygdom på fortegnelsen som en arbejdsskade, hvis sygdommen opstår efter, at en person har været udsat for de påvirkninger, der er beskrevet i fortegnelsen.

Der er kun én psykisk sygdom på erhvervssygdomsfortegnelsen, nemlig *Posttraumatisk belastningsreaktion*. Sygdommen har været på fortegnelsen siden 1. januar 2005.

Sygdomme, som ikke er optaget på erhvervssygdomsfortegnelsen, kan kun anerkendes efter forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget. En udredning fra 2008 fandt, at stress efter længere tids psykisk belastning på arbejdet kan udvikle sig til depression. På baggrund af det resultat vil Erhvervssygdomsudvalget se på sager om depression efter psykiske belastninger og fastlægge en praksis for, hvilke sager der kan anerkendes. For andre psykiske sygdomme end depression fandt udredningen kun en beskeden eller utilstrækkelig sammenhæng med den psykiske belastning på arbejdet. De sager vil som tidligere kunne anerkendes efter forelæggelse for udvalget, hvis sygdommen med overvejende sandsynlighed skyldes arbejdet.

Slutdiagnoser og anerkendelsesprocenter

Af tabel 2.2 fremgik det, at 3.413 ud af 3.446 sager anmeldt i 2007 er færdigbehandlede, svarende til omkring 99 procent af sagerne er færdige. Cirka 96 procent af sagerne anmeldt i 2008 er færdige. Fordelingen på de enkelte slutdiagnoser i tabel 2.15 burde altså ikke ændre sig væsentligt på nær for sager anmeldt i 2009, hvor ¼ af sagerne fortsat var under behandling ved udgangen af 2009.

Det er ikke usædvanligt, at en sag ændrer diagnose fra sin anmeldelse til sin afslutning. Anmeldediagnosen påføres af den læge eller tandlæge, som anmelder sagen. Når der er indhentet oplysninger i sagen og den afsluttes i Arbejdsskadestyrelsen, påføres den en slutdiagnose. Derfor er slutdiagnosen i hovedreglen en mere præcis diagnose end anmeldediagnosen. Sager anmeldt med psykisk sygdom som anmeldediagnose har altså ikke nødvendigvis psykisk sygdom som slutdiagnose.

Tabel 2.15 viser, hvordan de færdigbehandlede sager om psykiske sygdomme fordeler sig på slutdiagnoser. I 2008 og 2009 er der en meget stor andel af de færdige sager i kategorien Ikke en psykisk sygdom, henholdsvis 37 og 46 procent. Hovedparten af disse sager har diagnosen *Stress uden specifikation*. I WHO's sygdomsklassifikation befinder stress sig i kapitlet *Faktorer af betydning for sundhedstilstand og kontakter med sundhedsvæsen*. Stress er altså ikke klassificeret som en sygdom.

Tabel 2.15 Færdige sager med psykisk anmeldediagnose opgjort på slutdiagnose og år for anmeldelse, procent

Slutdiagnose/År for anmeldelse, procent	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Depressiv enkeltepisode uden specifikation	1	3	6	5	5	9	10
Depression, periodisk	14	11	7	5	5	7	9
Posttraumatisk belastningsreaktion	10	8	9	7	8	6	4
Tilpasningsreaktion	0	0	0	1	1	4	3
Uspecifik belastningsreaktion	48	40	28	27	29	22	17
Nervøs tilstand, anvendes ved neuroser	10	7	10	15	17	3	1
Psykisk sygdom eller forstyrrelse, som ikke er specificeret	3	14	29	28	24	8	6
Anden psykisk sygdom	0	2	3	2	3	4	3
I alt psykiske slutdiagnoser procent	86	85	92	90	91	63	54
Ikke en psykisk slutdiagnose procent	14	15	8	10	9	37	46
I alt procent	100	100	100	100	100	100	100
I alt	1.409	2.012	2.553	3.021	3.418	3.344	2.239

Variationen i de andre "ikke psykiske" slutdiagnoser er stor. En del sager har eksempelvis slutdiagnoserne *Blodtryksforhøjelse*, *Blodprop i hjernen* eller *Blodprop i hjertet* og *Anden hjertesygdom*. I sagerne anmeldt fra 2003 til 2007 er andelen af sager afsluttet med andet end en psykisk slutdiagnose meget mindre omfattende end i 2008 og 2009. Den ligger på 8 til 15 procent. Det kan se ud til, at der imellem 2007 og 2008 er sket en forskydning i brugen af slutdiagnoserne *Psykisk sygdom eller forstyrrelse, som ikke er specificeret* og *Stress uden specifikation*. I 2008 og 2009 anvendes snarere *Stress uden specifikation*, hvor man tidligere brugte *Psykisk sygdom eller forstyrrelse, som ikke er specificeret*.

En stor andel af sagerne har slutdiagnosen *Uspecifik belastningsreaktion*. Andelen falder dog fra 48 procent i 2003 til 22 procent i 2008. Samtidig sker der en stigning i diagnosen *Psykisk sygdom eller forstyrrelse, som ikke er diagnosticeret*. Det kan indikere, at der er sket en forskydning i brugen af diagnoserne. Diagnosen *Uspecifik belastningsreaktion* bliver blandt andet brugt i de tilfælde, hvor påvirkningerne ikke har været tilstrækkeligt psykisk belastende til, at man kan bruge diagnosen *Posttraumatisk belastningsreaktion*. Der er meget færre sager med slutdiagnosen *Posttraumatisk belastningsreaktion* end *Uspecifik belastningsreaktion*. I 2007 er der 8 procent.

Nervøs tilstand udgør også en stor andel af de færdige sager anmeldt i 2007, 17 procent. Andelen er steget siden 2003. I 2008 er andelen faldet med 14 procentpoint og er nede på 3 procent.

Endelig skal vi bemærke de 2 slutdiagnoser *Depressiv enkeltepisode uden specifikation* og *Depression, periodisk*. Andelen af sager med slutdiagnosen *Depression, periodisk* falder fra 2003 til 2007, men stiger igen i 2008 og 2009. Andelen af sager med slutdiagnosen *Depressiv enkeltepisode uden specifikation* stiger fra 2003 til 2008 og 2009. Den større andel sager omkring depression afspejler måske, at der efter udredningen fra 2008 er mulighed for at få sager anerkendt efter forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget.

Tabel 2.16 bygger på de sager, som dels er anmeldt med en psykisk anmeldediagnose, dels er afsluttet og anerkendt med en psykisk slutdiagnose i perioden 2003-2009. Der er altså tale om en anden opdeling end i de foregående tabeller og ikke nødvendigvis om de samme sager. Man kan heller ikke sammenligne direkte med tabellerne III.4 og III.5 i tabelafsnittet, da de bygger på alle sager afsluttet med en psykisk slutdiagnose. Disse sager kan altså være anmeldt med andet end en psykisk anmeldediagnose.

Forskellen på anerkendelsesprocenten for *Posttraumatisk belastningsreaktion* og *Anden psykisk sygdom* er slående (se tabel 2.16). *Posttraumatisk belastningsreaktion* kan som bekendt anerkendes efter Erhvervssygdomsfortegnelsen. Andre psykiske sygdomme kan kun anerkendes efter forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget.

Anerkendelsesprocenten for sager om *Posttraumatisk belastningsreaktion* anerkendt i 2003-2009 varierer. I 2005, 2006, 2008 og 2009 er den relativt høj. Den er højest i 2008, hvor den ligger på 63 procent. Anerkendelsesprocenten er lavest i 2004 med 43,4 procent. Udsvinget er på næsten 20 procentpoint.

Anerkendelsesprocenten for de øvrige psykiske sygdomme er langt lavere. Anerkendelsesprocenten er højest i 2008 og 2009 med 3 procent. Disse 2 år er forskellen på *Posttraumatisk belastningsreaktion* og *Anden psykisk sygdom* på cirka 60 og 51 procentpoint.

Anerkendelsesprocenten for sager om *Posttraumatisk belastningsreaktion* er også langt højere end i erhvervssygdomssager generelt. Det fremgår af tabel 1.7 i afsnittet *Udviklingen i hovedtræk 2003-2009*, at anerkendelsesprocenten for alle erhvervssygdomme anerkendt i 2008 er 24,2 procent. I 2008 er forskellen på anerkendelsesprocenten i sager om *Posttraumatisk belastningsreaktion* og erhvervssygdomme generelt altså cirka 39 procentpoint.

Tabel 2.16 Antal anerkendte sager og anerkendelsesprocenter opgjort på slutdiagnose og år for anerkendelse

Slutdiagnose/År for anerkendelse, antal anerkendelser og anerkendelsesprocent	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Posttraumatisk belastningsreaktion	40	62	129	91	114	143	167
Anerkendelsesprocent	44,4	43,4	52,4	49,2	44,9	63,0	53,7
Anden psykisk sygdom	19	10	21	22	36	54	58
Anerkendelsesprocent	1,8	0,8	1,0	0,9	1,3	3,0	3,0
I alt	59	72	150	113	150	197	225

Méngrad og erhvervsevnetab

Tabel 2.17 bygger ligesom tabel 2.16 på de sager, der er anmeldt med en psykisk anmeldediagnose, og hvor der er truffet en erstatningsafgørelse i perioden 2003-2009.

Sammenligner man tabel 2.17 og tabel 2.16, viser det sig, at der er udbetalt erstatning i en meget stor andel af de anerkendte sager. Især er andelen af méngodtgørelser stor. Andelen ligger imellem 78 procent i 2009 og 98 procent i 2003. Andelen af erhvervsevnetab er noget mindre og faldende. I 2003 var der erhvervsevnetab i 71 procent af de anerkendte sager. I 2009 er det 29 procent.

Méngraden er faldet lidt fra 2003 til 2009. Den gennemsnitlige méngrad i 2003-2005 var cirka 16-17 procent, mens den i 2006-2009 er 14-15 procent.

Overordnet betragtet ligger den gennemsnitlige méngrad i sagerne om psykiske arbejdsskader et par procentpoint over den gennemsnitlige méngrad i erhvervssygdomssager generelt. I tabel I.7 i afsnittet Generelt om arbejdsskader vises det gennemsnitlige mén for alle erhvervssygdomssager afsluttet i perioden 2003-2009. Det varierer imellem 12 og 15 procent, mens méngraden i de psykiske sager ligger på 14-17 procent.

I 2006 og 2009 er det gennemsnitlige erhvervsevnetab lavest med cirka 47 procent og 45 procent. De øvrige år ligger det imellem 52 og 56 procent. I stort alle de sager, hvor der er erhvervsevnetab, er der også varigt mén.

Det gennemsnitlige erhvervsevnetab i sagerne med psykiske sygdomme er en hel del højere end i erhvervssygdomssager generelt. Af tabel I.10 i afsnittet Generelt om arbejdsskader fremgår det gennemsnitlige erhvervsevnetab for alle erhvervssygdomssager afgjort i 2003-2009. Det ligger på 37 til 39 procent. I 2006 og 2009 er det gennemsnitlige erhvervsevnetab i sager om psykiske sygdomme 8 procentpoint højere, mens det de øvrige år er imellem 13 og 18 procentpoint højere.

Tabel 2.17 Ménggrad og erhvervsevnetabsrerstatninger opgjort på ár for kendelse, gennemsnit og antal

Méngodtgørelser og erhvervsevnetabsrerstatninger i gennemsnit og antal/Ár for kendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Gennemsnitlig ménggrad	16	17	16	15	15	14	14
Méngodtgørelser i alt	58	64	132	104	129	171	176
Gennemsnitlig erhvervsevnetabsprocent	56	56	55	47	54	52	45
Erhvervsevnetabsrerstatninger i alt	42	54	101	77	90	90	65

Erstatningsudgifter

I forhold til andre sygdomme er der en forholdsvis stor andel af de anerkendte sager om psykiske sygdomme, hvor der også tilkendes erstatning. I afsnittet Udviklingen i hovedtræk er erstatningsudgifterne i erhvervssygdomssager opgjort på slutdiagnoser (se figur 1.10). 15 procent af udgifterne i 2009 kommer fra sager om psykiske sygdomme, mens denne gruppe af sager kun udgør 5 procent af de sager, som blev anerkendt i 2009. Der anerkendes altså ikke særligt mange sager om psykiske sygdomme, men i mange af de anerkendte sager udbetales der erstatning. Som vi så ovenfor i forbindelse med tabel 15, lå det gennemsnitlige erhvervsevnetab i sager om psykiske sygdomme endvidere 15-17 procent højere end i erhvervssygdomssager generelt. Det bevirker selvfølgelig, at udgifterne også er højere.

Psykiske sygdomme har ikke den største andel af udgifterne i 2009. To andre diagnoser tegner sig for en større andel: Rygsygdomme og andre bevægeapparatssygdomme. 22 procent af udgifterne kommer fra sager om rygsygdomme, mens 28 procent af udgifterne kommer fra andre bevægeapparatssygdomme. Psykiske sygdomme er altså den tredjestørste gruppe sager i 2009.

Anerkendte sager om psykiske sygdomme er de sager med den højeste erstatning i gennemsnit per sag. En anerkendt sag om psykisk sygdom anmeldt i 2005 kostede 987.139 kroner i gennemsnit (se tabel IV.11 i afsnittet Erstatningsudgifter). Der er 410.080 kroner ned til sager om kræftsygdomme, som har det næsthøjeste gennemsnit med 577.059 kroner. Afstanden ned til gennemsnittet for alle erhvervssygdomme på 236.490 kroner er 750.649 kroner. Den gennemsnitlige erstatning i en anerkendt sag om psykisk sygdom fra 2005 er altså i gennemsnit 4 gange så høj som en anerkendt erhvervssygdom generelt.

3. STATISTIK OM ARBEJDSSKADER 2003-2009

Læsevejledning

Hvilke sager er omfattet af statistikken?

Arbejdsskadestyrelsens statistik omfatter de skader og erhvervssygdomme, der bliver anmeldt til styrelsen.

Ifølge de regler, der gælder for anmeldelse af ulykkestilfælde, skal der ske anmeldelse i henhold til arbejdsskadelovgivningen, hvis en skade antages at kunne begrunde krav på ydelser efter loven, eller hvis en arbejdsskade har medført, at den tilskadekomne endnu ikke på 5-ugersdagen for skadens indtræden kan genoptage sædvanligt arbejde i fuldt omfang. Arbejdsgiveren anmelder til sit forsikringsselskab. Selskabet har pligt til at sende sager videre til Arbejdsskadestyrelsen, blandt andet, hvis en skade antages at ville medføre erstatning for tab af erhvervsevne eller godtgørelse for varigt mén. Det betyder, at skader, der med sikkerhed ikke forventes at medføre varige følger, som udgangspunkt færdigbehandles i forsikringsselskaberne. Arbejdsskadestatistikken omfatter altså hovedsageligt de mere alvorlige arbejdsulykker og giver ikke det fulde billede af, hvor mange arbejdsulykker der sker på de danske arbejdspladser.

Antallet af arbejdsulykker, der kommer til behandling i Arbejdsskadestyrelsen, afhænger således blandt andet af, hvor mange anmeldelser forsikringsselskaberne (og visse selvforsikrede offentlige myndigheder) selv behandler. Forsikringsselskaberne fik incitament til at foretage selvstændig sagsbehandling, da selskaberne i 1993 blev pålagt at betale et gebyr til Arbejdsskadestyrelsen for hver behandlet sag. Visse selvforsikrede offentlige myndigheder fik samme mulighed for selvstændig sagsbehandling i 1997.

For erhvervssygdomme er anmeldereglerne anderledes. Her påhviler der læger og tandlæger en pligt til at anmelde sygdomme, hvis der blot er mistanke om, at disse er arbejdsbetingede. Læger og tandlæger skal anmelde direkte til Arbejdsskadestyrelsen og Arbejdstilsynet.

Arbejdsskadesager er ansøgningssager. Efter 1. februar 2003 giver tilskadekomne stiltiende samtykke til, at en anmeldelse behandles efter arbejdsskadelovgivningen med henblik på en eventuel erstatning. Ønsker tilskadekomne *ikke* en sag behandlet, skal tilskadekomne altså positivt tilkendegive det.⁹

Der gælder andre regler for anmeldelse af arbejdsulykker til Arbejdstilsynet. For et overordnet billede af arbejdsskader på de danske arbejdspladser henvises derfor til www.at.dk.

Centrale begreber

De følgende tabeller på arbejdsskadeområdet omfatter også skader omfattet af andre love end lov om arbejdsskadesikring, herunder skader blandt værnepligtige, AMU-kursister og studerende på visse praktisk orienterede uddannelser.

⁹ Før 1. februar 2003 skulle tilskadekomne derimod positivt tilkendegive, hvis de ønskede deres sag behandlet. Sager fra før 1. februar 2003, hvor tilskadekomne ikke ønskede, at sagen blev behandlet i Arbejdsskadestyrelsen, er således heller ikke omfattet af denne statistik.

Statistikken omhandler arbejdsskadesager med videre opgjort efter 4 forskellige sagsklasser:

- Arbejdsulykker, også omfattende kortvarige skadelige påvirkninger
- Erhvervssygdomme
- Brilleskader – det vil sige skader på briller eller andre hjælpemidler¹⁰ uden personskade
- Pludselige løfteskader – først indført som begreb i lovgivningen per 1. juni 1996 og dernæst bortfaldet med arbejdsskadereformen for skader sket efter 1. januar 2004

Afgørelser

Statistikken indeholder oplysninger om både førstegangsafgørelser, revisioner og genoptagelser. Arbejdsskadesikringsloven giver mulighed for, at styrelsen selv sætter *revision* i en sag. Det vil typisk ske, hvor det ikke aktuelt er muligt at skønne over de samlede følger af en skade. Revision kan forekomme både ved vurdering af méngrad og tab af erhvervsevne.

Arbejdsskadesikringsloven giver desuden mulighed for, at den tilskadekomne beder om *genoptagelse*, hvor styrelsen tager stilling til, om der er væsentlige nye oplysninger i forhold til styrelsens tidligere afgørelse.

Udgifter

Arbejdsskadestyrelsen beregner udgiften til erstatning som summen af udgiften til varigt mén og udgiften til erstatning for tab af erhvervsevne. Godtgørelse for varigt mén udbetales som et engangsbeløb og udgør ved en méngrad på 100 procent 723.000 kr. i 2009. Ved lavere menigrader udgør godtgørelsen en forholdsmæssig del af beløbet.

Erstatning for erhvervsevnetab¹¹ kan enten udbetales som en kapitalerstatning eller som en løbende ydelse. For de løbende ydelser opgøres udgifterne som hensættelser til reserver fra afgørelsestidspunktet frem til folkepensionsalderen. Hvis den tilskadekomne frivilligt får kapitaliseret en del af den løbende ydelse, så medtages kapitalbeløbet i udgiften sammen med et negativt beløb til hensættelse til den løbende ydelse. For revisioner og genoptagelser er det kun den yderligere udgift til mén og erstatning for tab af erhvervsevne, som er medtaget.

Erstatningen for tab af erhvervsevne beregnes fra afgørelsestidspunktet frem til tidspunktet for folkepensionen. Derfor vil størrelsen på erstatningen være afhængig af den tilskadekomnes alder på afgørelsestidspunktet. Erstatningsudgifter til de yngre tilskadekomne vil være større end erstatningen til de ældste aldersgrupper, selvom erhvervsevnetabsprocenten og årslønnen er ens.

Følgende udgifter er ikke med i Arbejdsskadestyrelsens opgørelse over udgifter: Udgifter til erstatning til efterladte, udgifter til behandlingsudgifter samt udgifter til tilgodehavende ydelser (ydelse tilkendt med tilbagevirkende kraft frem til tilkendelsestidspunktet.)

For den enkelte kan erstatningerne godt være spredt over flere år. For eksempel kan der tilkendes godtgørelse for mén i 2004 og erstatning for tab af erhvervsevne i 2005. Sagen kan siden hen tages op til revision eller genoptages, og der kan tilkendes yderligere erstatning i 2007. Når man ser på

¹⁰ Jævnfør § 15, stk. 4 i lov om arbejdsskadesikring.

¹¹ For fastsættelse af godtgørelse for varigt mén og erstatning for erhvervsevnetab se Vejledningerne på Arbejdsskadestyrelsens hjemmeside

erstatningerne til den enkelte tilskadekomne, er man derfor nødt til at summere alle de erstatninger, den enkelte er tilkendt i løbet af sagen. Derfor er opgørelserne over de gennemsnitlige erstatninger per anerkendt sag opgjort på skadeår.

Når man sammenholder de gennemsnitlige erstatningsudgifter per skadeår, skal man være opmærksom på, at ikke alle skadeår er nået lige langt i forløbet. For eksempel vil skadeåret 2003 være længere fremme i forløbet, og sagerne vil være tættere på den endelige afgørelse end skader sket i 2007.

Dødsager

Det primære sigte med sagsbehandlingen af dødsulykker i Arbejdsskadestyrelsen er det erstatningsmæssige aspekt. Hvis en dødsulykke kan anerkendes som en arbejdsskade, er der mulighed for, at erstatningsberettigede efterladte (typisk efterladt ægtefælle og børn) kan få tilkendt et såkaldt overgangsbeløb og eventuelt forsørgertabserstatning. Det betyder, at Arbejdsskadestyrelsen kun undersøger, om en dødsulykke opfylder betingelserne for at blive anerkendt efter arbejdsskadelovgivningen, hvis der er erstatningsberettigede efterladte.

Hvis ASK modtager anmeldelse af en dødsulykke vedrørende en person, der ikke har erstatningsberettigede efterladte, betyder det således omvendt, at styrelsen ikke foretager en egentlig sagsbehandling, men typisk blot henlægger sagen.

Dette har betydning for læsning af tabel II.5.

Hvor kan jeg læse mere?

Ønskes yderligere oplysninger om Arbejdsskadestyrelsen som virksomhed, kan vi henvise til vores årsrapport. For oplysninger om arbejdsskadeområdet i øvrigt henvises til vores hjemmeside www.ask.dk.

Hvordan læses tabellerne?

De oplysninger, der ligger til grund for statistikken, indhentes hovedsageligt i forbindelse med sagsbehandlingen i Arbejdsskadestyrelsen.

For arbejdsulykker drejer det sig blandt andet om følgende oplysninger:

- Identifikation af den tilskadekomne, arbejdsgiveren og dennes forsikringsselskab
- Den dato, hvor skaden indtraf
- Den dato, hvor skaden anmeldes til styrelsen
- Den dato, hvor styrelsen traf afgørelse
- Arbejdsgiverens branchetilhørsforhold
- Årsagskode – hvordan skete skaden
- Skadens placering på legemet
- Skadens art

For erhvervssygdomme drejer det sig blandt andet om følgende oplysninger:

- Identifikation af den tilskadekomne og arbejdsgiver/arbejdsgivere
- Perioden med relevant skadelig påvirkning/arbejds-mæssig belastning
- Den dato, hvor sygdommen anmeldes til styrelsen

- Den dato, hvor styrelsen traf afgørelse
- Arbejdsgiverens branchetilhørsforhold
- Diagnosen

Man skal være opmærksom på, at tabellerne over antallet af anmeldelser og tabellerne over antallet af anerkendelser ikke er direkte sammenlignelige, idet tabellerne over anmeldelserne er fordelt på året for oprettelsen og tabellerne over anerkendelser er fordelt på året for anerkendelsen. Der er ikke nødvendigvis sammenfald mellem de forskellige år, idet en sag, der anmeldes et år, godt kan afgøres i et senere år.

Behandlingen af arbejdsskadesager kan strække sig over mere end et kalenderår, og der er endvidere mulighed for, at sagerne kan tages op til revision, og at tilskadekomne selv kan anmode om at få sin sag genoptaget. Det betyder, at de enkelte tabeller i nogle tilfælde ikke umiddelbart kan sammenlignes.

Erhvervssygdomme registreres først med en anmeldediagnose. Når sagen senere afgøres, tilføjes en slutdiagnose, der i hovedreglen er en mere præcis diagnose. På erhvervssygdomsområdet registrerer Arbejdsskadestyrelsen ikke årsagskoder, altså hvilken påvirkning, der har foranlediget en given skade.

Generelle forbehold

Den 1. februar 2003 indførtes muligheden for at anmelde arbejdsskader elektronisk via EASY. I tabellerne med de ovennævnte variable kan der derfor forekomme databrud. Databruddet kan både skyldes, at anmeldemønstrene ændres på grund af indførelsen af EASY, og at nogle af de gamle koder ikke kan konverteres til de nye koder, som EASY medfører.

Den 1. januar 2004 trådte arbejdsskadereformen i kraft, dog først 1. januar 2005 for det nye erhvervssygdomsbegreb. Ud over nye skadebegreber betød reformen blandt andet også, at der indførtes en samlet afgørelse i stedet for selvstændige afgørelser om anerkendelse, méngrader og erstatning for erhvervsevnetab. Denne ændring betyder, at anerkendelsen kommer senere i forløbet end i ”ikke-reformsager”.

Den 1. januar 2008 afløste den nye branchekode DB07 (Dansk Branchenomenklatur 2007) den gamle version, DB03. Branchekoden er en 6-cifret kode, som kategoriserer brancher og erhvervsgrupper efter internationale retningslinjer.

Baggrunden for, at der er kommet ny branchekode i Danmark, er, at branchekoderne på FN- og EU-niveau er blevet revideret, og at Dansk Branchekode er blevet opdateret til den aktuelle erhvervsstruktur. Danmarks Statistik har stået for dette arbejde.

Der er tale om en gennemgående revision, hvor strukturen i Dansk Branchekode er blevet væsentligt ændret.

DB07 er en kodestandard for kategorisering af erhvervsbrancher udviklet af [Danmarks Statistik](#), baseret på den internationale [NACE](#) kodestandard.

Arbejdsskadestyrelsen har i branchetabellerne grupperet DB03 og DB07.

Højesteretsdomme

Der er i perioden 2003-2009 kommet flere højesteretsdomme, som har haft betydning for erstatningsudgifterne. Højesteretsdommene har ligeledes betydet, at Arbejdsskadestyrelsen har genoptaget en del sager.

10. januar 2002: Højesteretsdom om erstatning til tilskadekomne under revalidering. Dommen indebærer, at vurderingen af midlertidig løbende ydelse skal tage udgangspunkt i, hvad erhvervsevnetabet aktuelt er, uden hensyn til, at det kan vise sig, at erhvervsevnetabet genoprettes helt eller delvist.

22. december 2003: Højesteretsdom om erstatning til tilskadekomne med fleksjob. Højesteret fandt, at den tilskadekomnes erhvervsevnetab skulle fastsættes uafhængigt af den løn, som vedkommende fik gennem sit fleksjob, idet der skulle foretages en konkret bedømmelse af, hvad vedkommende ville eller burde kunne tjene, hvis muligheden for fleksjob ikke forelå. Praksis er senere ændret ved lov, så for tilskadekomne med skadedato efter 31. december 2005 indgår indtægten fra fleksjobbet i fastsættelsen af erhvervsevnetabet.

9. februar 2006: Højesteretsdom om erstatning til tilskadekomne under revalidering. Højesteretsdommen tog stilling til tidspunktet for, hvornår erstatning for tab af erhvervsevne ifølge en midlertidig afgørelse begynder at løbe, når den tilskadekomne som følge af højesteretsdommen af 10. januar 2002 har krav på en højere erstatning for tab af erhvervsevne.

22. april 2009: Højesteretsdom om genoptagelse af sager. Højesteret vurderede, at sagen ikke kunne afvises med den begrundelse, at forværringen ikke skyldes arbejdsskaden, da det alene er en betingelse for genoptagelse inden for 5 år fra første afgørelse om erstatning, at der er sket en væsentlig ændring af tilskadekomnes helbreds- og/eller erhvervs- og/eller sociale forhold. Der kan eksempelvis være tale om, at tilskadekomne har fået flere gener i forhold til tidligere, eller at tilskadekomne ikke længere har mulighed for at arbejde i samme omfang som tidligere. Forværringen skal ikke nødvendigvis være knyttet til arbejdsskaden. Det er først, når sagen er genoptaget, at Arbejdsskadestyrelsen skal vurdere, om det er arbejdsskaden, der er årsag til forværringen, og om der eventuelt kan gives en højere erstatning, eller om det er andre forhold, der er årsag til forværringen.

I. Generelt om arbejdsskadesager

I.1 Anmeldelser

Tilgangen i ”Udviklingen i hovedtræk” består af antallet af anmeldelser, antallet af revisioner og antallet af genoptagelser. I de 3 efterfølgende tabeller er antallet af sager i de 3 forløb beskrevet. Som nævnt i afsnittet ”Udviklingen i hovedtræk” ligger antallet af anmeldelser nogenlunde på samme niveau i perioden 2006-2008, og i 2009 er antallet faldet med godt 2.000 sager. Det samlede antal anmeldelser udgør i 2009 38.020 arbejdsskadesager (tabel I.1). I 2009 blev der anmeldt cirka 1.700 færre ulykker og cirka 1000 færre erhvervssygdomme i forhold til året før.

Tabel I.1 Anmeldte arbejdsskadesager¹², 2003-2009

Sagsklasse/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Ulykker	19.785	20.508	20.349	21.531	20.396	21.568	19.886
Erhvervssygdomme	12.375	13.990	16.939	18.367	19.402	19.051	18.041
Pludselige løfteskader	103	93	90	87	79	82	90
Brilleskader	1.710	653	101	41	13	11	3
I alt	33.973	35.244	37.479	40.026	39.890	40.712	38.020
Indeks	100	104	110	118	117	120	112

Antallet af revisioner fluktuerer i hele perioden, hvilket ses af tabel I.2. Denne udvikling afspejles i alle sagstyper. Der blev oprettet betydeligt flere revisioner i 2009 i forhold til resten af perioden. Det kan hænge sammen med, at der er ændret i registreringen, så hvis både ménafgørelsen og erhvervsevnetabsafgørelsen er til revision, tæller den som 2 revisioner, tidligere talte den kun som 1. Desuden blev der taget cirka 900 kviksølvsager til revision i 2009.

Tabel I.2 Revisioner af arbejdsskadesager

Sagsklasse/År for revision	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Ulykker	1.459	1.724	1.705	1.659	1.572	2.253	3.057
Erhvervssygdomme	412	546	518	519	492	714	1.850
Pludselige løfteskader	18	20	22	13	12	8	6
I alt	1.889	2.290	2.245	2.191	2.076	2.975	4.913
Indeks	100	121	119	116	110	157	260

¹² Arbejdsskadestyrelsen behandler også skader efter andre love end arbejdsskadesikringsloven, blandt andet skader blandt værnepligtige, AMU-kursister og studerende på visse praktisk orienterede uddannelser. Disse skader er medtaget som arbejdsskader.

En højesteretsdom fra 2002 om tilkendelse af erhvervsevnetab under revalidering (UfR 2002.730H) kan formentlig forklare noget af det høje antal genoptagelser i 2003, som fremgår af tabel I.3. Antallet af genoptagne arbejdsulykker var også højt i 2004. Det skyldes formentlig højesteretsdommen om fastsættelse af erhvervsevnetab for personer i fleksjob. Denne dom blev afsagt 22. december 2003 (UfR 2004.867H). I 2006 stiger antallet af genoptagelser voldsomt med cirka 7.400 sager, hvilket skyldes højesteretsdommen af 9. februar 2006 om revalidering. På baggrund af dommen blev godt 7.600 sager genoptaget. Ser man bort fra disse sager, ligger antallet af genoptagelser både i 2007 og 2008 på cirka 6.000 sager. I 2009 stiger antallet af genoptagelser væsentligt, det skyldes en højesteretsdom fra 22. april 2009, som medførte, at cirka 8.500 sager blev genoptaget.

Tabel I.3 Genoptagelser af arbejdsskadesager

Sagsklasse/År for genoptagelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Ulykker	10.054	6.878	4.486	10.592	3.896	4.101	13.814
Erhvervssygdomme	3.980	2.093	1.863	4.191	1.919	2.001	3.959
Brilleskader	0	0	1	3	2	0	1
Pludselige løfteskader	361	154	108	117	80	49	132
I alt	14.395	9.125	6.458	14.903	5.897	6.151	17.906
Indeks	100	63	45	43	41	43	124

I.2 Afsluttede sager

Af tabel I.4 fremgår, at der blev truffet væsentligt flere førstegangsafgørelser i perioden 2007-2009 i forhold til resten af perioden. Der blev truffet knap 42.000 førstegangsafgørelser i 2009, hvilket er en lille nedgang i forhold til 2008.

Tabel I.4 Afsluttede arbejdsskadesager (førstegangsafgørelser)

Sagsklasse/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Ulykker	21.834	16.819	21.495	20.091	22.296	23.739	21.751
Erhvervssygdomme	13.581	12.733	15.193	16.208	20.446	20.294	20.104
Brilleskader	2	9	4	3	4	4	4
Pludselige løfteskader	2.053	962	311	139	65	31	11
I alt	37.470	30.523	37.003	36.441	42.811	44.068	41.870
Indeks	100	81	99	97	114	118	112

Efter et fald i 2006 har antallet af afsluttede revisioner været stigende i perioden 2007-2009. Det gælder for alle tre sagsklasser.

Tabel I.5 Afsluttede revisioner af arbejdsskadesager

Sagsklasse/År for revision	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Ulykker	2.204	1.751	1.624	1.383	1.533	2.003	2.648
Erhvervssygdomme	670	555	468	452	481	638	1.358
Pludselige løfteskader	16	24	21	10	11	13	6
I alt	2.890	2.330	2.113	1.845	2.025	2.654	4.012
Indeks	100	81	73	64	70	92	139

Antallet af afsluttede genoptagelser i arbejdsskadesager i 2009 er det højeste i hele perioden. Det skyldes til dels, at der er afsluttet cirka 4.500 af sagerne fra højsteretsdommen fra 22. april 2009. Derudover var der i 2009 fokus på at få afsluttet flest mulige genoptagelser. Som det tidligere blev nævnt i kommentaren til tabel 1.3, skyldes det højere antal af genoptagelser i 2006 og 2007, at cirka 7.600 sager i 2006 blev genoptaget på grund af højsteretsdommen om revalidering. Af disse sager blev cirka 5.500 afsluttet i 2006 og resten i 2007.

Tabel I.6 Afsluttede genoptagelser af arbejdsskadesager

Sagsklasse/År for genoptagelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Ulykker	9.279	7.184	6.359	8.292	6.020	5.420	10.683
Erhvervssygdomme	3.602	2.537	2.351	3.213	2.197	2.454	3.928
Brilleskader	2	0	1	3	1	1	1
Pludselige løfteskader	357	233	160	110	97	88	119
I alt	13.240	9.954	8.871	11.618	8.315	7.963	14.731
Indeks	100	75	67	88	63	60	111

I.3. Afgørelser

I de følgende tabeller beskrives godtgørelses- og erstatningsafgørelserne. De første tabeller viser oplysninger om afgørelser om positivt varigt mén. I sager, hvor der har været foretaget revision, eller hvor sagen har været genoptaget, fremgår den *samlede ménprocent* af tabellen.

Tabel I.7 viser antallet af afgørelser truffet med en positiv ménprocent samt den gennemsnitlige ménprocent fordelt på året for afgørelsen og sagsklasse. I hele den syvårige periode ligger den gennemsnitlige ménprocent på 10 eller 11 procent. Der er i 2009 truffet mange afgørelser om erstatning for positivt mén, hvilket skyldes, der har været fokus på at få afviklet genoptagelser. Dette underbygges af, at der ikke ses samme stigning i tabellen med 1.gangsafgørelser (tabel I.8). Det stigende antal afgørelser om positivt mén kan også hænge sammen med arbejdsskadereformen. I takt med, at der anerkendes flere (både ulykker og erhvervssygdomme), vil antallet af sager med positivt mén ligeledes stige.

Tabel I.7 Afgørelser om positivt mén truffet i arbejdsskadesager opgjort efter sagsklasse

Sagsklasse/År for afgørelse		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Arbejdsulykker	Antal	8.589	6.015	7.509	6.120	8.550	8.111	11.343
	Gns. ménpct.	10	10	9	9	9	9	9
Erhvervssygdomme	Antal	2.706	2.113	2.278	2.126	3.417	3.225	4.006
	Gns. ménpct.	12	15	14	15	13	13	14
I alt	Antal	11.388	8.213	9.870	8.321	12.009	11.354	15.381
	Gns. ménpct.	10	11	10	10	10	10	10

Af tabel I.8 fremgår, at den gennemsnitlige ménprocent for førstegangsafgørelserne også ligger stabilt i perioden på 9 eller 10 procent. Forskellen mellem tabel I.7 og tabel I.8 skyldes andengangsafgørelserne (revisioner og genoptagelser). I 2009 blev der truffet afgørelser om positivt mén i 5.284 andengangsafgørelser¹³. En genoptagelse af ménet vil enten ende med en uændret méngrad eller en forhøjelse af méngraden, og derfor ligger den gennemsnitlige ménprocent for alle ménafgørelser (tabel I.7) over den gennemsnitlige ménprocent for førstegangsafgørelserne (tabel I.8).

Tabel I.8 Afgørelser om positivt mén truffet i nye arbejdsskadesager (1. afgørelse) opgjort efter sagsklasse

Sagsklasse/År for afgørelse		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Arbejdsulykker	Antal	7.102	5.094	6.666	5.415	7.504	6.721	6.877
	Gennemsnitlig ménprocent	9	9	8	8	8	8	8
Erhvervssygdomme	Antal	2.494	1.933	2.102	1.976	3.215	2.958	3.213
	Gennemsnitlig ménprocent	11	13	13	13	11	12	12
I alt	Antal	9.680	7.109	8.848	7.465	10.757	9.691	10.097
	Gennemsnitlig ménprocent	10	10	9	9	9	9	9

I tabel I.9 er afgørelser om positivt mén opgjort efter ménprocent. Ved revision og genoptagelser er det den samlede méngrad, som indgår. For eksempel hvis en tilskadekomne tilkendes 5 procent i 2005 og sagen genoptages og der tilkendes yderligere 3 procent i 2009, vil den tilskadekomne indgå med 5 procent i 2005 og 8 procent i 2009.

Afgørelser med en ménprocent på 5 udgør det største samlede antal afgørelser. I 2009 drejer det sig om knap 40 procent af alle afgørelser. Dette er et fald i forhold til 2008, hvor 43 procent af de positive ménafgørelser var 5 procent. Det kan skyldes, at en større andel af de trufne ménafgørelser er revisioner eller genoptagelser. I 8 procent af afgørelserne ligger méngraden på 20 procent eller mere.

¹³ Forskellen mellem antallet af afgørelser i tabel I.7 (15.381) og antallet af afgørelser i tabel I.8 (10.097)

Tabel I.9 Afgørelser om positivt mén truffet i arbejdsskadesager opgjort efter ménprocent

Ménprocent/År for afgørelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal afgørelser						
5	4.322	3.278	4.413	3.725	5.303	4.847	6.211
8	1.940	1.354	1.571	1.384	2.125	2.073	2.783
10	2.071	1.331	1.528	1.338	1.946	1.876	2.557
12	779	530	637	524	844	729	1.124
15	1.102	753	771	586	781	809	1.276
18	137	95	112	93	165	134	192
20	466	341	352	237	280	310	455
25	201	189	166	113	181	201	242
30	71	71	65	54	86	71	113
35	74	43	35	25	39	40	51
40	25	21	23	25	18	16	35
45	12	10	12	8	13	10	14
50	73	87	93	98	111	114	148
50<mengrad<100	46	31	21	24	29	36	61
100	42	67	63	73	76	74	100
120	0	0	0	0	0	0	1
Andre	21	6	7	13	10	10	14
I alt	11.388	8.213	9.870	8.321	12.009	11.354	15.381
Indeks	100	72	87	73	105	100	135
Gennemsnitlig ménprocent	10	11	10	10	10	10	10

De efterfølgende tabeller viser oplysninger om erhvervsevnetabsafgørelser. I sager med revision eller genoptagelse angives den *samlede erhvervsevnetabsprocent*. Hvis en sag afgøres med 25 procents erhvervsevnetab i 2006 og tages op til revision i 2008, hvorefter erhvervsevnetabet vurderes til 50 procent, så indgår de 25 procent i 2006 og de 50 procent i 2008.

Antallet af sager, hvori der blev truffet afgørelser om positivt erhvervsevnetab, varierer over årene. Antallet var meget højt i perioden 2005-2007, hvor der var fokus på at afvikle de ældste sager. I 2006 og 2007 blev der truffet cirka henholdsvis 1000 og 400 afgørelser som følge af højesteretsdommen af 9. februar 2006 om revalidering. Erhvervsevnetabsprocenten har været lidt faldende over tid. I 2004 var den gennemsnitlige erhvervsevnetabsprocent på 40, og i 2009 er den faldet til 37 (se tabel I.10). Faldet skyldes, at der er tilkendt flere erhvervsevnetabsstatninger på 15 procent.

Der blev truffet flere afgørelser i både arbejdsulykkessager og erhvervssygdomssager i 2009 i forhold til året før. Dette skyldes det fokus, der har været på at få afviklet genoptagelser. Tabellen over førstegangsafgørelser indeholder ikke en tilsvarende stigning.

Tabel I.10 Afgørelser om positivt erhvervsevnetab truffet i arbejdsskadesager opgjort efter sagsklasse

Sagsklasse/År for afgørelse		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Arbejdsulykker	Antal	3.020	2.941	3.430	3.270	3.004	2.395	2.736
	Gennemsnitlig erhvervsevnetabsprocent	38	40	39	38	38	38	38
Erhvervssygdomme	Antal	909	842	1055	974	1071	932	979
	Gennemsnitlig erhvervsevnetabsprocent	38	39	39	39	38	39	37
I alt	Antal	3.984	3.833	4.534	4.298	4.111	3.352	3.727
	Gennemsnitlig erhvervsevnetabsprocent	38	40	39	39	38	39	37

Af tabel I.11 fremgår, at den gennemsnitlige erhvervsevnetabsprocent for førstegangsafgørelser varierer mellem 37 og 39 procent i hele perioden; i 2009 er den dog nede på 34 procent. Antallet af førstegangsafgørelser om positivt erhvervsevnetab fluktuerer i hele perioden, men er på det laveste niveau i 2009, hvor der er truffet cirka 1.600 førstegangsafgørelser. Faldet i antallet af positive erhvervsevnetaberstatninger for førstegangsafgørelserne kan skyldes, at oprydningen i de ældste blandt anmeldelserne hovedsageligt var i 2007 og 2008. Der er flere erstatningsafgørelser blandt de ældre sager end blandt de yngre sager.

Forskellen mellem tabel I.10 og tabel I.11 skyldes andengangsafgørelserne (revisioner og genoptagelser). Den tilskadekomne har mulighed for at få sagen genoptaget, hvis vedkomnes erhvervsmæssige situation forværres. Arbejdsskadestyrelsen træffer desuden midlertidige afgørelser, hvor sagen efterfølgende tages til revision og der træffes en ny afgørelse. Det er kun de positive erhvervsevnetabsafgørelser, som er medtaget i tabellerne – det vil sige afgørelser hvor erstatningen for erhvervsevnetab nedsættes til 0 er ikke medtaget.

Tabel I.11 Afgørelser om positivt erhvervsevnetab truffet i nye arbejdsskadesager (1. afgørelse) opgjort efter sagsklasse

Sagsklasse/År for afgørelse		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Arbejdsulykker	Antal	1.323	1.290	1.742	1.296	1.621	1.216	1.017
	Gennemsnitlig erhvervsevnetabsprocent	38	38	39	39	38	37	34
Erhvervssygdomme	Antal	521	491	723	555	800	650	583
	Gennemsnitlig erhvervsevnetabsprocent	39	40	39	41	38	38	36
I alt	Antal	1.888	1.813	2.494	1.881	2.445	1.882	1.602
	Gennemsnitlig erhvervsevnetabsprocent	38	39	39	39	38	37	34

I tabel I.12 er afgørelser om positivt erhvervsevnetab opgjort efter erhvervsevnetabsprocent. I perioden 2004-2008 er erhvervsevnetabet hyppigst fastsat til de tre samme erhvervsevnetabsprocenter: 25 procent, 35 procent og 50 procent. I 2008 tegner disse tre erhvervsevnetabsprocenter sig for lidt under halvdelen af alle afgørelser om positivt erhvervsevnetab. I 2009 er antallet af sager, hvori der tilkendes 15 procents erhvervsevnetab, steget.

I løbet af perioden har der været flere højesteretsdomme, som har påvirket afgørelserne om erhvervsevnetab. Det drejer sig blandt andet om højesteretsdommen UFR2002.703H om hensynet til personer i revalidering, som resulterede i ændringer i erhvervsevnetabsprocenterne. Før højesteretsdommen var det praksis at tilkende 25 procent i løbende ydelse, når den tilskadekomne var under revalidering. Denne dom betød, at der nu skulle tages stilling i de enkelte sager. Det betød, at antallet af afgørelser med 25 procent falder og antallet af afgørelser ved de omkringliggende erhvervsevnetabsprocenter stiger. Dommen om erhvervsevnetab til personer i fleksjob (UFR 2004.867H) har medført en stigning i erhvervsevnetabsprocenten, idet den betød, at man ikke længere måtte medtage indtægten fra fleksjobbet, når man fastsatte erhvervsevnetabet. Det medførte, at en del sager blev genoptaget, og at der blev tilkendt en højere erhvervsevnetabsprocent i disse sager. For sager anmeldt efter 1. januar 2006 er loven ændret, så man igen inddrager indtægten fra fleksjobbet, når erhvervsevnetabsprocenten skal beregnes. I den forbindelse skal bemærkes, at tabel I.12 er opgjort ud fra år for afgørelse. Ændringen per 1. januar 2006 vil således først slå fuldt igennem efter et par år.

Tabel I.12 Afgørelser om positivt erhvervsevnetab truffet i arbejdsskadesager

Erhvervsevnetabsprocent/År for afgørelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal afgørelser						
15	571	409	502	372	452	381	604
20	332	323	391	300	298	269	278
25	788	593	600	606	646	618	667
30	297	329	371	365	288	189	168
35	477	481	557	924	743	561	642
40	175	238	413	370	308	170	160
45	81	154	267	114	79	76	72
50	350	457	504	577	611	442	405
55	13	38	62	24	9	7	16
60	26	88	118	57	48	49	24
65	648	405	402	316	344	339	397
70	20	81	113	76	61	34	42
75	44	92	125	98	136	132	170
80	26	54	54	48	34	34	29
85	77	46	33	22	25	31	25
90	5	9	3	4	3	2	2
95	0	1	1	0	1	0	0
100	54	35	18	25	25	18	26
I alt	3.984	3.833	4.534	4.298	4.111	3.352	3.727
Indeks	100	96	114	108	103	84	94
Gennemsnitligt erhvervsevnetab	38	40	39	39	38	39	37

Ændringen af loven om førtidspension har ligeledes haft betydning for erhvervsevnetabsprocenten, idet flere personer overgik til fleksjob. Desuden blev førtidspensionisterne ikke længere inddelt i 3 grupperinger, men fik nu alle samme pension. Det kan ses i tabellen ved, at antallet af erhvervsev-

netabsprocenter på 65 er faldet, mens antallet af de omkringliggende erhvervsevnetabsprocenter er steget.

I.4. Erstatninger

Méngodtgørelser

De samlede godtgørelser for varigt mén inkluderer revisions- og genoptagelsesafgørelser. For revision og genoptagelser er det kun udgifterne til den *yderligere godtgørelse*, der er medregnet. Beløbene angives for alle årene i 2009-niveau. De høje udgifter i 2007-2009 skyldes, at antallet af afgørelser og herunder også afgørelser med tilkendt méngodtgørelse var meget højt i alle disse år. Desuden blev méngodtgørelsen forhøjet med 37 procent for personer, som kom til skade efter 1. juli 2002. Denne stigning vil gradvis vise sig i tallene i takt med, at der afgøres flere skader, der er sket efter 1. juli 2002.

Tabel I.13 Méngodtgørelser i millioner kroner (2009-niveau) opgjort efter sagsklasse

Sagsklasse/År for tilkendelse af erstatning	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Mio. kroner						
Ulykker	411	327	425	359	504	470	475
Erhvervssygdomme	172	165	181	177	245	239	253
Pludselige løfteskader	4	4	4	4	3	1	0
I alt	587	496	610	541	751	709	729
Indeks	100	84	104	92	128	121	124

Erstatninger for tab af erhvervsevne

De samlede erstatninger for tab af erhvervsevne beregnes som summen af engangserstatninger og værdien af reserver hensat til løbende ydelser. Kapitaliseringer af løbende ydelser tæller med som et positivt engangsbeløb og en negativ reservehensættelse. Erstatningerne inkluderer revisions- og genoptagelsesafgørelser. For revision og genoptagelser er det kun udgifterne til den *yderligere erstatning*, der medregnes. Beløbene er for alle årene angivet i 2009-niveau. Af tabel I.14 fremgår, at summen af erhvervsevnetabs erstatninger i 2008 og 2009 er væsentligt lavere i forhold til 2007. Faldet fra 2007 til 2008 skyldes, at der blev truffet væsentligt færre afgørelser om positivt erhvervsevnetab i 2008 i forhold til 2007, jævnfør tabel I.10 og I.12. Det gælder både ulykker og erhvervssygdomssager. Der blev i 2009 truffet flere afgørelser om positivt erhvervsevnetab end i 2008. At erstatningsudgifterne fortsat falder skyldes, at der var flere erstatninger med 15 procents erhvervsevnetab blandt afgørelserne. Derudover er der flere revisioner og genoptagelser blandt afgørelserne, og for dem er det kun den yderligere erstatning, som medtages.

Tabel I.14 Erhvervsevnetabs erstatninger i millioner kroner (2009-niveau) opgjort efter sagsklasse

Sagsklasse/År for tilkendelse af erstatning	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Mio. kroner						
Ulykker	2.536	2.611	2.935	2.071	2.297	1.737	1.764
Erhvervssygdomme	598	616	876	618	839	657	562
Pludselige løfteskader	55	50	46	39	33	16	0
I alt	3.188	3.277	3.857	2.745	3.178	2.409	2.326
Indeks	100	103	121	86	100	76	73

II Ulykker

Tabel II.1 viser antallet af anmeldte ulykker i perioden samt antallet af ulykker set i forhold til antallet af beskæftigede. Antallet af anmeldte ulykker ligger på cirka 20.000 i hele perioden, men toppet i 2008 med godt 21.600 sager. Det var et lille fald i antal anmeldelser i 2003, og i 2006 og 2008 lå antallet af anmeldelser cirka 1.200 anmeldelser over de foregående år. Antallet af anmeldelser per 1000 beskæftigede er stabilt. Der anmeldes mellem 7,2 og 7,8 ulykker per 1000 beskæftigede.

I forbindelse med arbejdsskadereformen overgik de pludselige løfteskader til ulykkesbegrebet. Der blev i gennemsnit anmeldt cirka 1.700 pludselige løfteskader om året, som altså er ”tilført” ulykkerne fra og med 2004. De pludselige løfteskader var ofte rygsgygdomme.

Tabel II.1 Anmeldte arbejdsulykker

År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ¹⁴
Antal anmeldte ulykker	19.785	20.508	20.349	21.531	20.396	21.568	19.886
Antal anmeldte ulykker per 1.000 beskæftigede	7,2	7,6	7,5	7,8	7,2	7,5	

Ved modtagelsen af en anmeldelse oprettes en ulykkessag med oplysninger om skadens art, skadens placering på legemet samt skadens årsag på baggrund af anmeldelsens oplysninger. Den 1. februar 2003 indførtes muligheden for at anmelde arbejdsskader elektronisk via EASY. I tabellerne med de ovennævnte variabler kan der derfor forekomme databrud. Databruddet kan både skyldes, at anmeldemønstrene ændres på grund af indførelsen af EASY, og at nogle af de gamle koder ikke kan konverteres til de nye koder, som anvendes i EASY. Ud over de ovennævnte oplysninger registreres oplysninger vedrørende den tilskadekomne, såsom alder, køn, branche og bopæl. I de efterfølgende afsnit vil oplysningerne blive gennemgået hver for sig. Der ses på antallet af anmeldelser, antallet af anerkendelser samt anerkendelsesprocenten.

Man skal være opmærksom på, at tabellerne over antallet af anmeldelser og tabellerne over antallet af anerkendelser ikke er direkte sammenlignelige, idet tabellerne over anmeldelserne er fordelt på året for oprettelsen og tabellerne over anerkendelser er fordelt på året for afgørelsen. Der er ikke nødvendigvis sammenfald mellem de forskellige år, idet en sag, der anmeldes ét år, godt kan afgøres i et senere år.

Tabel II.2 Anerkendte arbejdsulykker

År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal anerkendte	13.422	9.135	13.019	14.325	16.658	17.161	16.742
Antal anerkendte per 1.000 beskæftigede	4,9	3,4	4,8	5,2	5,9	6,0	
Anerkendelsesprocent	69,6	65,0	75,0	77,2	79,6	75,7	76,7

Anerkendelsesprocenten¹⁵ for ulykker har været meget svingende i perioden. En af årsagerne er arbejdsskadereformen, som gælder for alle ulykker sket efter 1. januar 2004. Med arbejdsskadere-

¹⁴ Antallet af beskæftigede for 2009 foreligger ikke på nuværende tidspunkt. Danmarks Statistik forventer at have den ultimo maj.

¹⁵ Anerkendelsesprocenten beregnes som antallet af anerkendelser delt med antallet af anerkendelse + antallet af afvisninger.

formen indførte man et nyt og mere enkelt ulykkesbegreb, som skulle medføre, at en større del af ulykkerne blev anerkendt. At anerkendelsesprocenten for ulykkerne i første omgang faldt, skyldes den samtidige indførelse af den samlede afgørelse. Herefter stiger anerkendelsesprocenten gradvist. Den gradvise stigning skyldes, at man i årene, lige efter reformen trådte i kraft, vil have en blanding af ”reformsager” og ”ikke-reformsager”. I takt med, at andelen af ”reformsager” stiger, stiger anerkendelsesprocenten. Den lavere anerkendelsesprocent i 2008 og 2009 skal ses i lyset af, at der antalmæssigt anerkendes flere, samtidig med at der er afsluttet flere ulykkessager (jævnfør tabel 1.3).

At tabellerne med anerkendte ulykker er fordelt på året for anerkendte betyder, at arbejds gange, produktivitet samt fokusområder i Arbejdsskadestyrelsen ligeledes vil have betydning for antallet af anerkendelser. For eksempel i forbindelse med arbejdsskadereformen, hvor man overgår til en samlet afgørelse, i stedet for selvstændige afgørelser om anerkendelse, méngrader og erstatning for erhvervsetab. Denne ændring betyder, at anerkendelsen kommer senere i forløbet end i ”ikke-reformsager”, og det er grunden til, at antallet af anerkendelser er lavt i 2004.

I 2007 var der fokus på at få afviklet de ældste sager. Da det tager længere tid at anerkende en sag end at afvise en sag, idet der i de anerkendte sager skal tages stilling til erstatning, vil der blandt de ældste sager være en større andel af anerkendelser. Dette kan forklare en del af stigningen i antallet af anerkendelser i 2007. I 2008 var der særligt fokus på visitation af nye sager, og da sager til afvisning er hurtige at afvikle, vil dette påvirke anerkendelsesprocenten i negativ retning, hvilket kan forklare faldet i 2008. Visitationen medførte, at der blev afgjort flere sager. I 2009 var der ligeledes fokus på at få visiteret sagerne, og der blev ligeledes afgjort flere sager end der er kommet ind.

II.1. Arbejdsulykke opgjort efter skadeart

Af tabel II.3 fremgår, at cirka halvdelen af skaderne i perioden 2004-2008 er *forstrækninger*. I 2009 er antallet af anmeldte ulykker med skadearten forstrækning faldet med cirka 1.300. *Forstrækningerne* udgør i 2009 lidt under halvdelen af ulykkerne. De enkelte skadearters andel af anmeldelser i samme periode er ganske stabil. *Brud og Sår, snit med mere* udgør henholdsvis 13 og 8 procent af de ulykker, der er anmeldt i 2008. *Dødsulykker* udgør under ½ procent i alle årene. Det skal bemærkes, at antallet af uoplyst er steget gennem perioden og udgør i 2009 cirka 12 procent.

Tabel II.3 Anmeldte arbejdsulykker opgjort efter skadeart

Skadeart/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Sår, snit med mere	2.074	1.906	1.876	1.873	1.874	1.682	1.379
Bløddelsskader	581	1.020	1.007	1.016	891	1.032	957
Knoglebrud	2.492	2.579	2.559	2.882	2.524	2.783	2.560
Forstrækning m.m.	10.951	11.129	10.639	10.955	10.143	10.958	9.690
Amputation	282	228	206	238	229	191	166
Andet	3.102	2.550	2.361	2.126	1.972	2.063	1.824
Skader pga. chok ¹⁶		516	814	866	839	1.006	855
Død	72	63	76	88	85	75	72
Uoplyst	231	517	811	1.487	1.838	1.777	2.382
I alt	19.785	20.508	20.349	21.531	20.395	21.567	19.885
Indeks	100	104	103	109	103	109	101

Tabel II.4 viser antallet af anerkendte ulykker i perioden. Antallet af anerkendelser var faldende i 2004, hvilket skyldes administrative forhold i forbindelse med arbejdsskadereformen, jævnfør forklaringen i indledningen til kapitlet. Efter 2004 stiger antallet af anerkendelser, hvilket dels skyldes det forenkede ulykkesbegreb, som blev indført med reformen, og de administrative forhold (jævnfør forklaring i indledningen til afsnittet). Antallet af anerkendelser stiger frem til 2008, og herefter falder det lidt igen.

Tabel II.4 Anerkendte arbejdsulykker opgjort efter skadeart

Skadeart/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Sår, snit med mere	1.712	1.076	1.482	1.493	1.716	1.671	1.364
Bløddelsskader	470	428	770	776	813	801	860
Knoglebrud	2.205	1.245	2.015	2.163	2.652	2.677	2.542
Forstrækning m.m.	6.463	4.733	6.417	7.041	8.070	8.216	8.093
Amputation	252	144	205	187	223	231	158
Andet	2.130	1.222	1.384	1.463	1.607	1.719	1.607
Skader pga. chok	0	99	399	476	501	614	615
Død	40	24	38	35	35	34	31
Uoplyst	150	163	309	692	1.040	1.198	1.472
I alt	13.422	9.134	13.019	14.326	16.657	17.161	16.742
Indeks	100	68	97	107	124	128	125

Anerkendelsesprocenten for de forskellige skadearter varierer mellem 57,9 og 94,6 procent for ulykker anerkendt i 2009. Den er lavest for *Dødsulykker*, som udgør en meget lille gruppe, og den er højest for *Amputationer*. Hvis man ser på udviklingen af anerkendelsesprocenten i 2009 i forhold

¹⁶ Årsagen til at der ingen skader er i kategorien skader pga. chok skyldes at kategorien først blev tilgængelig ved overgangen til EASY.

til 2003, er der for *Forstrækninger med mere* sket en stigning fra 60 procent i 2002 til over 70 procent i 2006-2009.

Tabel II.5 Anerkendelsesprocent, arbejdsulykker opgjort efter skadeart

Skadeart/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Pct.						
Sår, snit med mere	86,6	81,3	89,3	89,6	91,7	88,1	89,4
Bløddelsskader	81,5	79,6	87,6	85,7	86,8	81,3	86,5
Knoglebrud	89,3	83,9	90,2	90,7	92,6	90,7	91,6
Forstrækning m.m.	60,0	58,6	69,7	72,9	75,4	71,4	73,6
Amputation	95,8	93,5	94,5	91,2	94,1	94,7	94,6
Andet	72,4	62,9	69,0	76,5	80,1	78,4	78,6
Skader pga. chok	0	49,5	63,7	64,3	65,2	62,5	66,1
Død ¹⁷	80,0	60,0	59,4	67,3	70,0	64,2	56,4
I alt (inkl. uoplyst)	65,8	56,6	67,5	66,8	70,0	65,4	64,9

II.2 Arbejdsulykker opgjort efter skadens placering på legemet

Tabel II.6 viser antallet af anmeldte ulykker fordelt på skadens placering på legemet. 50 procent af skaderne er relateret til *Ekstremiteterne*. *Rygulykkerne* udgør cirka 22 procent af de anmeldte ulykker, og denne andel er stabil i hele perioden.

Registreringen af de psykiske ulykker blev ændret med indførelse af EASY. Før EASY blev de registreret med placering *Hoved*, og efter EASY er placeringen flyttet til *Hele legemet*. Ulykker vedrørende *Hoved* udgør cirka 9 procent af ulykkerne i 2009, og i 2003 udgjorde de cirka 14 procent.

Tabel II.6 Anmeldte arbejdsulykker opgjort efter skadens placering på legemet

Skadens placering/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager						
Hoved	2.801	2.393	2.037	2.015	1.928	1.851	1.749
Hals med mere	834	655	496	639	590	657	613
Ryg	4.844	4.969	4.634	4.819	4.412	4.811	4.344
Brystkasse	470	490	512	603	593	583	528
Arme, hænder og fingre	5.952	6.213	6.181	6.675	6.436	6.766	6.090
Ben, fødder og tæer	3.793	3.967	4.018	4.357	4.113	4.364	4.259
Hele legemet	172	390	485	461	385	392	314
Flere skader	329	609	1.040	1.023	851	953	880
Uoplyst	590	822	946	939	1.088	1.191	1.109
I alt	19.785	20.508	20.349	21.531	20.396	21.568	19.886
Indeks	100	104	103	109	103	109	101

Når man ser på udviklingen i antallet af anerkendelser for de enkelte placeringer, skal man igen være opmærksom på, at anerkendelsen kommer senere i "reformsagerne" end i de andre sager, som

¹⁷ En sag, hvor en tilskadekommet dør, anerkendes kun, hvis der er erstatningsberettigede efterladte.

følge af den fælles afgørelse. Man skal ligeledes være opmærksom på, at databruddet som følge af EASY har medført forskydninger mellem de enkelte placeringer. Forskydningerne vil optræde senere i tabellen over anerkendelser end i tabellen over anmeldelser.

For anerkendelserne udgør skader på *Ekstremiteterne* cirka 55 procent; de udgjorde kun 52 procent af anmeldelserne. Rygskaderne udgør knap 19 procent af de anerkendte ulykker. Med hensyn til skadens placering på legemet er der forskel på anerkendelsesprocenten. Skader på *Arme, hænder og fingre* blev anerkendt i 83 procent af de sager, som blev afgjort i 2009, mens skader på *Hele legemet* kun blev anerkendt i cirka 60 procent af sagerne.

Tabel II.7 Anerkendte arbejdsulykker opgjort efter skadens placering på legemet

Skadens placering/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager						
Hoved	1.949	1.155	1.258	1.379	1.555	1.516	1.495
Hals med mere	672	397	307	368	448	492	484
Ryg	2.480	1.840	2.699	3.074	3.225	3.235	3.273
Brystkasse	350	236	311	406	470	486	474
Arme, hænder og fingre	4.457	3.057	4.467	4.648	5.711	5.915	5.483
Ben, fødder og tæer	2.687	1.785	2.692	2.964	3.573	3.625	3.765
Hele legemet	152	128	250	275	273	226	203
Flere skader	287	246	534	714	826	887	818
Uoplyst placering	65	63	221	172	130	123	146
Uoplyst	323	228	280	325	447	656	601
I alt	13.422	9.135	13.019	14.325	16.658	17.161	16.742
Indeks	100	68	97	107	124	128	125

Tabel II.8 Anerkendelsesprocent, arbejdsulykker opgjort efter skadens placering på legemet

Skadens placering/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Pct.						
Hoved	73,7	65,2	72,8	76,4	81,1	77,5	77,1
Hals med mere	80,2	72,8	68,8	71,0	74,9	71,1	71,8
Ryg	52,4	51,5	66,7	69,5	70,0	65,2	66,5
Brystkasse	77,1	68,6	79,7	79,1	79,4	76,5	81,2
Arme, hænder og fingre	76,3	73,2	81,3	82,9	85,1	82,2	83,0
Ben, fødder og tæer	72,2	67,1	78,8	80,4	83,1	79,2	80,8
Hele legemet	87,9	60,1	65,1	66,4	65,3	59,2	59,7
Flere skader	84,4	82,3	82,2	82,3	86,8	83,8	84,8
I alt	69,6	65,0	75,0	77,2	79,6	75,7	76,7

II.3 Arbejdsulykker opgjort efter årsag

Af tabel II.10 ses, at cirka 29 procent af de anmeldte arbejdsulykker i 2009 er forårsaget af *Overbelastning*, mens knap 24 procent skyldes *Fald/styrt*. Antallet af skader, som skyldes *overbelastning*,

er faldet fra 2008 til 2009 med cirka 1.100 sager. Der er kommet flere uoplyste, hvilket kan skyldes overgangen til EASY.

Tabel II.10 Anmeldte arbejdsulykker opgjort efter årsag

Årsag/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager						
Fald/styrt	4.612	4.538	4.607	5.348	4.863	5.119	4.820
Faldende genstande/stødt på genstande	1.950	2.223	2.248	2.459	2.556	2.484	2.133
Psykisk chok, vold m.m.	1.210	1.235	1.159	1.207	1.064	1.186	1.020
Skåret eller klemt	2.465	2.288	2.072	2.298	2.227	2.150	1.861
Overbelastning m.m.	6.190	6.827	6.773	6.602	6.254	6.850	5.723
Ulykker i øvrigt	2.995	2.252	2.172	2.237	1.913	2.241	2.751
Uoplyst	363	1.145	1.318	1.380	1.519	1.538	1.578
I alt	19.785	20.508	20.349	21.531	20.396	21.568	19.886
Indeks	100	104	103	109	103	109	101

Ved tabel II.11 skal man igen være opmærksom på effekterne af den samlede afgørelse i ”reformsagerne”. *Overbelastningernes* andel af de anerkendte ulykker har været stigende i perioden. I 2003 udgjorde de godt 20 procent, og i 2009 udgjorde de godt 27 procent. Det kan ikke udelukkes, at en del af ændringen skyldes databruddet i 2004, men arbejdsskadereformen har også haft betydning.

Anerkendelsesprocenten varierer for de enkelte årsager. *Overbelastning* har den laveste anerkendelsesprocent. Der blev anerkendt knap 68 procent af de *overbelastningsskader*, som blev afgjort i 2009, mens der blev anerkendt knap 91 procent af ulykkerne, hvor årsagen var *Skåret eller klemt*. Anerkendelsesprocenten for *overbelastningsulykker* har været stigende over årene; i 2003 blev der kun anerkendt 44 procent af de *overbelastningsulykker*, der blev afgjort, mens anerkendelsesprocenten ligger over 64 procent siden 2005.

Tabel II.11 Anerkendte arbejdsulykker opgjort efter årsag

Årsag/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager						
Fald/styrt	3.977	2.387	3.210	3.830	4.707	4.688	4.621
Faldende genstande/stødt på genstande	1.667	1.064	1.655	1.792	2.246	2.331	2.127
Psykisk chok, vold m.m.	756	552	677	754	783	892	854
Skåret eller klemt	2.174	1.271	1.773	1.773	2.107	2.168	1.829
Overbelastning m.m.	2.627	2.317	3.885	4.162	4.454	4.661	4.513
Ulykker i øvrigt	2.132	1.249	1.243	1.401	1.610	1.571	1.881
Uoplyst	89	295	576	613	751	850	917
I alt	13.422	9.135	13.019	14.325	16.658	17.161	16.742
Indeks	100	68	97	107	124	128	125

Tabel II.12 Anerkendelsesprocent, arbejdsulykker opgjort efter årsag

Årsag/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Pct.						
Fald/styrt	85,9	78,9	87,0	88,1	89,5	86,6	88,1
Faldende genstande/ stødt på genstande	86,7	79,7	87,9	88,1	88,3	87,1	87,2
Psykisk chok, vold m.m.	68,0	60,7	69,2	71,6	75,9	72,6	75,3
Skåret eller klemt	89,5	84,3	90,6	90,7	92,6	91,2	91,3
Overbelastning m.m.	44,0	48,3	65,3	68,1	69,4	64,3	68,0
Ulykker i øvrigt	72,8	65,2	68,8	72,5	77,4	73,0	68,4
I alt	69,6	65,0	75,0	77,2	79,6	75,7	76,7

Hvis man ser på de 3 foregående afsnit, fremgår det, at reformen har haft den største effekt på arbejdsulykker med skadearten *Forstrækninger*, arbejdsulykker vedrørende *ryggen* samt ulykker, hvor *overbelastning* er angivet som årsag. Det var de områder, hvor anerkendelsesprocenten var lavest før arbejdsskadereformen.

II.4 Arbejdsulykker i forskellige brancher

I tabel II.13 opgøres anmeldte arbejdsulykker på branche. Der er per 1. januar 2008 sket mindre ændringer i grupperingen. Den væsentligste ændring af betydning for denne statistik er, at den tidligere branche *Fiskeri* nu indgår i branchen *Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri*.

Antallet af anmeldelser har været stigende for brancherne *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger*, *Undervisning* og *Fast ejendom, udlejning og forretningsservice mv.* Dette selvom antallet af anmeldelser har været faldende for ulykker generelt. Disse brancher tegnede sig i 2009 for henholdsvis 21 procent, 8 procent og 7 procent af anmeldelserne.

For *Fremstillingsvirksomhed* er antallet af anmeldelser faldet med 24 procent fra 2008 til 2009. *Fremstillingsvirksomheder* tegner sig i 2009 for 14 procent af anmeldelserne.

Hovedbranchen *Offentlig administration, forsvar og socialsikring* har en faldende andel i løbet af perioden. I 2003 udgjorde de knap 15 procent af ulykkerne og i 2009 godt 10 procent. Derimod har *Undervisning* og *Sundheds- og velfærdsinstitutioner* haft en stigende tilgang i antal anmeldelser. Det kan ikke udelukkes, at forskydningen mellem de offentlige brancher skyldes en ændring i registreringerne.

Tabel II.13 Anmeldte arbejdsulykker opgjort efter branche

Hovedbranche/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager						
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	444	222	438	462	458	429	415
Råstofudvinding	43	242	59	46	37	36	35
Fremstillingsvirksomhed	3.343	3.430	3.316	3.486	3.333	3.532	2.692
El-, gas-, varme- og vandforsyning	88	100	91	102	88	195	221
Bygge- og anlægsvirksomhed	1.958	2.039	2.077	2.265	2.282	2.325	2.036
Engroshandel og detailhandel	1.611	1.697	1.799	1.905	1.876	2.016	1.807
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	316	336	339	397	352	424	399
Transportvirksomhed mv.	1.837	1.816	1.842	1.962	1.751	1.914	1.755
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	220	151	151	183	208	242	235
Fast ejendom, udlejning, forretningservice mv.	855	1.008	1.102	1.207	1.112	1.312	1.431
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	2.953	2.746	2.334	2.281	2.089	2.044	1.902
Undervisning	969	1.072	1.212	1.371	1.313	1.463	1.526
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	3.392	3.569	3.786	3.964	3.800	4.002	4.130
Kultur, forlystelser, sport mm.	607	780	844	944	837	726	764
Private husholdninger med ansat medhjælp	2	9	12	10	10	8	5
Ekstraterritoriale organisationer og organer	5	1	2	2	.	.	1
Uoplyst	1.142	1.290	945	944	850	900	532
I alt	19.785	20.508	20.349	21.531	20.396	21.568	19.886
Indeks	100	104	103	109	103	109	101

Fordelingen blandt anerkendelse følger næsten samme fordeling som anmeldelserne. Den største forskel er for *Fremstillingsvirksomhederne*. De udgør 16 procent af anerkendelserne, men kun 14 procent af anmeldelserne. Anerkendelsesprocenten ligger også lidt over de andre brancher (jf. tabel II.15). *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger* udgør 21 procent af anmeldelserne og 20 procent af anerkendelserne.

Tabel II.14 Anerkendte arbejdsulykker opgjort efter branche

Hovedbranche/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager						
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	320	138	173	249	409	379	328
Råstofudvinding	37	55	128	61	53	31	29
Fremstillingsvirksomhed	2.302	1.469	2.273	2.248	3.071	2.917	2.654
El-, gas-, varme- og vandforsyning	53	41	54	74	79	121	156
Bygge- og anlægsvirksomhed	1.406	941	1.380	1.579	2.002	1.910	1.770
Engroshandel og detailhandel	1.057	745	1.097	1.327	1.492	1.558	1.520
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	212	137	219	237	272	305	333
Transportvirksomhed mv.	1.324	837	1.162	1.417	1.465	1.536	1.621
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	129	91	76	121	144	156	179
Fast ejendom, udlejning, forretningservice mv.	601	394	659	764	910	920	1.115
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	1.987	1.278	1.651	1.614	1.552	1.644	1.544
Undervisning	714	494	818	912	1.028	1.122	1.211
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	2.247	1.652	2.301	2.619	2.897	3.264	3.283
Kultur, forlystelser, sport mm.	393	285	536	628	705	663	572
Private husholdninger med ansat medhjælp	4	3	7	9	7	6	6
Ekstraterritoriale organisationer og organer	6	1	.	1	.	.	.
Uoplyst	630	574	485	465	572	629	421
I alt	13.422	9.135	13.019	14.325	16.658	17.161	16.742
Indeks	100	68	97	107	124	128	125

Ud af de ulykker, der blev afgjort i 2009, blev der anerkendt 76,7 procent. Anerkendelsesprocenten varierer fra 71,6 procent til 80,8 procent mellem brancherne. Anerkendelsesprocenten har været stigende for alle brancher på nær *Råstofudvinding*, men det er en meget lille branche. I de sidste 4 år er der anmeldt under 50 ulykker om året.

For branchen *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger* er anerkendelsesprocenten steget fra 67 procent i 2003 til 75,5 procent i 2009.

Tabel II.15 Anerkendelsesprocent, arbejdsulykker opgjort efter branche

Hovedbranche/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Pct.						
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	72,6	61,1	71,8	76,1	80,5	77,5	78,5
Råstofudvinding	75,5	79,7	87,7	82,4	93,0	72,1	72,5
Fremstillingsvirksomhed	69,3	64,8	77,6	79,3	83,4	79,0	80,8
El-, gas-, varme- og vandforsyning	58,9	62,1	73,0	75,5	80,6	76,6	79,6
Bygge- og anlægsvirksomhed	72,9	68,3	80,3	82,5	83,8	77,2	78,7
Engroshandel og detailhandel	69,4	62,9	74,7	77,5	79,6	75,1	75,7
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	69,3	62,8	72,5	72,0	75,6	73,3	72,2
Transportvirksomhed mv.	71,8	64,8	76,4	80,6	81,4	77,2	79,1
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	65,2	59,1	70,4	77,6	73,8	72,6	71,6
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	70,8	60,0	75,0	76,1	78,2	72,5	74,7
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	70,2	66,1	74,0	76,0	75,5	72,5	75,0
Undervisning	74,7	72,8	76,7	78,6	79,2	75,4	77,5
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	67,0	67,0	74,0	74,9	77,4	76,5	75,5
Kultur, forlystelser, sport mm.	63,4	57,7	74,9	77,2	80,8	76,6	75,0
I alt	69,6	65,0	75,0	77,2	79,6	75,7	76,7

Offentlig administration, forsvar og socialsikring samt Bygge- og anlægsvirksomhed er de to branche-grupper, som har den højeste andel anerkendte arbejdsulykker per 1.000 beskæftigede, hvilket fremgår af tabel II.16. Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed er den branche-gruppe, som har den laveste andel anerkendte arbejdsulykker per 1.000 beskæftigede.

Tabel II.16 Andel anerkendte arbejdsulykker per 1.000 beskæftigede, opgjort efter branche

Hovedbranche/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal per 1.000 beskæftigede						
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	3,3	1,5	2,0	2,9	4,9	4,5	
Råstofudvinding	9,3	14,2	33,8	15,8	12,4	6,8	
Fremstillingsvirksomhed	5,2	3,5	5,7	5,7	7,8	7,3	
El-, gas-, varme- og vandforsyning	3,6	2,8	3,8	5,2	5,5	8,7	
Bygge- og anlægsvirksomhed	8,4	5,6	8,1	8,8	10,5	9,8	
Engroshandel og detailhandel	2,6	1,8	2,7	3,1	3,4	3,5	
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	2,7	1,7	2,6	2,8	3,0	3,3	
Transportvirksomhed mv.	7,6	4,9	6,8	8,2	8,4	8,9	
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	1,7	1,2	1,0	1,6	1,8	1,9	
Fast ejendom, udlejning, forretnings-service mv.	2,0	1,3	2,1	2,4	2,6	2,5	
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	13,0	8,4	11,1	11,1	10,5	11,6	
Undervisning	3,6	2,5	4,0	4,4	4,9	5,4	
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	4,7	3,5	4,8	5,3	5,8	6,6	
Kultur, forlystelser, sport mm.	2,8	2,0	3,7	4,3	4,9	4,6	
I alt	4,9	3,4	4,8	5,2	5,9	6,0	

Beskæftigelsestallene er hentet fra www.statistikbanken.dk, Danmarks Statistik.

II.5 Arbejdsulykker opgjort efter køn

I tabellerne II.17-II.20 ses opgørelsen på køn for antallet af anmeldte og anerkendte ulykker. Som det ses i tabel II.17, anmeldes der langt flere arbejdsulykker for *mænd* end for *kvinder*. *Kvindernes* andel af de ulykker, som blev anmeldt i 2009, er knap 44 procent.

Tabel II.17 Anmeldte arbejdsulykker opgjort efter tilskadekomnes køn

Køn/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager						
Kvinder	8.253	8.457	8.384	9.041	8.614	9.180	8.725
Mænd	11.532	12.051	11.965	12.490	11.782	12.388	11.161
I alt	19.785	20.508	20.349	21.531	20.396	21.568	19.886
Indeks	100	104	103	109	103	109	101

Tabel II.18 viser, at der er flere anerkendte arbejdsulykker blandt *mænd* end blandt *kvinder*. *Kvindernes* andel af de ulykker, som blev anerkendt i 2009, er knap 43 procent.

Tabel II.18 Anerkendte arbejdsulykker opgjort efter tilskadekomnes køn

Køn/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager						
Kvinder	5.456	3.742	5.334	5.857	6.558	7.120	7.108
Mænd	7.966	5.393	7.685	8.468	10.100	10.041	9.634
I alt	13.422	9.135	13.019	14.325	16.658	17.161	16.742
Indeks	100	68	97	107	124	128	125

Som det fremgår af tabel II.19, er anerkendelsesprocenten blandt *mænd* lidt højere end for *kvinder* igennem alle årene. Anerkendelsesprocenten er som følge af arbejdsskadereformen steget for både *mænd* og *kvinder*.

Tabel II.19 Anerkendelsesprocent opgjort på køn

Køn/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Pct.						
Kvinder	67,9	64,3	73,0	74,8	76,6	73,7	74,9
Mænd	70,8	65,5	76,5	78,9	81,6	77,3	78,1
I alt	69,6	65,0	75,0	77,2	79,6	75,7	76,7

Af tabel II.20 fremgår de to køns anerkendelser per 1.000 beskæftigede. Der blev i 2008 anerkendt 6 ulykker per 1.000 beskæftigede. Fordelingen er dog ikke ens for *mænd* og *kvinder*. *Kvinderne* fik anerkendt 5,3 ulykker per 1.000 beskæftigede, mens *mændene* fik anerkendte 6,6 ulykker per 1.000 beskæftigede.

Tabel II.20 Andel anerkendte arbejdsskadesager per 1.000 beskæftigede og køn ("inciden-sen")

Køn/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal per 1.000 beskæftigede						
Kvinder	4,3	2,9	4,2	4,5	5,0	5,3	
Mænd	5,5	3,8	5,3	5,8	6,7	6,6	
I alt	4,9	3,4	4,8	5,2	5,9	6,0	

II.6 Arbejdsulykker opgjort efter alder

Det fremgår af tabel II.21, at det er aldersgrupperne *40-44-årige* og *45-49-årige*, som har den største andel af ulykkerne. I 2009 udgør de hver især cirka 14 procent af ulykkerne. Denne tendens gælder hele perioden. Der har været en markant stigning i antallet af anmeldelser i aldersgruppen *60-64 år* og en svag stigning i antallet af anmeldelser i aldersgruppen under 20 i hele perioden. Begge grupper udgør dog kun henholdsvis knap 5 og godt 3 procent af arbejdsulykker anmeldt i 2009. 75 procent af alle anmeldelser kommer fra aldersgrupperne mellem *30 og 59 år*. Denne andel

ligger meget stabilt i hele perioden. Antallet af anmeldelser er faldet for alle aldersgrupper fra 2008 til 2009.

Tabel II.21 Anmeldte arbejdsulykker opgjort efter tilskadekomnes alder på skadetidspunkt

Alder/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Under 20 år	627	599	664	687	708	715	652
20-24 år	1.532	1.651	1.464	1.551	1.555	1.632	1.560
25-29 år	1.969	1.962	1.940	2.008	1.784	1.904	1.686
30-34 år	2.375	2.395	2.289	2.393	2.297	2.239	2.126
35-39 år	2.811	2.768	2.791	2.743	2.480	2.734	2.351
40-44 år	2.653	2.820	2.838	3.074	2.970	3.096	2.802
45-49 år	2.446	2.691	2.619	2.824	2.673	2.897	2.805
50-54 år	2.399	2.557	2.493	2.715	2.575	2.731	2.459
55-59 år	2.216	2.199	2.278	2.432	2.318	2.396	2.191
60-64 år	579	701	787	888	849	1.009	1.031
65 år og derover	178	165	186	216	187	215	223
I alt	19.785	20.508	20.349	21.531	20.396	21.568	19.886
Indeks	100	104	103	109	103	109	101

I tabel II.22 ses, at aldersfordelingen af de anerkendte arbejdsulykker følger det samme mønster som aldersfordelingen af anmeldelserne. 75 procent af de anerkendte arbejdsulykker er i aldersgrupperne mellem 30 og 59 år. Der har været et stigende antal anerkendelser i alle aldersgrupper i perioden 2004-2008, hvor den mest markante stigning kan observeres i aldersgrupperne 40-44 og 60 år og derover.

Tabel II.22 Anerkendte arbejdsulykker efter tilskadekomnes alder på skadetidspunkt

Alder/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Under 20 år	440	293	411	476	591	551	577
20-24 år	1.032	743	962	1.099	1.172	1.271	1.232
25-29 år	1.295	865	1.264	1.325	1.447	1.536	1.363
30-34 år	1.586	995	1.486	1.609	1.792	1.757	1.754
35-39 år	1.772	1.239	1.751	1.868	2.087	2.096	2.041
40-44 år	1.770	1.169	1.809	1.986	2.395	2.504	2.358
45-49 år	1.711	1.238	1.662	1.791	2.253	2.230	2.282
50-54 år	1.685	1.187	1.615	1.775	2.117	2.277	2.159
55-59 år	1.579	1.016	1.474	1.682	1.928	2.009	1.912
60-64 år	438	316	501	589	716	766	871
65 år og derover	114	74	84	125	160	164	193
I alt	13.422	9.135	13.019	14.325	16.658	17.161	16.742
Indeks	100	68	97	107	124	128	125

Af tabel II.23 fremgår, at anerkendelsesprocenterne i 2009 varierer mellem 74,1 og 81,4 procent. Størst er den for aldersgruppen 65 år og derover og mindst for aldersgrupperne mellem 25 og 30 år.

Tabel II.23 Anerkendelsesprocent for arbejdsulykker opgjort på alder

Alder/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager						
Under 20 år	71,2	65,8	77,8	77,5	83,1	75,8	80,3
20-24 år	70,3	61,6	73,0	79,0	77,1	74,2	74,4
25-29 år	65,5	61,0	75,9	75,1	78,0	75,8	74,1
30-34 år	68,2	59,9	74,0	76,3	78,1	71,6	74,3
35-39 år	67,5	63,1	72,9	76,1	77,8	73,5	75,8
40-44 år	67,6	63,3	73,2	76,1	78,8	76,5	75,2
45-49 år	69,8	68,2	74,2	75,2	80,0	74,9	76,4
50-54 år	71,5	69,6	76,3	78,3	81,0	78,2	78,7
55-59 år	74,6	71,0	79,0	80,4	81,8	78,5	81,2
60-64 år	77,2	69,8	81,1	82,5	84,7	80,3	80,1
65 år og derover	74,5	67,3	68,3	74,4	80,0	76,3	81,4
I alt	69,6	65,0	75,0	77,2	79,6	75,7	76,7

I tabel II.24 vises, hvor mange anerkendelser der er per 1000 beskæftigede i de enkelte aldersgrupper. Incidensen af arbejdsulykker stiger med alderen til og med aldersgruppen på 50-54 år, hvorefter den falder igen.

Tabel II.24 Andel anerkendte arbejdsulykker per 1.000 beskæftigede og alder ("incidensen")

Alder/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager per 1.000 beskæftigede						
Under 20 år	2,6	1,7	2,5	2,7	3,2	2,8	
20-24 år	4,7	3,5	4,6	5,1	5,2	5,5	
25-29 år	4,6	3,2	4,8	5,1	5,6	5,9	
30-34 år	5,0	3,2	4,8	5,0	5,6	5,6	
35-39 år	4,9	3,5	5,1	5,5	6,2	6,2	
40-44 år	5,5	3,6	5,4	5,7	6,6	6,7	
45-49 år	5,5	4,0	5,4	5,7	7,1	6,9	
50-54 år	5,6	4,0	5,5	6,1	7,1	7,5	
55-59 år	5,5	3,5	5,1	5,8	6,8	7,1	
60-64 år	4,3	2,9	4,2	4,5	4,9	4,9	
65 år og derover	1,7	1,1	1,2	1,7	2,1	2,0	
I alt	4,9	3,4	4,8	5,2	5,9	6,0	

II.7 Arbejdsulykker opgjort efter regioner

Tabel II.25 viser, at personer bosiddende i *region Hovedstaden*, *region Syddanmark* og *region Midtjylland* tegner sig for næsten lige store andele af ulykkerne. De anmelder hver 23-24 procent. Den mindste andel kommer fra *region Nordjylland*, som anmelder knap 11 procent af ulykkerne i 2009. Fordelingen er stabil over perioden. Stigningen i antallet af anerkendelser skyldes dels effekterne af arbejdsskadereformen og dels, at Arbejdsskadestyrelsen i 2007 og 2008 har haft fokus på at få afsluttet de ældste sager.

Tabel II.25 Anmeldte arbejdsulykker opgjort efter tilskadekomnes bopælsregion

Region/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Region Hovedstaden	4.877	4.942	4.800	5.059	4.706	4.935	4.700
Region Sjælland	3.076	3.310	3.318	3.385	3.284	3.464	3.149
Region Syddanmark	4.496	4.688	4.677	5.001	4.726	5.086	4.637
Region Midtjylland	4.390	4.717	4.754	5.000	5.021	5.087	4.759
Region Nordjylland	2.316	2.313	2.270	2.432	2.299	2.516	2.214
Uoplyst	630	538	530	654	360	480	427
I alt	19.785	20.508	20.349	21.531	20.396	21.568	19.886
Indeks	100	104	103	109	103	109	101

Tabel II.26 viser, at *region Hovedstaden* og *region Midtjylland* har flest anerkendte ulykker. Der er således sammenfald mellem regioner med mange anerkendelser og mange anmeldelser.

Tabel II.26 Anerkendte arbejdsulykker opgjort efter tilskadekomnes bopælsregion

Region/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Region Hovedstaden	3.264	2.125	3.207	3.840	3.373	3.862	3.676
Region Sjælland	2.119	1.437	2.276	2.330	2.479	2.768	2.658
Region Syddanmark	3.028	2.114	2.809	3.405	3.808	3.753	3.883
Region Midtjylland	3.046	2.080	2.934	2.956	4.490	4.448	4.170
Region Nordjylland	1.588	1.146	1.541	1.449	2.178	2.018	2.032
Uoplyst	377	233	252	345	330	312	323
I alt	13.422	9.135	13.019	14.325	16.658	17.161	16.742
Indeks	100	68	97	107	124	128	125

I tabel II.27 ses det, at anerkendelsesprocenten varierer lidt mellem regionerne samt over tid. Variationen over tid kan skyldes fokusområder hos Arbejdsskadestyrelsen. Når anerkendelsesprocenten i *Region Midtjylland* og *Region Nordjylland* stiger markant i 2007 og ligger højt i 2008, skyldes det alene administrative forhold. Der er i disse to regioner afviklet ekstraordinært mange "gamle" sager i 2007 og 2008.

Tabel II.27 Anerkendelsesprocent for arbejdsulykker opgjort efter tilskadekomnes bopælsregion

Region/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Pct.						
Region Hovedstaden	66,5	62,4	75,5	77,6	75,5	74,1	74,6
Region Sjælland	69,3	65,3	75,4	77,2	79,5	74,9	76,5
Region Syddanmark	70,2	63,9	72,4	77,4	78,0	73,4	76,3
Region Midtjylland	71,2	66,7	76,4	75,9	82,0	79,2	78,8
Region Nordjylland	73,5	69,6	77,4	78,3	85,3	78,1	78,9
I alt	69,6	65,0	75,0	77,2	79,6	75,7	76,7

- I alt inkl. uoplyst

Tabel II.28 viser antallet af anerkendte ulykker per 1.000 beskæftigede. Region Hovedstaden har den laveste incidens.

Tabel II.28 Andel anerkendte ulykker i forhold til beskæftigelse og region ("incidensen")

Region/År for anerkendelse	2006	2007	2008	2009
	Antal per 1.000 beskæftigede			
Region Hovedstaden	4,6	3,9	4,4	
Region Sjælland	5,7	6,0	6,6	
Region Syddanmark	5,8	6,3	6,1	
Region Midtjylland	4,7	6,9	6,7	
Region Nordjylland	5,1	7,5	6,8	
I alt	5,2	5,9	6,0	

- * I alt inkl. uoplyst

III Erhvervssygdomme

Tabel III.1 viser antallet af anmeldte erhvervssygdomme i perioden 2003-2009. Antallet af anmeldelser er steget med 57 procent i perioden 2003 til 2007. Fra 2007 og frem falder antallet af anmeldelser igen og er i 2009 på 18.041. Antallet af anmeldelser per 1.000 beskæftigede er steget fra 4,5 i 2002 til 6,7 i 2008. Der ses et lille fald fra 2007, så antal anmeldelser per beskæftigede i 2008 er på niveau med 2006.

Tabel III.1 Anmeldte erhvervssygdomme

År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ¹⁸
Antal anmeldte	12.375	13.990	16.939	18.367	19.402	19.051	18.041
Antal anmeldte per 1.000 beskæftigede	4,5	5,2	6,2	6,7	6,9	6,7	

Ud over diagnoser vil der som under ulykker blive set på fordeling på køn, alder, branche og bopælsregion.

Man skal være opmærksom på, at tabellerne over antallet af anmeldelser og tabellerne over antallet af anerkendelser ikke er direkte sammenlignelige, idet tabellerne over anmeldelser er fordelt på året for oprettelsen og tabellerne over anerkendelser er fordelt på året for anerkendelsen. Der er ikke nødvendigvis sammenfald mellem de forskellige år, idet det tager en vis tid at oplyse sagerne og træffe afgørelser.

Tabel III.2 Anerkendte erhvervssygdomme

År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal anerkendte	13.614	12.940	15.142	16.072	20.407	20.299	20.483
Antal anerkendte per 1.000 beskæftigede	1,1	0,9	1,0	1,0	1,7	1,6	
Anerkendelsesprocent	23,5	19,3	18,5	18	24,6	24,2	24,4

At tabellerne med anerkendte erhvervssygdomme er fordelt på året for anerkendte betyder, at arbejdsgange, produktivitet samt fokusområder ligeledes vil have betydning for antallet af anerkendelser. For eksempel i forbindelse med arbejdsskadereformen, hvor man overgår til en samlet afgørelse, i stedet for selvstændige delafgørelser om anerkendelse, méngrader og erstatning for erhvervsevnetab. Denne ændring betyder, at anerkendelsen kommer senere i forløbet end i ”ikke-reformsager”, og derfor falder antallet af anerkendelser i 2004¹⁹.

På Arbejdsskadestyrelsens hjemmeside www.ask.dk findes der redegørelser om Erhvervssygdomsudvalgets arbejde, hvor man kan læse mere om, hvilke ændringer der er sket på erhvervssygdomsfortegnelsen.

¹⁸ Antallet af beskæftigede for 2009 foreligger ikke endnu. Danmarks Statistik forventer, at de udkommer ultimo maj.

¹⁹ Det er kun det nye erhvervssygdomsbegreb, som har virkning fra 1. januar 2005, de øvrige del af reformen – herunder den samlede afgørelse, omfatter både ulykkes- og erhvervssygdomssager per 1. januar 2004.

Opgørelsesmetoden i denne statistik gør, at der er flere mulige grunde til den konstaterede udvikling i antallet af anerkendelser. Ud over effekterne af, at der er kommet flere erhvervssygdomme på fortegnelsen, vil produktionen i Arbejdsskadestyrelsen også påvirke antallet af anerkendelser.

For eksempel var der ligesom i 2007 også stor fokus i 2008 på at få afsluttet de ældste sager. Da det tager længere tid at anerkende og behandle en sag erstatningsmæssigt end at afvise en sag, vil der blandt de ældste sager være en større andel af anerkendelser. Dette kan være med til at forklare stigningen i antallet af anerkendelser i 2007 og 2008.

At en diagnose kommer på fortegnelsen betyder ligeledes, at den kan anerkendes uden forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget. Det kan betyde tidsmæssige forskydninger i antallet af anerkendelser, hvis der træffes principielle afgørelser i Erhvervssygdomsudvalget, som kan have betydning for sager, der ligger og venter på afgørelse. Når diagnoserne kommer på erhvervssygdomsfortegnelsen, bliver sagsbehandlingen af disse sager mere enkel og går hurtigere. Arbejdsskadereformen medførte en gennemgang af erhvervssygdomsfortegnelsen, og der er løbende tilføjet diagnoser.

Alt andet lige vil stigningen i antallet af anmeldelser ligeledes betyde en stigning i antallet af anerkendelser over tid.

III.1 Erhvervssygdomme opgjort efter diagnoser

I forbindelse med erhvervssygdommene registreres der en anmeldediagnose, når sagen oprettes i Arbejdsskadestyrelsen. Når sagen er oplyst og der træffes afgørelse om anerkendelse/afvisning, registreres der en slutdiagnose. Slutdiagnosen er mere detaljeret end anmeldediagnosen, da den registreres på baggrund af de oplysninger, der er indhentet i sagen. Dette betyder, at når anmeldelserne opgøres statistisk, sker det på baggrund af anmeldediagnosen, og når anerkendelserne opgøres statistisk, sker det på baggrund af slutdiagnosen. Derfor kan tabellerne ikke sammenholdes direkte.

Som tidligere nævnt er antallet af anmeldelser steget i perioden 2003-2007. Antal anmeldte *kræftsygdomme* har været stigende i hele perioden, og stigningen er mest markant i 2007 og 2008. *Kræftsygdomme* udgør i 2008 knap 4 procent af anmeldelserne, i 2002 udgjorde de 1,5 procent af anmeldelserne. Årsagen til stigningen i 2007 skyldes, at man indførte en automatisk anmeldeordning af visse kræftformer, der ofte er arbejdsbetingede. Det drejer sig om næsekræft og lungehindekræft. Derudover har Arbejdsskadestyrelsen lavet flere kampagner for at øge lægernes fokus på anmeldelsespligten omkring sager om arbejdsbetinget kræft.

Antallet af psykiske sygdomme er steget med 120 procent i perioden. Antallet af *psykiske sygdomme* nåede det højeste niveau i 2007, hvor der blev anmeldt 2.145 *psykiske sygdomme*. Antallet faldt fra 2007 til 2008 og ligger nu på cirka 1.900 i både 2008 og 2009.

Antallet af anmeldte erhvervssygdomme med anmeldediagnoserne *Skulder- og nakkesygdomme, andre sygdomme i bevægeapparatet* steg fra 2004 til 2005 og har opretholdt det høje niveau i de efterfølgende år.

Antallet af anmeldte *hudsygdomme* steg fra 2006 til 2007 med 44 procent. Antallet af anmeldelser er faldet efterfølgende, men ligger fortsat højt i forhold til 2006-niveau.

Tabel III.3 Anmeldte erhvervssygdomme opgjort efter anmeldediagnose

Anmeldediagnose/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Hudsygdomme	1.234	1.249	1.337	1.489	2.145	1.906	1.919
Høresygdomme	1.572	1.719	1.704	1.786	1.679	1.887	1.848
Lungesygdomme	276	309	419	491	554	503	526
Kræftsygdomme ²⁰	201	201	260	312	539	701	562
Skulder- og nakkesygdomme	1.679	1.859	2.536	2.635	2.783	2.761	2.732
Armsygdomme	2.075	2.245	2.843	2.733	2.643	2.549	2.201
Andre sygdomme i bevægeapparat	735	731	1.027	1.048	1.141	1.044	1.091
Rygsygdomme	1.314	1.447	1.793	1.787	1.800	1.807	1.706
Psykisk sygdom/gener	1.398	2.009	2.534	2.990	3.446	3.522	3.081
Andet	1.837	1.881	2.156	2.864	2.375	1.968	1.901
Uoplyst	54	340	330	232	297	403	474
I alt	12.375	13.990	16.939	18.367	19.402	19.051	18.041
Indeks	100	113	137	148	157	154	146

Antallet af anerkendelser er faldet i 2004, hvilket skyldes indførelse af den samlede afgørelse i forbindelse med arbejdsskadereformen. Efter 2004 stiger antallet af anerkendelser igen og ligger nu over niveauet fra før arbejdsskadereformen. Antallet af anerkendelser er steget fra 2.720 i 2006 til 4.789 i 2007. Denne stigning skyldes dels det nye erhvervssygdomsbegreb og ændringer i erhvervssygdomsfortegnelsen, dels stigningen i anmeldelser. I 2009 blev 4.810 erhvervssygdomssager anerkendt.

Stigningen i anerkendelserne har været størst for *høresygdommene*. Det skyldes ændringer i erhvervssygdomsfortegnelsen på dette punkt. Antallet af anerkendelser blev fordoblet fra 2006 til 2007. Antallet af anerkendte høresygdomme er faldet lidt igen, og i 2008 og 2009 blev der anerkendt godt 900 om året.

Antallet af anerkendte hudsygdomme steg fra 2006 til 2007, hvilket hænger sammen med stigningen i antallet af anmeldelser.

For de *psykiske sygdomme* er antallet af anerkendelser ligeledes steget. Dette skyldes til dels, at *Posttraumatisk belastningsreaktion* kom på fortegnelsen i 2005, og dels de flere anmeldelser. For *lungesygdommene* er der ligeledes sket en stigning i antallet af anerkendelser, efter at *pleurale plaques* kom på fortegnelsen.

Der er ligeledes sket en stigning i antallet af anerkendte *sygdomme i bevægeapparatet*, her er der ligeledes sket ændringer på fortegnelsen. Fra 2006 til 2007 er antallet af anerkendelser mere end fordoblet.

²⁰ per 1. juli 2007 får Arbejdsskadestyrelsen automatisk meddelelse fra Sundhedsstyrelsen om registrerede tilfælde af mesotheliom og næsekræft.

Tabel III.4 Anerkendte erhvervssygdomme opgjort efter slutdiagnose

Slutdiagnose/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Kræftsygdomme	110	112	136	135	153	187	166
Psykiske sygdomme	71	79	146	99	148	196	223
Nervesygdomme	71	73	96	86	171	148	144
Høresygdomme	465	297	455	534	1.089	921	962
Lungesygdomme	239	166	243	234	362	321	336
Hudsygdomme	1.247	805	768	936	1.426	1.620	1.601
Rygsygdomme	294	296	253	206	395	308	323
Andre sygdomme i bevæ- geapparatet	219	231	340	347	835	810	857
Andet	312	191	156	96	151	112	132
Uoplyst	17	51	55	49	57	63	66
I alt	3.045	2.301	2.648	2.722	4.787	4.686	4.810
Indeks	100	76	87	89	157	154	158

Der er for erhvervssygdommene stor spredning i anerkendelsesprocenterne for de enkelte diagnoser. *Hudsygdomme* har den største anerkendelsesprocent. Der blev i 2009 anerkendt 77,1 procent af de afgjorte *hudsygdomme*. Anerkendelsesprocenten for høresygdomme er steget gradvist fra 2004, og der blev i 2009 anerkendt 50,5 procent af de afgjorte *høresygdomme* i 2009.

For *andre sygdomme i bevægeapparatet* er anerkendelsesprocenten steget. Før 2007 lå anerkendelsesprocenten på 4-6 procent, og i perioden 2007-2009 ligger den på 11-13 procent. Stigningen i anerkendelsesprocenterne er sket samtidig med en stigning i antallet af anmeldelser. Anerkendelsesprocenten for *kræftsygdommene* er faldet fra 2006 til 2007. Dette skyldes stigningen i antallet af anmeldelser.

Psykiske sygdomme har den laveste anerkendelsesprocent. Ud af de *psykiske sygdomme*, som blev afgjort i 2009, blev der anerkendt 6,6 procent.

Da der er så stor forskel på anerkendelsesprocenterne, vil den samlede anerkendelsesprocent være meget afhængig af, hvilke erhvervssygdomme der anerkendes.

Den store forskel i anerkendelsesprocenterne for erhvervssygdommene medfører ligeledes, at fordelingen på diagnoser for anerkendelser er meget anderledes end fordelingen på diagnoser for anmeldelserne. Diagnoser med meget høje anerkendelsesprocenter vil udgøre en relativt større andel af de anerkendte end af de anmeldte erhvervssygdomme.

Tabel III.5 Anerkendelsesprocent i erhvervssygdomssager opgjort efter slutdiagnose

Slutdiagnose/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Kræftsygdomme	54,2	46,1	55,5	54,4	37,7	31,0	29,2
Psykiske sygdomme	6,2	5,2	6,3	3,8	4,9	6,9	6,6
Nervesygdomme	16,3	18,3	19,2	15,8	24,7	20,2	22,3
Høresygdomme	27,8	22,1	31,7	38,5	52,9	53,3	50,5
Lungesygdomme	34,5	29,8	36,0	33,9	33,4	31,1	30,4
Hudsygdomme	86,8	79,0	71,2	70,1	73,7	78,0	77,1
Rygsygdomme	22,5	22,5	16,2	13,1	21,4	16,0	17,1
Andre sygdomme i bevæ- geapparatet	4,6	4,9	5,8	5,7	12,5	11,0	12,2
I alt	23,5	19,3	18,5	18,0	24,6	24,2	24,4

III.2 Erhvervssygdomme i forskellige brancher

Antallet af anmeldelser stiger mest markant i *Undervisningsbranchen* samt inden for *Sundheds- og sociale foranstaltninger* i perioden fra 2003 til 2009. For *Undervisningsbranchen* er antallet af anmeldelser mere end tredoblet i forhold til 2003. I 2003 blev der anmeldt 260 erhvervssygdomme, og i 2009 blev der anmeldt knap 900. For *Sundheds- og sociale foranstaltninger* er antallet af anmeldelser tredoblet i perioden. I 2003 blev der anmeldt cirka 1.100, og i 2009 blev der anmeldt 3.200. Der er sket en fordobling af anmeldelser inden for *El-, gas-, varme- og vandforsyning* i 2008 i forhold til året før, og niveauet fastholdes i 2009. Stigningen kan skyldes en ændring i registreringer som følge af overgangen fra DB03-branchekoder til DB07-branchekoder.

Fremstillingsvirksomhed er den hovedbranche, hvor der er flest anmeldelser. I 2009 kom 23 procent af anmeldelserne fra denne branche. Den andenstørste "leverandør" af anmeldelser er *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger*. De står for cirka 18 procent af anmeldelserne i 2009. Herefter følger *Offentlig administration, forsvar; socialsikring*, som står for 12 procent af anmeldelserne. Disse 3 hovedbrancher står tilsammen for over halvdelen af anmeldelserne.

Tabel III.7 Anmeldte erhvervssygdomme opgjort efter hovedbranche

Hovedbranche/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager						
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri ²¹	240	260	343	312	334	330	266
Råstofudvikling	25	81	34	45	62	32	37
Fremstillingsvirksomhed	3.525	3.734	4.499	4.627	4.805	4.565	4.051
El-, gas-, varme- og vandforsyning	64	65	80	98	95	191	180
Bygge- og anlægsvirksomhed	979	1.094	1.443	1.488	1.566	1.573	1.406
Engroshandel og detailhandel	1.042	1.096	1.429	1.496	1.584	1.601	1.443
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	217	264	291	362	395	393	375
Transportvirksomhed mv.	859	882	1.122	1.234	1.144	1.251	1.025
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	241	178	189	166	226	205	350
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	547	698	848	928	1.067	1.111	1.052
Offentlig administration, forsvar; socialsikring	2.520	2.776	2.399	2.442	2.789	2.486	2.188
Undervisning	260	363	670	711	990	946	891
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	1.099	1.620	2.526	3.426	3.169	3.196	3.165
Kultur, forlystelser, sport mm.	397	468	656	677	801	699	661
Private husholdninger med ansat medhjælp		7	4	3	5	1	2
Ekstraterritoriale organisationer og organer	1	3	1	4	2	1	3
Uoplyst	359	401	405	348	368	470	946
I alt	12.375	13.990	16.939	18.367	19.402	19.051	18.041
Indeks	100	113	137	148	157	154	146

De brancher, som tegner sig for en stor del af anmeldelserne, har ligeledes en stor andel af anerkendelserne. *Fremstillingsvirksomhed* udgør i 2009 cirka 35 procent af de erhvervssygdomme, som blev anerkendt. *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger* udgør cirka 15 procent af de anerkendte erhvervssygdomme, og *Bygge- og anlægsvirksomheder* udgør cirka 13 procent. Forskelle mellem fordelingen på anmeldte og anerkendte skyldes, at det er forskellige diagnoser, som de enkelte brancher giver anledning til, og anerkendelsesprocenten er forskellig for de forskellige diagnoser.

Der skal igen gøres opmærksom på, at stigningen i antallet af anerkendte erhvervssygdomme ikke udelukkende skyldes arbejdsskadereformen, men også, at Arbejdsskadestyrelsen både i 2007 og 2008 havde fokus på at få afsluttet de ældste sager (jævnfør forklaringer i indledningen til kapitlet).

²¹ Fiskeri er ikke længere en selvstændig branchegruppe, ændring per 1. januar 2008.

Tabel III.8 Anerkendte erhvervssygdomme opgjort efter hovedbranche

Hovedbranche/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager						
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	96	81	70	74	131	100	101
Råstofudvikling	4	7	13	10	19	19	23
Fremstillingsvirksomhed	1.052	791	976	896	1.839	1.657	1.660
El-, gas-, varme- og vandforsyning	29	21	19	21	42	49	52
Bygge- og anlægsvirksomhed	327	251	329	376	618	588	621
Engroshandel og detailhandel	240	190	199	201	383	354	370
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	87	41	54	62	94	99	125
Transportvirksomhed mv.	113	99	102	113	219	239	201
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	12	6	10	10	5	11	19
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	99	54	79	76	132	161	195
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	388	350	377	306	475	465	420
Undervisning	45	22	28	38	68	87	90
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	366	265	253	369	575	668	713
Kultur, forlystelser, sport mm.	95	69	74	105	137	158	179
Private husholdninger med ansat medhjælp	0	0	0	1	3	0	0
Ekstraterritoriale organisationer og organer	0	0	0	0	0	0	0
Uoplyst	92	54	65	64	47	29	41
I alt	3.045	2.301	2.648	2.722	4.787	4.686	4.810
Indeks	100	76	87	89	157	154	158

Anerkendelsesprocenten er forskellig i brancherne: for eksempel anerkendes der flere af erhvervssygdommene i *Bygge- og anlægsvirksomheder*, end der gør i branchen *Undervisning*. Den store forskel i anerkendelsesprocenten skyldes, som tidligere nævnt, at der er forskel på, hvilke diagnoser de enkelte brancher anmelder. Brancher med en stor andel af hudsygdomme vil have en større anerkendelsesprocent end brancher med mange psykiske sygdomme. Man skal desuden være opmærksom på, at brancherne er af forskellig størrelse, og anerkendelsesprocenten i de små brancher kan svinge meget alene af den grund.

Anerkendelsesprocenten er steget for branchen *Fremstillingsvirksomhed*. Før 2006 var anerkendelsesprocenten på 24-28, og i 2006 og senere er den steget til 35-33 procent. For brancherne *Undervisning* og *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger* er der i perioden først sket et fald i anerkendelsesprocenten i takt med, at antallet af anmeldelser steg. Fra 2005 begyndte anerkendelsesprocenten at stige igen. Stigningen kan skyldes arbejdsskadereformen.

III.9 Anerkendelsesprocent, erhvervssygdomme opgjort efter branche

Hovedbranche/År for afvisning	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Pct.						
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	33,9	33,1	28,2	26,2	37,6	27,6	33,1
Råstofudvikling	20,0	15,2	26,0	27,8	32,2	52,8	45,1
Fremstillingsvirksomhed	27,9	24,2	26,0	24,0	35,4	33,8	33,1
El-, gas-, varme- og vandforsyning	37,2	40,4	25,7	25,9	40,8	33,1	27,1
Bygge- og anlægsvirksomhed	31,6	26,6	29,3	30,1	36,5	36,5	36,3
Engroshandel og detailhandel	22,3	19,8	17,0	16,1	24,1	21,2	23,1
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	37,2	18,1	20,9	18,1	27,3	24,8	30,7
Transportvirksomhed mv.	13,0	12,8	10,4	10,4	18,5	18,8	17,4
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	4,9	4,0	5,1	6,3	3,0	6,0	7,4
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	17,1	9,8	11,0	9,2	14,0	15,2	16,7
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	15,6	13,8	16,3	13,7	18,8	17,6	17,5
Undervisning	16,3	9,1	5,1	6,2	8,4	9,8	9,7
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	31,0	21,7	12,2	15,4	16,3	21,4	20,6
Kultur, forlystelser, sport mm.	21,1	17,4	14,2	17,4	18,8	20,5	25,0
I alt	23,5	19,3	18,5	18,0	24,6	24,2	24,4

Den store stigning i 2007 og 2008 i antallet af anerkendelser per 1000 beskæftigede, jævnfør tabel III.10, skyldes dels, at arbejdsskadereformen har medført flere anerkendelser, og dels, at Arbejdsskadestyrelsen har haft fokus på at få afviklet de ældste sager.

Fremstillingsvirksomhed og *Råstofudvikling* har begge 4,2 anerkendelser per 1.000 beskæftigede, hvilket er den højeste andel af anerkendte erhvervssygdomme. *Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed* har med 0,1 den laveste andel, som det også var tilfældet for arbejdsulykker.

III.10 Andel anerkendte erhvervssygdomme per 1.000 beskæftigede opgjort efter branche

Hovedbranche/År for afvisning	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal per 1.000 beskæftigede						
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	1,0	0,9	0,8	0,9	1,6	1,2	
Råstofudvikling	1,0	1,8	3,4	2,6	4,5	4,2	
Fremstillingsvirksomhed	2,4	1,9	2,4	2,3	4,6	4,2	
El-, gas-, varme- og vandforsyning	2,0	1,4	1,3	1,5	2,9	3,5	
Bygge- og anlægsvirksomhed	1,9	1,5	1,9	2,1	3,2	3,0	
Engroshandel og detailhandel	0,6	0,5	0,5	0,5	0,9	0,8	
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	1,1	0,5	0,7	0,7	1,0	1,1	
Transportvirksomhed mv.	0,6	0,6	0,6	0,7	1,3	1,4	
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	0,3	0,2	0,3	0,2	0,4	0,4	
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	2,5	2,3	2,5	2,1	3,2	3,3	
Undervisning	0,2	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	0,8	0,6	0,5	0,7	1,2	1,3	
Kultur, forlystelser, sport mm.	0,7	0,5	0,5	0,7	0,9	1,1	
I alt	1,1	0,9	1,0	1,0	1,7	1,6	

Beskæftigelsestallene er hentet fra www.statistikbanken.dk, Danmarks Statistik.

III.3 Erhvervssygdomme opgjort efter køn

Der anmeldes flere erhvervssygdomme af *kvinder* end af *mænd*, hvilket fremgår af tabel III.11. *Kvindernes* andel af de anmeldte erhvervssygdomme udgør cirka 56 procent i 2006-2008. I 2008 og 2009 faldt antallet af anmeldelser lidt for begge køn. *Kvindernes* andel af de anmeldte erhvervssygdomme udgør i 2009 55 procent. Stigningen i kvindernes andel af erhvervssygdommene fra 53 procent i 2003 til 56 procent i 2006 hænger sammen med den stigning, der har været i de psykiske sygdomme (jf. tema om psykiske sygdomme).

Tabel III.11 Anmeldte erhvervssygdomme opgjort efter tilskadekomnes køn

Køn/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager						
Kvinder	6.553	7.595	9.334	10.393	10.951	10.701	9.889
Mænd	5.822	6.395	7.605	7.974	8.451	8.350	8.152
I alt	12.375	13.990	16.939	18.367	19.402	19.051	18.041
Indeks	100	113	137	148	157	154	146

Fordelingen blandt de anerkendte erhvervssygdomme er meget anderledes end de anmeldte. De erhvervssygdomme, som blev anerkendt i 2009, fordeler sig med knap 40 procent *kvinder* og 60

procent *mænd*. (tabel III.12). Forskellen mellem *mænd* og *kvinder* kan blandt andet skyldes, at det er forskellige sygdomme, som de anmelder.

Tabel III.12 Anerkendte erhvervssygdomme opgjort efter tilskadekomnes køn

Køn/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Kvinder	1.221	908	923	968	1.733	1.857	1.907
Mænd	1.824	1.393	1.725	1.754	3.054	2.829	2.903
I alt	3.045	2.301	2.648	2.722	4.787	4.686	4.810
Indeks	100	76	87	89	157	154	158

Mænds anerkendelsesprocent er da også langt højere end *kvinders*. I de seneste år er den cirka dobbelt så høj for *mænd* som for *kvinder*.

Tabel III.13 Anerkendelsesprocent i erhvervssygdomme opgjort efter køn

Køn/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Pct.							
Kvinder	18,1	14,2	11,5	11,3	16,3	17,1	17,8
Mænd	29,3	25,4	27,3	26,7	34,5	33,3	32,3
I alt	23,5	19,3	18,5	18,0	24,6	24,2	24,4

Af tabel III.14 fremgår de to køns anerkendelsesprocenter per 1.000 beskæftigede. Antallet af anerkendelser per 1.000 beskæftigede ligger over gennemsnittet for *mænd*, mens *kvinders* ligger under. Stigningen de sidste år er relativt større for *kvinder* end for *mænd*.

Tabel III.14 Andel anerkendte arbejdsskadesager i forhold til beskæftigelse og køn ("inciden-sen")

Køn/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal per 1.000 beskæftigede							
Kvinder	1,0	0,7	0,7	0,7	1,3	1,4	
Mænd	1,2	1,0	1,2	1,2	2,0	1,9	
I alt	1,1	0,9	1,0	1,0	1,7	1,6	

III.4 Erhvervssygdomme opgjort efter alder

Tabel III.15 viser, at antallet af anmeldte erhvervssygdomme stiger aldersgruppe for aldersgruppe, indtil gruppen af *50-54-årige*. Herefter falder antallet af anmeldelser med hver aldersgruppe. Det mønster karakteriserer hele perioden. I 2003 var 41 procent af dem, som anmeldte en erhvervssygdom, 50 år eller derover. I 2009 var andelen steget til 44 procent. Der har især været en stigning i antallet af anmeldelser fra dem, der er 60 år eller ældre. Denne tendens gælder for hele perioden 2003-2009. De, der anmelder en erhvervssygdomssag, er lidt ældre end dem, som anmelder en ulykke. For ulykker er det kun knap 30 procent, som er 50 år eller derover på tidspunktet for skaden.

**Tabel III.15 Anmeldte erhvervssygdomme opgjort efter tilskadekomnes alder på skadetids-
punktet**

Alder/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Under 20 år	104	91	121	154	197	184	185
20-24 år	427	485	494	564	712	713	649
25-29 år	769	834	873	891	1.002	889	857
30-34 år	996	1.174	1.419	1.444	1.488	1.450	1.342
35-39 år	1.476	1.694	1.931	1.934	1.941	1.962	1.792
40-44 år	1.655	1.919	2.363	2.675	2.737	2.577	2.492
45-49 år	1.838	2.021	2.514	2.787	2.943	2.864	2.660
50-54 år	1.963	2.195	2.764	3.076	3.212	3.117	2.938
55-59 år	1.812	2.078	2.641	2.821	2.871	2.783	2.597
60-64 år	626	746	951	1.081	1.283	1.339	1.401
65 år og derover	709	753	868	940	1.016	1.173	1.125
I alt	12.375	13.990	16.939	18.367	19.402	19.051	18.041
Indeks	100	113	137	148	157	154	146

Som det fremgår af tabel III.16, er antallet af anerkendelser steget mest for personer i *aldersgruppen 60-64 år*. I 2009 udgør aldersgruppen 10 procent af de anerkendte og 8 procent af de anmeldte.

**Tabel III.16 Anerkendte erhvervssygdomme opgjort efter tilskadekomnes alder på skadetids-
punktet**

Alder/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Under 20 år	50	22	32	38	61	74	106
20-24 år	203	112	112	144	223	291	265
25-29 år	290	184	151	181	270	301	299
30-34 år	257	223	201	204	359	337	394
35-39 år	308	247	272	247	443	409	375
40-44 år	317	232	270	294	526	514	555
45-49 år	334	277	320	307	569	574	565
50-54 år	433	319	338	323	679	594	624
55-59 år	391	362	428	435	745	692	688
60-64 år	205	161	230	253	452	488	500
65 år og derover	257	162	294	296	460	412	439
I alt	3.045	2.301	2.648	2.722	4.787	4.686	4.810
Indeks	100	76	87	89	157	154	158

Af tabel III.17 fremgår anerkendelsesprocenterne for de forskellige aldersgrupper. I hele perioden har den ældste aldersgruppe og den yngste gruppe de højeste anerkendelsesprocenter. De to aldersgrupper fra 60 år og opefter har en anerkendelsesprocent over gennemsnittet i hele perioden. Aldersgrupperne under 30 år har ligeledes anerkendelsesprocenter over gennemsnittet i hele den syv-

årige periode. Årsagen til forskellen mellem aldersgrupperne skyldes i hovedsagen, at det er forskellige sygdomme, der anmeldes fra de enkelte aldersgrupper. Blandt de yngre aldersgrupper er der mange hudsygdomme, som har en relativt høj anerkendelsesprocent, og blandt de ældre aldersgrupper anmeldes der mange høresygdomme, som ligeledes har en høj anerkendelsesprocent.

Tabel III.17 Anerkendelsesprocent opgjort på alder og erhvervssygdomme 2001-2007

Alder/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Pct.						
Under 20 år	46,3	32,4	31,1	30,9	37,7	43,0	49,8
20-24 år	40,8	29,6	24,6	28,9	36,3	38,9	36,3
25-29 år	33,4	26,4	20,5	21,5	29,3	32,1	31,5
30-34 år	24,6	20,9	16,8	15,6	24,0	23,2	26,3
35-39 år	19,7	17,7	15,9	14,6	21,9	20,5	18,6
40-44 år	18,0	14,6	13,3	13,1	19,7	18,5	20,7
45-49 år	17,9	15,3	15,1	13,2	19,6	19,2	19,0
50-54 år	19,9	16,9	14,4	13,4	20,0	19,0	18,9
55-59 år	22,0	19,8	19,5	18,9	24,8	23,5	24,5
60-64 år	31,7	25,4	30,1	31,6	34,8	37,8	34,1
65 år og derover	38,6	30,3	43,3	46,5	45,8	44,4	41,2
I alt	23,5	19,3	18,5	18,0	24,6	24,2	24,4

I tabel III.18 vises, hvor mange anerkendelser der er per 1.000 beskæftigede i de enkelte aldersgrupper. Incidensen af erhvervssygdomme stiger hen over aldersgrupperne. Incidensen er over gennemsnittet for aldersgrupper fra 50 og højere i hele perioden.

Tabel III.18: Andel anerkendte arbejdsskadesager i forhold til beskæftigelse og alder ("incidensen")

Alder/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal per 1.000 beskæftigede						
Under 20 år	0,3	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4	
20-24 år	0,9	0,5	0,5	0,7	1,0	1,2	
25-29 år	1,0	0,7	0,6	0,7	1,0	1,2	
30-34 år	0,8	0,7	0,6	0,6	1,1	1,1	
35-39 år	0,9	0,7	0,8	0,7	1,3	1,2	
40-44 år	1,0	0,7	0,8	0,8	1,4	1,4	
45-49 år	1,1	0,9	1,0	1,0	1,8	1,8	
50-54 år	1,4	1,1	1,2	1,1	2,3	2,0	
55-59 år	1,4	1,2	1,5	1,5	2,6	2,5	
60-64 år	2,0	1,5	1,9	1,9	3,1	3,1	
65 år og derover	3,9	2,5	4,3	4,0	5,9	5,0	
I alt	1,1	0,9	1,0	1,0	1,7	1,6	

III.5 Erhvervssygdomme opgjort efter regioner

Personer bosiddende i *Region Syddanmark* foretager knap 29 procent af anmeldelserne i 2009. Heretter følger *Region Midtjylland* med cirka 23 procent og *Region Hovedstaden* med cirka 21 procent. Fordelingen har været næsten stabil over perioden.

Tabel III.19 Anmeldte erhvervssygdomme opgjort efter tilskadekomnes bopælsregion

Region/År for anmeldelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Region Hovedstaden	3.006	3.326	3.979	4.220	4.430	3.943	3.767
Region Sjælland	1.826	2.127	2.382	2.429	2.729	2.783	2.638
Region Syddanmark	3.351	3.859	4.622	5.075	5.445	5.487	5.206
Region Midtjylland	2.379	2.725	3.671	4.153	4.480	4.404	4.132
Region Nordjylland	1.417	1.536	1.936	2.047	2.160	2.263	2.178
Uoplyst	396	417	349	443	158	171	120
I alt	12.375	13.990	16.939	18.367	19.402	19.051	18.041
Indeks	100	113	137	148	157	154	146

Med hensyn til anerkendelserne varierer fordelingen mere over tid. Variationerne skyldes dels arbejdsskadereformen, dels at der har været fokus på udvalgte områder, jf. indledningen i dette kapitel. Når anerkendelsesprocenten i *Region Midtjylland* og *Region Nordjylland* stiger markant i 2007, skyldes det alene administrative forhold. Der er i disse to regioner afviklet ekstraordinært mange "gamle" sager i både 2007 og 2008. Den mest markante stigning i 2008 kan ses i *Region Hovedstaden*.

Tabel III.20 Anerkendte erhvervssygdomme opgjort efter tilskadekomnes bopælsregion

Region/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal sager							
Region Hovedstaden	767	509	564	718	745	946	875
Region Sjælland	470	320	340	517	564	654	624
Region Syddanmark	767	530	709	631	1.471	1.283	1.345
Region Midtjylland	575	482	525	499	1.131	1.103	1.165
Region Nordjylland	335	351	394	272	809	655	768
Uoplyst	131	109	116	85	67	45	33
I alt	3.045	2.301	2.648	2.722	4.787	4.686	4.810
Indeks	100	76	87	89	157	154	158

I tabel III.21 ses det, at anerkendelsesprocenten varierer over tid og mellem regionerne. At der er forskel på anerkendelsesprocenten i de enkelte regioner kan skyldes, at der er forskel på, hvilke erhvervssygdomme der anmeldes. Hvilket igen hænger sammen med, hvilke brancher der er i regionen.

Tabel III.21 Anerkendelsesprocent for erhvervssygdomme opgjort efter tilskadekomnes bopælsregion

Region/År for anerkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Procent						
Region Hovedstaden	23,7	18,3	16,0	18,7	17,6	22,7	21,6
Region Sjælland	24,7	18,2	16,8	22,3	22,6	22,7	22,0
Region Syddanmark	22,1	16,3	18,0	15,0	26,3	23,2	24,3
Region Midtjylland	21,5	20,7	17,8	15,6	25,4	25,4	24,8
Region Nordjylland	25,3	24,6	25,2	20,8	33,2	29,0	31,9
I alt	23,5	19,3	18,5	18,0	24,6	24,2	24,4

* I alt inkl. uoplyst

Tabel III.22 viser antallet af anerkendte per 1.000 beskæftigede for regionerne. Region Hovedstaden har den laveste incidens.

Tabel III.22 Andel anerkendte erhvervssygdomme i forhold til beskæftigelse og region ("incidensen")

Region/År for anerkendelse	2006	2007	2008	2009
	Antal per 1.000 beskæftigede			
Region Hovedstaden	0,9	0,9	1,1	
Region Sjælland	1,3	1,4	1,6	
Region Syddanmark	1,1	2,4	2,1	
Region Midtjylland	0,8	1,7	1,7	
Region Nordjylland	1,0	2,8	2,2	
I alt	1,0	1,7	1,6	

* I alt inkl. uoplyst

IV Erstatningsudgifter²²

IV.1 De samlede erstatningsudgifter

De samlede erstatninger beregnes som summen af godtgørelser for varigt mén samt summen af erstatninger for tab af erhvervsevne. De samlede erstatninger for tab af erhvervsevne beregnes som summen af engangserstatninger og værdien af reserver hensat til løbende ydelser. Kapitaliseringer af løbende ydelser tæller med som et positivt engangsbeløb og en negativ reservehensættelse. Erstatningerne inkluderer revisions- og genoptagelsesafgørelser. For revisioner og genoptagelser er det kun den yderligere erstatning, som er medregnet. Tabel IV.1 viser de samlede erstatningsudgifter.

Som nævnt under afsnittet ”Udviklingen i hovedtræk 2002-2009”, er erstatningsudgifterne afhængige af antallet af afgørelser med positiv erstatning, der træffes de enkelte år. Højesteretsdomme har ligeledes haft en betydning for udgiftsniveauet. Udgifterne til ulykker udgør i 2009 cirka 75 procent af de samlede udgifter. Udgifterne til pludselige løfteskader har været faldende, idet de pludselige løfteskader overgik til ulykkesbegrebet med arbejdsskadereformen.

Tabel IV.1 Erstatningsudgifter i mio. kr. (2009-niveau) opgjort efter sagsklasse

Sagsklasse/År for tilkendelse af erstatning	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Mio. kroner							
Ulykker	2.947	2.938	3.360	2.431	2.800	2.206	2.239
Erhvervssygdomme	769	781	1.057	811	1.092	895	817
Pludselige løfteskader	59	54	50	43	36	17	0
I alt	3.775	3.773	4.467	3.285	3.929	3.118	3.056
Indeks	100	100	118	85	103	83	81

Erstatningsudgifterne tilkendt de enkelte år vil vedrøre flere forskellige skadeår. Mulighederne for revision og genoptagelse gør, at erstatningsudgifterne for et enkelt skadeår vil blive spredt over mange år. Temaet i årsstatistikken 2006 viste, at der kan være udgifter i en sag, selv 10 år efter, skaden er sket.

Tabel IV.2 viser erstatningsudgifterne²³ tilkendt i 2009 fordelt på året for skaden. Årsagen til de negative beløb er, at nogle tilskadekomne får stoppet den løbende ydelse, enten fordi de er tilbage i beskæftigelse til samme løn som før skaden, eller fordi den løbende ydelse omsættes til en kapitalerstatning. De negative reservehensættelser svarer til værdien af reserverne fra tidspunktet, hvor den løbende ydelse stoppes, og frem til folkepensionsalderen.

Der er kun få, som modtager erstatning samme år, som de kommer til skade. Henholdsvis 1,5 procent af erstatningsudgifterne for ulykker og 13,6 procent for erhvervssygdomme kommer fra skader sket i 2009. Dette hænger sammen med, at der for ulykkerne går tid, fra skaden sker, til den anmeldes

²² Eksklusiv behandlingsudgifter og erstatninger til efterladte. Arbejdsskadestyrelsen opgør udgiften til løbende ydelser fra tilkendelsestidspunktet. Erstatninger tilkendt fra et tidligere tidspunkt frem til tilkendelsestidspunktet indgår heller ikke.

²³Læsevejledningen indeholder et afsnit om beregning af udgifter

til Arbejdsskadestyrelsen²⁴. Det tager desuden tid at oplyse sagerne tilstrækkeligt til, at der kan træffes en afgørelse om erstatning.

Størstedelen af de udgifter, som tilkendes i løbet af et år, vedrører skadeår, som ligger 2-4 år tilbage.

Tabel IV.2 Erstatningsudgifter tilkendt i 2009 fordelt på skadeår

	Ulykker	Erhvervssygdomme
	Mio. kr.	
Skadeår 2000 og tidligere	63	12
Skadeår 2001	-15	-5
Skadeår 2002	17	-13
Skadeår 2003	40	-11
Skadeår 2004	64	2
Skadeår 2005	169	25
Skadeår 2006	558	97
Skadeår 2007	777	277
Skadeår 2008	532	321
Skadeår 2009	34	111
I alt	2.239	817

IV.2 Erstatningsudgifter²⁵ for ulykker

Tabel IV.3 viser erstatningsudgifterne for ulykker fordelt på skadens placering på legemet. Ca. 1/3 af erstatningsudgifterne vedrører *rygskader*. *Rygskaderne* udgjorde kun cirka 22 procent af de anmeldte ulykker og 20 procent af de anerkendte ulykker.

Efter rygskaderne følger skader på *arme, hænder og fingre*. De udgør cirka 20 procent af udgifterne. De udgjorde knap 33 procent af anerkendelserne og 31 procent af anmeldelserne. Skader på *ben, fødder og tæer* udgør 13 procent af udgifterne, 22 procent af anerkendelserne og 21 procent af anmeldelserne.

²⁴ For anmelderegler se læsevejledningen

²⁵ Udgiften til højesteretsdommen vedrørende erstatning til tilskadekomne under revalidering indgår ikke i erstatningsudgifterne. Derfor adskiller erstatningsudgifterne sig fra udgifterne i afsnit "I. Generelt om arbejdsskader"

Tabel IV.3 Erstatningsudgifter i mio. kr. (2009 niveau), arbejdsulykker opgjort efter skadens placering på legemet

Skadens placering/År for tilkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Mio. kroner						
Hoved	314	398	418	279	251	229	252
Hals med mere	300	248	329	185	193	86	111
Ryg	981	987	1.138	778	895	702	717
Brystkasse	111	117	126	83	94	95	69
Arme, hænder og fingre	559	556	667	509	565	449	451
Ben, fødder og tæer	407	386	421	270	378	265	296
Hele legemet	77	60	58	57	81	32	39
Flere skader	118	110	125	138	220	209	173
Uoplyst placering	-1	6	4	17	41	17	39
Uoplyst	79	72	74	48	53	121	92
I alt	2.947	2.938	3.360	2.363	2.772	2.206	2.239
Indeks	100	100	114	80	94	75	76

Tabel IV.4 viser erstatningsudgifterne for ulykker fordelt på branchen. Cirka 22 procent af erstatningsudgifterne i 2009 vedrører hovedbranche *Fremstillingsvirksomhed*. Branchen udgjorde kun 13,5 procent af de anmeldte i 2009 og cirka 16 procent af de anerkendte ulykker i 2009.

Hovedbranchen *Bygge- og anlægsvirksomheder* udgør 14 procent af erstatningsudgifterne i 2009. De udgjorde henholdsvis 10,2 procent af de anmeldte og 10,6 procent af de anerkendte. Modsat er det for branchen *Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger*. Den udgjorde cirka 21 procent af anmeldelserne og 20 procent af anerkendelserne, men kun 13 procent af erstatningsudgifterne.

Tabel IV.4 Erstatningsudgifter i mio. kr. (2009 niveau) arbejdsulykker opgjort efter branchen

Hovedbranche/År for tilkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Mio. kroner						
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	67	77	108	50	54	50	38
Råstofudvinding	21	5	11	15	13	17	5
Fremstillingsvirksomhed	539	503	595	472	512	394	504
El-, gas-, varme- og vandforsyning	9	20	17	5	6	11	21
Bygge- og anlægsvirksomhed	403	350	435	240	409	265	314
Engroshandel og detailhandel	202	224	209	178	193	178	205
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	23	34	38	15	32	19	40
Transportvirksomhed mv.	393	364	402	288	320	315	292
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	27	29	46	37	18	29	30
Fast ejendom, udlejning, forretningservice mv.	147	116	147	176	159	115	142
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	262	373	408	243	285	171	146
Undervisning	58	79	86	65	104	99	76
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	420	440	528	370	379	384	295
Kultur, forlystelser, sport mm.	85	78	94	64	138	69	44
Private husholdninger med ansat medhjælp	4	0	1	2	0	4	0
Ekstraterritoriale organisationer og organer	0	0	1	0	0	0	0
Uoplyst	287	248	234	143	149	87	87
I alt	2.947	2.938	3.360	2.363	2.772	2.206	2.239
Indeks	100	100	114	80	94	75	76

Da erstatningsudgifterne til den tilskadekomne kan være spredt over flere år, kan det være vanskeligt at opgøre den gennemsnitlige erstatning. Den tilskadekomne kan for eksempel blive tilkendt en godtgørelse for varigt mén i 2002 og en erstatning for tab af erhvervsevne i 2004. Hvis den tilskadekomnes situation forværres, kan sagen genoptages og erstatningerne eventuelt forhøjes.

Når man beregner den gennemsnitlige erstatning, er man nødt til at tage udgangspunkt i skadeårene og summere erstatningerne til den enkelte tilskadekomne. At erstatningen er spredt over flere år – i nogle tilfælde over 10 år – gør, at der kan gå mange år, før man får et billede af den gennemsnitlige erstatningsudgift for den enkelte tilskadekomne. Når man laver opgørelsen på skadeår, skal man være opmærksom på, at der for de nyeste skadeår vil der være sager, hvor der endnu ikke er taget stilling til anerkendelse/afvisning.

Man skal også være opmærksom på, at tabel IV.5 og tabel IV.6 ikke direkte kan sammenlignes med andre tabeller over ulykker, idet tabellerne er fordelt på året for skaden. Tabel IV.5 viser antallet af anerkendte ulykker fordelt på skadeår og om der er tilkendt erstatning i sagen. Knap 60 procent af

de anerkendte sager er anerkendt uden erstatning. Ud af de anerkendte ulykker fra skadeåret 2003 var der knap 14 procent, som blev tilkendt erstatning for erhvervsevnetab.

Tabel IV.5: Antal anerkendte ulykker fordelt på året for skaden og om der er tilkendt erstatning i sagen

Afgørelse/År for skade	Før reformen 2003	Året for skade					
		Reform skadeår					
		2004	2005	2006	2007	2008	2009
		Antal sager					
Med erhvervsevnetabs-erstatning og evt. mén	1.780	1.734	1.586	1.325	858	370	12
Kun méngodtgørelse	3.887	4.805	5.170	5.702	5.458	4.254	575
Uden erstatning	7.446	9.133	9.096	8.912	8.666	8.209	3.423
Anerkendt i alt	13.113	15.672	15.852	15.939	14.982	12.833	4.010
Andel anerkendt uden erstatning	56,8	58,3	57,4	55,9	57,8	64,0	85,4

Tabel IV.6 og tabel IV.7 viser den gennemsnitlige erstatning per anerkendt sag fordelt på året for skaden. Man skal være opmærksom på, at man ikke kan sammenligne de enkelte skadeår, idet sagerne ikke er nået lige langt i sagsforløbet. Man skal være opmærksom på, at man med arbejdsskadereformen afskaffede afløsningsbeløbet²⁶ for alle ulykker sket den 1. januar 2004 eller senere. Alene af den grund vil den gennemsnitlige erstatningsudgift være højere for skader sket i 2003 end for de senere år.

Den gennemsnitlige erstatning per anerkendt ulykke var for tilskadekomne fra 2003 på cirka 174.000 kr. Der er stor forskel på den gennemsnitlige erstatning per anerkendt ulykke. Rygskader fik i gennemsnit knap 285.000 kr., mens skader på arm, hænder og fingre medfører en gennemsnitlig udgift per anerkendt sag på cirka 110.000 kr.

²⁶ Afløsningsbeløbet var det beløb som den tilskadekomne modtog, når vedkommende nåede folkepensionsalderen og den løbende ydelse stoppede. For tilskadekomne som var tilkendt erstatningen til 67 år, svarede afløsningsbeløbet til 2 gange den årlige ydelse, og for tilskadekomne, som fik erstatning til 65 år, svarede afløsningsbeløbet til 4 gange den årlige ydelse. Afløsningsbeløbet betød, at den tilskadekomne reelt fik erstatning frem til det 69. år.

Tabel IV.6 Den gennemsnitlige erstatning per anerkendt ulykke fordelt på året for skaden (2009-niveau)

Skadens placering/År for skade	Før reformen 2003	Året for skade					
		Reform skadeår					
		2004	2005	2006	2007	2008	2009
		Kroner					
Hoved	168.655	139.074	99.766	116.123	110.558	31.515	9.929
Hals med mere	369.559	252.732	224.017	263.571	143.838	100.920	5.510
Ryg	284.317	205.011	216.327	177.208	137.762	92.279	12.480
Brystkasse	288.679	182.484	200.416	137.890	86.717	37.621	2.060
Arme, hænder og fingre	110.027	89.839	79.060	74.781	61.094	35.568	11.787
Ben, fødder og tæer	109.724	83.997	73.585	80.905	58.649	41.078	11.790
Hele legemet	353.399	206.392	134.238	147.952	86.969	23.353	842
Flere skader	282.007	197.195	207.511	215.366	200.676	67.481	40.089
Uoplyst placering	46.229	205.464	131.993	172.498	166.304	10.378	3.497
Uoplyst	125.352	190.390	149.452	148.335	77.113	45.459	4.489
I alt	173.656	136.491	125.162	117.764	90.735	49.946	11.913
Indeks	100	79	72	68	52	29	7

Der er ligeledes stor forskel på den gennemsnitlige erstatning per anerkendt sag i forhold til de enkelte brancher (jf. tabel IV.7). Man skal være opmærksom på, at enkelte brancher indeholder meget få sager, og derfor svinger erstatningerne meget over årene.

De højeste erstatninger blandt ulykker findes i brancherne: *Transportvirksomhed mv.*, *Bygge- og anlægsvirksomhed* og *Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri*, mens de laveste erstatninger findes inden for brancherne *El-, Gas-, Varme-, og vandforsyning*, *Overnatningsfaciliteter* og *restaurationsvirksomhed* og *Undervisning*.

Tabel IV.7 Den gennemsnitlige erstatning (2009 niveau) per anerkendt arbejdsulykke opgjort efter branchen

Hovedbranche/År for skade	Året for skade						
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Før reform	Reform skadeår					
		Mio. kroner					
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	211.327	164.579	129.815	97.604	77.722	78.242	14.267
Råstofudvinding	165.169	119.817	282.677	241.899	146.071	22.509	39.709
Fremstillingsvirksomhed	184.042	153.284	144.015	144.917	105.553	70.913	10.721
El-, gas-, varme- og vandforsyning	39.286	90.961	113.968	66.155	53.298	52.558	63.300
Bygge- og anlægsvirksomhed	221.627	163.221	183.978	161.625	145.997	92.237	17.524
Engroshandel og detailhandel	179.076	117.358	97.681	100.604	90.301	50.463	12.749
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	104.157	103.395	64.591	70.281	87.771	44.467	24.649
Transportvirksomhed mv.	233.470	188.963	154.280	155.871	127.279	54.217	14.434
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	186.816	165.195	86.018	204.822	92.844	53.417	8.494
Fast ejendom, udlejning, forretningservice mv.	181.757	165.145	159.680	112.392	108.976	43.861	14.183
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	138.504	116.252	98.202	81.420	52.438	26.700	20.661
Undervisning	105.820	77.347	66.055	71.817	44.208	13.499	3.003
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	150.207	119.043	108.380	99.316	65.550	30.155	5.426
Kultur, forlystelser, sport mm.	166.072	145.204	97.115	93.040	63.718	32.010	6.900
I alt	173.656	136.491	125.162	117.764	90.735	49.946	11.913
Indeks	100	79	72	68	52	29	7

IV.3 Erstatningsudgifter for erhvervssygdomme

Tabel IV.8 viser erstatningsudgifterne for erhvervssygdomme fordelt på året for tilkendelsen og slutdiagnosen. Udgiften til *Andre sygdomme i bevægeapparatet* udgør 28 procent af udgifterne, men gruppen udgør kun 18 procent af de anerkendte sygdomme. Udgiften til *psykiske sygdomme* udgør 15 procent af udgifterne, og gruppen udgør kun 5 procent af de anerkendte sygdomme. Anderledes er det for *høresygdommene*. Gruppen udgør 20 procent af de anerkendte, men udgiften udgør kun godt 3 procent af erstatningsudgifterne.

Tabel IV.8 Erstatningsudgifter i mio. kr. (2009-niveau) i erhvervssygdomme opgjort efter slutdiagnose

Slutdiagnose/År for tilkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Mio. kroner						
Kræftsygdomme	71	74	80	94	74	77	80
Psykkiske sygdomme	48	77	170	152	200	151	124
Nervesygdomme	20	17	41	25	57	30	33
Høresygdomme	20	11	14	14	23	20	28
Lungesygdomme	31	63	45	37	23	30	22
Hudsygdomme	130	137	134	85	111	110	109
Rygsygdomme	193	189	340	185	265	185	176
Andre sygdomme i bevæ- geapparatet	86	89	127	161	284	261	226
Andet	172	118	106	42	46	31	19
Uoplyst	-2	6	0	0	0	0	0
I alt	769	781	1.057	795	1.084	895	817
Indeks	100	102	137	103	141	116	106

Tabel IV.9 viser erstatningsudgifterne fordelt på branche. Branchen *Fremstillingsvirksomhed* har som under ulykkerne en stor andel af erstatningsudgifterne. I 2009 udgør branchen cirka 31 procent af erstatningsudgifterne. Branchen har cirka 23 procent af anmeldelserne i 2009 og cirka 35 procent af anerkendelserne.

Branchen *Sundhedsvæsen og andre sociale foranstaltninger* har cirka 15 procent af erstatningsudgifterne til erhvervssygdomme i 2009, og branchegruppen har cirka 18 procent af anmeldelserne og 15 procent af anerkendelserne.

Bygge- og anlægsvirksomhed er branchen med cirka 15 procent af erstatningsudgifterne til erhvervssygdomme. Branchen har cirka 8 procent af anmeldelserne og 13 procent af anerkendelserne.

Tabel IV.9 Erstatningsudgifter i mio. kr. (2009 niveau), erhvervssygdomme opgjort efter branche

Hovedbranche/År for tilkendelse	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Mio. kroner						
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	23	31	53	31	53	35	28
Råstofudvinding	0	1	3	8	1	1	3
Fremstillingsvirksomhed	281	268	346	262	374	299	251
El-, gas-, varme- og vandforsyning	9	4	7	5	5	3	6
Bygge- og anlægsvirksomhed	105	104	132	104	132	104	119
Engroshandel og detailhandel	60	25	56	40	47	55	62
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	19	10	8	11	21	-1	17
Transportvirksomhed mv.	44	43	30	49	68	67	42
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	3	2	12	6	1	2	1
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	15	24	11	13	21	22	31
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	108	149	240	152	180	129	85
Undervisning	9	6	5	3	8	24	13
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	72	78	90	81	137	125	126
Kultur, forlystelser, sport mm.	22	21	20	26	17	21	27
Private husholdninger med ansat medhjælp	0	0	0	0	0	0	0
Uoplyst	-1	15	44	2	18	9	5
I alt	769	781	1.057	795	1.084	895	817
Indeks	100	102	137	103	141	116	106

Tabel IV.10 viser antallet af anerkendte erhvervssygdomme fordelt på året for skaden og om der er tilkendt erstatning i sagen eller ej. I størstedelen af de anerkendte erhvervssygdomme er der tilkendt erstatning. Andelen af anerkendte erhvervssygdomme uden erstatning stiger fra skadeåret 2004 til skadeåret 2005. Dette hænger sammen med, at ændringer på erhvervssygdomsfortegnelsen gjorde det muligt at anerkende høreskader og pleurale plaques uden mén. Ud af de erhvervssygdomme, som blev anmeldt i 2003, blev ¼ anerkendt med erhvervsevnetab.

Man skal være opmærksom på, at tabel IV.10 og Tabel IV.11 ikke kan sammenholdes med andre tabeller over erhvervssygdomme, da de er fordelt på året for skaden. De andre tabeller er fordelt på henholdsvis året for oprettelsen, året for anerkendelsen eller året for tilkendelsen.

Tabel IV.10 Antal anerkendte erhvervssygdomme fordelt på året for skaden og om der er tilkendt erstatning i sagen

Afgørelse/Året for skade	Året for skade						
	Før reformen		Reform skadeår				
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Antal sager						
Med erhvervsevnetab-serstatning og evt. mén	627	600	725	584	482	279	44
Kun mén godtgørelse	1.434	1.439	1.750	1.901	2.325	2.203	948
Uden erstatning	420	460	1.077	1.127	1.361	1.226	559
Anerkendt i alt	2.481	2.499	3.552	3.612	4.168	3.708	1.551
Andel anerkendt uden erstatning	16,9	18,4	30,3	31,2	32,7	33,1	36,0

Som ved ulykkerne er erstatningsudgifterne til den enkelte tilskadekomne også spredt over flere år. Man skal derfor være forsigtig, hvis man sammenholder erstatningsudgifterne fra de forskellige skadeår, da sagerne ikke er lige langt i forløbet.

For erhvervssygdommene trådte reformen først i kraft fra 1. januar 2005, og derfor blev afløsningsbeløbet også først afskaffet fra erhvervssygdomme anmeldt i 2005 og frem. Der er endnu større spredning mellem erstatningerne for de forskellige diagnoser, end der er for ulykkerne. *Psykiske sygdomme* er den diagnose med den højeste gennemsnitlige erstatning per anerkendte sag (jf. tabel IV.11). Erstatningsudgiften ligger over 1 mio. kr. for skadeårene 2003 og 2004. Den ligger lige under 1 mio. kr. for erhvervssygdomme fra 2005. Faldet fra 2004 til 2005 skyldes til dels, at afløsningsbeløbet er afskaffet, men også at sagerne fra 2005 ikke er så langt i sagsforløbet som erhvervssygdomme fra 2004.

Høresygdommene er blandt erhvervssygdomme med de laveste erstatninger. For erhvervssygdomme anmeldt i 2003 var der en gennemsnitlig udgift per anerkendt sag på knap 40.000 kr. Det skyldes, at det kun er de færreste *høresygdomme*, som medfører erstatning for tab af erhvervsevne. Årsagen til faldet i den gennemsnitlige udgift per anerkendt *høresygdom* skyldes, at der er flere *høresygdomme*, som anerkendes uden erstatning.

Tabel IV.11 Den gennemsnitlige erstatning per anerkendt erhvervssygdom fordelt på året for skaden (2009-niveau)

Slutdiagnose/År for skade	Året for skade						
	Før reformen		Reform skadeår				
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Kroner						
Kræftsygdomme	580.094	670.810	577.059	653.592	438.985	472.367	387.399
Psykiske sygdomme	1.351.000	1.214.535	987.139	844.049	723.705	326.766	243.515
Nervesygdomme	325.894	334.232	283.443	231.685	112.846	182.648	26.846
Høresygdomme	37.860	39.921	27.565	20.346	22.852	21.919	19.176
Lungesygdomme	272.823	204.344	112.042	90.364	83.987	86.825	54.659
Hudsygdomme	126.439	132.124	138.343	102.732	108.015	85.391	77.248
Rygsygdomme	725.411	703.284	569.779	550.800	407.143	325.043	271.707
Andre sygdomme i bevæ- geapparatet	493.560	423.635	358.711	305.229	228.353	170.173	49.567
Andet	347.900	291.631	139.408	227.287	142.328	132.376	36.821
Uoplyst	4.099	100.126	-	-	-	-	-
I alt	307.884	305.854	236.490	211.473	164.272	121.693	92.768
Indeks	100	99	77	69	53	40	30

Der er ligeledes stor forskel på den gennemsnitlige erstatning per anerkendt sag for de forskellige brancher(jf. tabel IV12). Man skal være opmærksom på, at nogle af brancherne indeholder meget få sager, og derfor svinger udgifterne meget over tid.

De brancher blandt erhvervssygdommene, som har de højeste erstatninger i gennemsnit, er: *Offentlig administration, forsvar og socialsikring, Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri, Bygge- og anlægsvirksomhed samt Transportvirksomhed mv.* Mens de erhvervssygdomme, som har de laveste erstatninger, findes inden for brancherne *Undervisning og Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger.*

Tabel IV.12 Den gennemsnitlige erstatning per anerkendt erhvervssygdom fordelt på året for skaden (2009-niveau) opgjort på branche

Hovedbranche/År for skade	Året for skade						
	Før reformen		Reform skadeår				
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Kroner						
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	496.031	338.029	290.831	250.032	243.950	145.805	42.641
Råstofudvinding	979.295	98.977	80.674	146.768	78.450	61.915	31.821
Fremstillingsvirksomhed	313.227	271.876	231.622	193.047	136.214	112.566	97.638
El-, gas-, varme- og vandforsyning	27.469	211.866	207.193	64.096	97.225	150.760	77.125
Bygge- og anlægsvirksomhed	340.152	342.388	213.050	201.174	160.252	172.545	123.551
Engroshandel og detailhandel	239.286	192.490	165.125	195.418	143.092	116.493	119.509
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	87.257	200.145	308.971	143.236	136.956	106.125	121.405
Transportvirksomhed mv.	319.045	353.807	299.431	265.896	216.484	129.780	99.782
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	256.563	627.070	311.671	77.573	27.565	80.642	36.222
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	179.640	275.789	187.045	121.421	187.464	60.471	133.966
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	428.726	445.867	309.493	286.002	231.277	101.082	67.102
Undervisning	140.139	85.351	226.739	203.542	206.079	96.965	64.749
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	195.593	328.928	256.709	255.698	180.408	120.593	65.703
Kultur, forlystelser, sport mm.	252.154	289.335	195.685	222.395	158.370	147.174	56.980
I alt	307.884	305.854	236.490	211.473	164.272	121.693	92.768
Indeks	100	99	77	69	53	40	30